

การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

นายวิศิษฐ์ ชีรวัดมนเศรษฐ์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

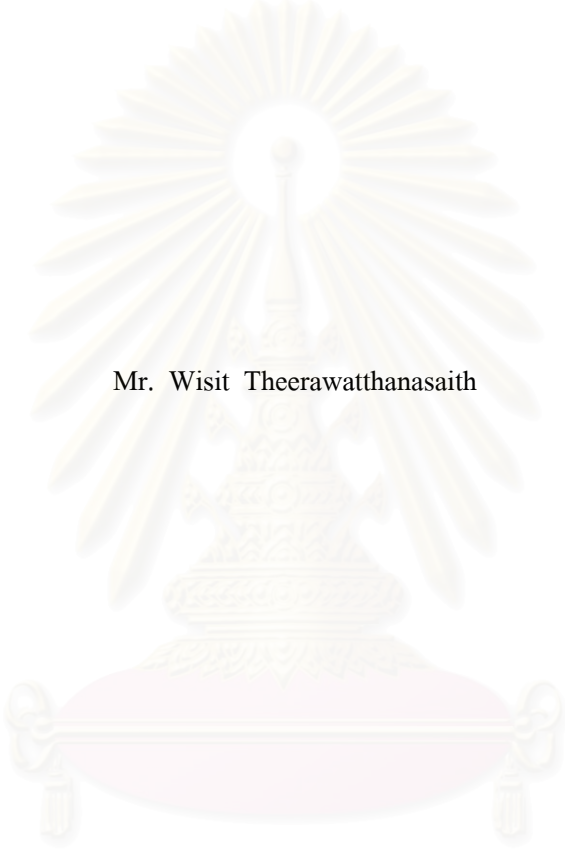
คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-2253-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

INFORMATION USE OF NEWS PERSONNEL IN RADIO STATIONS
IN BANGKOK METROPOLIS

Mr. Wisit Theerawatthanasait

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Library and Information Science

Department of Library Science

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-2253-9

วิศิษฐ์ ชีรวัดนเศรษฐ์ : การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียง
ในกรุงเทพมหานคร. (INFORMATION USE OF NEWS PERSONNEL IN RADIO
STATIONS IN BANGKOK METROPOLIS) อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
พรรณพิมล กุลบุญ, 249 หน้า. ISBN 974-14-2253-9.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว

ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ในระดับมาก ใช้แหล่งสารนิเทศ คือ อินเทอร์เน็ต ในระดับมาก ใช้ทรัพยากรสารนิเทศ ประเภทหนังสือพิมพ์ บทข่าว (สคริปต์) เอกสารข่าว และวารสาร/นิตยสาร ในระดับมาก ใช้สารนิเทศเนื้อหาภาษาในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ทรัพยากรสารนิเทศช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับมาก เว็บไซต์ที่ใช้จำนวนทุกคน คือ เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search engine) สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า

จากสมมุติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก และ 2) ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีฯ โดยตรง สามารถสรุปได้ว่า ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานในข้อ 1 ส่วนข้อ 2 ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน เนื่องจากบุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาสถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีฯ โดยตรง ในระดับปานกลาง

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...

4580221022 : MAJOR LIBRARY SCIENCE

KEY WORD: INFORMATION USE / NEWS PERSONNEL / RADIO STATIONS

WISIT THEERAWATTHANASAITH: INFORMATION USE OF NEWS

PERSONNEL IN RADIO STATIONS IN BANGKOK METROPOLIS THESIS

ADVISOR: ASST. PROF. PANPIMON KOONLABOON, 249 PP. ISBN 974-14-2253-9

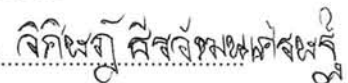
The objective of this research was to study information use of news personnel in radio stations in Bangkok Metropolis in terms of information objective, information sources, information resources, subject contents, languages and ages of information as well as the problems related to the use of information.

The research results revealed that the news personnel had used information to check the accuracy of news in the high level, used the internet as the information source in the high level, used information resources in the form of newspapers, news scripts, news bulletins and journals/magazines in the high level. The news personnel used the subject of language in the highest mean, used Thai information in the highest level, and used information resources not more than one month old in the high level. A website used by all news personnel was a search engine. The problem encountered in the high level was the complicated and slow process of requesting information from state and private organizations.

From the 2 hypotheses set earlier, that were, 1) News personnel in radio stations in Bangkok Metropolis had used the information to check the accuracy of news, used personnel in the same division as the information source and used newspapers as the information resource in the high level. 2) The problem encountered by news personnel in the high level was radio stations did not have their own news center. It could be concluded that the result complied with the first assumption but not with the second assumption because the news personnel encountered the problem of having no news center at radio stations in the medium level.

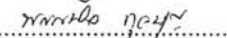
Department Library Science

Student's signature.....

Field of study Library & Information Science

Advisor's signature.....

Academic year 2005

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดีด้วยความกรุณา และความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณพิมล กุลบุญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนเป็นกำลังใจในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงศรี พัฒนกิจจำรูญ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ผ่องพรรณ ลวนานนท์ และอาจารย์ดวงเนตร วงศ์ประทีป กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์และมีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย

ขอบพระคุณคุณศราวุธ ห้างสมุทร หัวหน้ากองบรรณาธิการ 1 ฝ่ายหนังสือข่าว และข่าววิทยุ สำนักข่าวไทย บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้กระบวนการการผลิตข่าววิทยุกระจายเสียง ขอบพระคุณพี่เล็ก วรรณลักษณ์ ศรีสด หัวหน้ากองบรรณาธิการ 2 ผู้ให้คำปรึกษา และแนะนำให้ผู้วิจัยมาเรียนรู้การทำงานที่สำนักข่าวไทย ตลอดจนพี่ติ่ม พี่ใหม่ พี่ต้า และพี่ๆนักข่าวทุกคนแห่งสำนักข่าวไทย รวมทั้งขอขอบคุณบุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนทั้ง 9 สถานี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม นอกจากนี้ขอขอบพระคุณบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่เอื้อเพื่อข้อมูลและให้การสัมภาษณ์

ขอบคุณฝ่ายกิจการนิสิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้มอบทุนการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย และบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนสนับสนุนการวิจัย ภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2547 (บางส่วน) ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่านที่คอยดูแลและห่วงใยผู้วิจัยเสมอมา

ขอกราบเท่าคุณพ่อคุณแม่ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และความเข้าใจแก่ผู้วิจัย ตลอดจนขบใจน้องทั้งสามคน(สอง เบิ้ล และแซม) เพื่อนๆ ได้แก่ ก้อง เอก ต้อม ตี๋ ขาม หมิว โต้ง นัท จู จอย เอ้ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นรหัส 45 รุ่นพี่รหัส 44 และรุ่นน้องรหัส 46 (MLIS จุฬาฯ) ขอบคุณเจ๊แอน เจ๊บี พี่อ้อย อาหม่อง อ.โต ฯลฯ และที่ลืมมิได้ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สุวรรณี อุคมผล อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อดีตอาจารย์ที่ปรึกษาของผู้วิจัยที่คอยห่วงใยผู้วิจัยเสมอมาตั้งแต่ระดับปริญญาตรี-โท ขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ และคณาจารย์คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้งคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกๆท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ศิษย์จนมีวันนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
1.3 สมมุติฐานของการวิจัย.....	6
1.4 ขอบเขตในการวิจัย.....	7
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
2 ปรัชญ์นั้วรณกรรม	
2.1 ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ.....	9
2.2 แหล่งสารนิเทศ.....	10
2.3 ทรัพยากรสารนิเทศ.....	14
2.4 การบริหารงานสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	17
2.5 รายการข่าววิทยุกระจายเสียง.....	20
2.6 สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร.....	23
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
3 วิธีการดำเนินวิจัย	
3.1 การกำหนดประชากร.....	36
3.2 การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	39
3.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	41

บทที่

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1	ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	44
4.2	การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว.....	70
4.3	ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ.....	140
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	
5.1	สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	160
5.2	การทดสอบสมมติฐาน.....	197
5.3	ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลการวิจัย.....	198
5.4	แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	201
	รายการอ้างอิง.....	202
	ภาคผนวก	
	ภาคผนวก ก.....	211
	ภาคผนวก ข.....	228
	ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	249

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

หน้า

1	บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร.....	38
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	45
3	ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	47
4	ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	49
5	ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	51
6	สาขาวิชาปริญญาตรีของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	53
7	สาขาวิชาปริญญาตรีของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	55
8	สาขาวิชาปริญญาโทของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	57
9	สาขาวิชาปริญญาโทของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	59
10	ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	61
11	ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	63
12	ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง.....	65
13	ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	68
14	วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	72
15	ประเภทของแหล่งสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	75
16	แหล่งสารนิเทศบุคคลที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	78
17	แหล่งสารนิเทศห้องสมุดที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	82
18	แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	85
19	แหล่งสารนิเทศหน่วยงานราชการและเอกชน ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตาม ตำแหน่งงาน.....	88
20	แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ตที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	91
21	แหล่งสารนิเทศอื่นๆที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	94
22	ประเภทของทรัพยากรสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	96
23	ทรัพยากรสารนิเทศประเภทวัสดุพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตาม ตำแหน่งงาน.....	99

ตาราง	หน้า
24	ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....102
25	ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....105
26	ประเภทของเว็บไซต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....107
27	เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนที่บุคลากร ฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....110
28	เว็บไซต์สื่อมวลชนที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....113
29	เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....115
30	เนื้อหาของสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....118
31	เนื้อหาสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....121
32	เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....125
33	เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....128
34	เนื้อหาศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....131
35	เนื้อหาประวัติศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....134
36	ภาษาของสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....136
37	อายุของสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....139
38	ปัญหาการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน.....142
39	ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....146
40	ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....150
41	ปัญหาด้านเนื้อหา จำแนกตามตำแหน่งงาน.....153
42	ปัญหาด้านอื่นๆ จำแนกตามตำแหน่งงาน.....156

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ และภาพยนตร์เป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่มีบทบาทสูงในการเผยแพร่สารนิเทศไปสู่ประชาชน เพราะหน้าที่หลักประการหนึ่งของสื่อมวลชน คือ การแสวงหาและเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสังคมให้ประชาชนรับทราบ (ปรมะ สตะเวทิน, 2538: 137) และในบรรดาสื่อมวลชนประเภทต่างๆดังกล่าว วิทยุกระจายเสียงนับเป็นสื่อมวลชนที่แพร่หลายมากที่สุด สามารถเผยแพร่ข่าวสารไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้กว้างไกลที่สุดไม่จำกัดทั้งเวลาและสถานที่ และยังเป็นสื่อที่มีความรวดเร็ว รวมทั้งสามารถเข้าถึงบุคคลในระดับอาชีพและคุณสมบัติต่างๆกัน ได้ กล่าวคือ คนอ่านไม่ออกหรือคนตาบอดก็สามารถรับฟังได้ (ศุภรศม์ จิตติกุลเจริญ, 2542: 6) และจากคุณสมบัติของการส่งกระจายเสียงของสถานีวิทยุที่สามารถส่งได้ด้วยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีอยู่ทั่วไปในอากาศทำให้ประชาชนในชนบทซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 85 ของประเทศสามารถรับฟังวิทยุกระจายเสียงได้ (ศิริวรรณ อาษาศรีเพชร, 2543: 1) จึงทำให้การถ่ายทอดและการรับข่าวสารสามารถทำได้เกือบจะในเวลาเดียวกับที่เหตุการณ์เกิดขึ้น (กาญจนา แก้วเทพ, 2541: 56)

สำหรับรายการวิทยุกระจายเสียงในประเทศไทยสามารถจำแนกตามประเภทของเนื้อหา รายการ(Content Classification) ได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้ ประเภทแรก คือ รายการแนวข่าวสารและสารคดีหรือรายการจากข่าวและเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย รายการข่าวและวิเคราะห์ข่าว รายการสารคดี รายการการศึกษา และรายการบรรยายนอกสถานที่ในการถ่ายทอดสดต่างๆ ประเภทที่สอง คือ รายการแนวจินตคดี ซึ่งประกอบด้วย รายการดนตรีและเพลง รายการตลก รายการบันเทิง และรายการละครวิทยุ ประเภทที่สาม คือ รายการแนวการมีส่วนร่วมของผู้ฟังและวิทยากรรับเชิญ ซึ่งประกอบด้วย รายการเปิดสายจากผู้ฟัง รายการอภิปราย รายการเพื่อผู้บริโภค ประเภทสุดท้าย คือ รายการโฆษณา ซึ่งประกอบด้วย รายการ โฆษณาสินค้า รายการประกาศบริการ และรายการรณรงค์เพื่อสังคม (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์, 2547: 394-395)

สำหรับรายการข่าววิทยุกระจายเสียงนั้นยังสามารถแบ่งเป็นประเภทย่อยได้อีกตามรูปแบบการนำเสนอซึ่งมีดังนี้คือ รูปแบบการอ่านข่าว รูปแบบการรายงานข่าว รูปแบบการวิเคราะห์ข่าว รูปแบบการวิจารณ์ข่าว รูปแบบการบรรยายเหตุการณ์ รูปแบบรายงานข่าวประกอบเสียง และรูปแบบนิตยสารข่าว (นภาภรณ์ อัจฉริยะกุล, 2534: 178-182)

ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ผู้สื่อข่าว อุปกรณ์หรือเครื่องมือ และแหล่งข่าว (ศุภรัศมี ฐิติกุลเจริญ, 2542: 88) ผู้สื่อข่าวเป็นบุคลากรที่มีความสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานข่าวโดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นผู้สื่อข่าวในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานคร เป็นต้น เพราะจะมีข่าวที่เกิดขึ้นมากในแต่ละวันจึงจำเป็นต้องมีผู้สื่อข่าวที่รับผิดชอบเจาะจงตามสายงานลงไป (ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2542: 65) สำหรับการจำแนกกลุ่มข่าวหรือสายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงขึ้นอยู่กับขนาดของสถานีวิทยุกระจายเสียงและจำนวนผู้สื่อข่าวที่มี รวมทั้งรูปแบบรายการของสถานีฯ ตัวอย่างเช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงขนาดใหญ่ที่มีผู้สื่อข่าวจำนวนมากและเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงหลักในการถ่ายทอดข่าว จะมีการแบ่งกลุ่มข่าวหรือสายงานข่าวหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข่าวการเมืองและความมั่นคง ครอบคลุม ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา ราชสำนัก ทหาร และต่างประเทศ กลุ่มข่าวเศรษฐกิจ ครอบคลุม พาณิชยกรรม เกษตร อุตสาหกรรม คมนาคม การเงิน และการคลัง และกลุ่มข่าวสังคม ครอบคลุม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาไพบูลย์ แรงงาน อาชญากรรม และกีฬา (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2546) สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีผู้สื่อข่าวจำนวนน้อย ผู้สื่อข่าวอาจต้องทำงานข่าวหลายด้าน ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีรูปแบบเฉพาะ เช่น สถานีวิทยุจีเอ็นวีส์ซึ่งเป็นสถานีฯที่เน้นข่าวธุรกิจจะมีการแบ่งสายงานข่าวที่เน้นความสำคัญด้านเศรษฐกิจเป็นหลักและข่าวอื่นๆซึ่งให้ความสำคัญรองลงไป (บุญมา ศรีหมาด, สัมภาษณ์, 2547) นอกจากนี้สถานีวิทยุกระจายเสียงบางแห่งอาจมีผู้เรียบเรียงข่าวโดยเฉพาะเพื่อทำหน้าที่เรียบเรียงข่าวที่ได้มาจากข่าวโทรสาร โทรศัพท์ หรือจากข้อมูลของผู้สื่อข่าวในกรณีที่ผู้สื่อข่าวไม่สามารถกลับมาเขียนข่าวได้ทัน (ธีรารักษ์ โปธิสุวรรณ, 2542: 67-68) และมีผู้แปลข่าวต่างประเทศรับผิดชอบคัดเลือก แปล และเรียบเรียงข่าว (สวินยา นุ่นพันธ์, 2540: 34) รวมทั้งมีบรรณาธิการข่าวทำหน้าที่กลั่นกรองข่าวที่จะนำเสนอตรวจสอบเนื้อหาสาระ ความน่าเชื่อถือของข่าว และผลกระทบที่จะตามมาจากข่าว (ศุภรัศมี ฐิติกุลเจริญ, 2542: 88)

สำหรับอุปกรณ์หรือเครื่องมือในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง ประกอบด้วย เครื่องบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียง เครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยุสื่อสาร โทรศัพท์ โทรสาร และโทรพิมพ์

เพื่อรับข่าวจากต่างประเทศ ส่วนแหล่งข่าวของวิทยุกระจายเสียงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท (พิศิษฐ์ ชวลาวัช, 2539: 55-56) คือ แหล่งข่าวเปิด(Open News Source) เป็นแหล่งข่าวที่ให้รายละเอียดของข่าวที่ได้มาโดยเปิดเผย มีการระบุผู้เปิดเผยข่าว ผู้ให้สัมภาษณ์เรื่องต่างๆ ผู้ร่วมอภิปราย ผู้ร่วมประชุมหรือผู้ปาฐกถา ระบุสถานที่เกิดเหตุ และแหล่งข่าวปิด(Confidential News Source) เป็นข่าวที่ได้มาจากผู้ชี้เบาะแสของข่าว(Tipster) โดยผู้ให้ข่าวมีเงื่อนไขที่จะให้ผู้เสนอข่าวไม่เปิดเผยชื่อ นามสกุล อาชีพหรือที่มาของแหล่งข่าว เพราะเกรงว่าจะมีผลเสียหายนานัปการหรือเกิดอันตรายแก่ผู้ให้ข่าวและครอบครัวได้ การรายงานข่าวจึงไม่อาจระบุว่าเป็นผู้ให้ข่าว แต่จะอ้างว่า “จากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้” หรือ “จากแหล่งข่าวใกล้ชิด”

ข่าวที่ได้จากแหล่งข่าวดังกล่าวบางครั้งต้องมีการสำรวจข้อมูลเพิ่มเติมโดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว และค้นหาข้อมูลภูมิหลัง เพื่อให้ข่าวมีความครบถ้วนสมบูรณ์ สำหรับการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวเป็นสิ่งที่นักข่าวต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความผิดพลาดโดยต้องตรวจสอบเรื่องทุกอย่างอย่างละเอียด เช่น ชื่อบุคคล ตำแหน่ง ชื่อประเทศและสถานที่ วันที่ เป็นต้น ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องเหล่านี้คือ ตรวจสอบจากหนังสืออ้างอิงที่ได้มาตรฐาน เช่น พจนานุกรม สารานุกรม นามานุกรม หรือฐานข้อมูลต่างๆ เป็นต้น ส่วนการค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าวเป็นการสำรวจสารนิเทศต่างๆเพื่อนำมาอธิบายและให้ข้อมูลรอบด้านของข่าวหรือเจาะลึกเรื่องราวที่จะรายงาน (พรณพิมล กุลบุญ, 2534: 6) โดยอาจค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมทั้งจากเอกสาร ข่าวเก่า หรือการสัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนในประเด็นที่ต้องการซึ่งจะทำให้ข่าวสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น (กิติมาภรณ์ จิตราทร, 2543: 154)

สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 78 สถานี แบ่งเป็นสถานีวิทยุในระบบเอ.เอ็ม จำนวน 38 สถานี และในระบบเอฟเอ็ม จำนวน 40 สถานี (อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์ และเมธา เสรีชนาวงศ์, 2547: 406) สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบเอเอ็ม ไม่มีการผลิตรายการข่าววิทยุโดยตรง แต่จะรายงานข่าวสารให้กับคนฟังด้วยรายการข่าวชาวบ้านซึ่งผู้ดำเนินรายการจะนำเสนอข่าวจากหน้าหนังสือพิมพ์ทั้งข่าวการเมือง สังคม และอาชญากรรม (อริญญา มิ่งเมือง, 2535 อ้างถึงใน อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์, 2544 : 276) ส่วนการรายงานข่าวจะรับสัญญาณถ่ายทอดจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยวันละ 4 ครั้ง ได้แก่เวลา 07.00 น. 12.00 น. 19.00 น. และ 20.00 น. เฉพาะในเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์ (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2549) ส่วนเครือข่ายอื่นจะรับสัญญาณถ่ายทอดข่าววันละ 2 ครั้ง คือ เวลา 07.00 น. และ 19.00 น. สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบเอฟเอ็ม จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นในปี 2547 พบว่า มีสถานีวิทยุเพียง 9 สถานี ที่มีการผลิตรายการข่าว ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียง

รัฐสภา สถานีวิทยุเนชั่น สถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุจีจีนิวส์ สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุ 101 INN News Channel และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งสถานีวิทยุกระจายเสียงดังกล่าวมีรูปแบบการผลิตรายการข่าว 3 รูปแบบดังนี้ รูปแบบแรก คือ การรายงานข่าวประจำวัน เป็นข่าวประจำวันระดับชาติที่ถ่ายทอดสัญญาณจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยได้รับสัญญาณถ่ายทอดเวลา 07.00 - 07.30 น. และ 19.00 - 19.30 น. รูปแบบที่สอง คือ รายการข่าวหลักของแต่ละสถานีวิทยุกระจายเสียงซึ่งจะมีช่วงเวลาและรูปแบบที่นำเสนอแตกต่างกันไป และรูปแบบสุดท้าย คือ รายงานข่าวสั้น/ข่าวด่วน เป็นการรายงานข่าวทุกต้นชั่วโมง และ/หรือกลางชั่วโมง

อย่างไรก็ตามเนื่องจากการผลิตรายการข่าวมีข้อจำกัดด้านเวลา กล่าวคือ ต้องผลิตได้อย่างรวดเร็วและนำเสนอได้ตรงตามกำหนดเวลา(Nicholas and Martin, 1997 ; Tuchman, 1969 cited in Campell, 1997) บุคลากรฝ่ายข่าวจึงจำเป็นต้องใช้สารนิเทศที่ได้มาอย่างรวดเร็ว และเป็นแหล่งใกล้ตัวมากที่สุด ซึ่งได้แก่ ศูนย์ข้อมูลข่าว หรือห้องสมุดภายในสถานีวิทยุกระจายเสียง ดังเช่นผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ซึ่งศึกษาเรื่องบทบาทของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในกระบวนการผลิตข่าวในสังคมสารสนเทศพบว่า ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์มีบทบาทต่อการผลิตข่าวของกองบรรณาธิการ โดยทำหน้าที่เป็นแหล่งสนับสนุนข้อมูลให้นักข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำข่าวกรณีเร่งด่วนหรือข่าวเชิงสอบสวน ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์สามารถค้นหาข้อมูลให้นักข่าวได้ตามที่ต้องการ และผลการวิจัยของHansen และคณะ (1988) ซึ่งศึกษาเรื่องบทบาทของห้องสมุดหนังสือพิมพ์รายวันในการให้ข้อมูลข่าวสาร พบว่าห้องสมุดหนังสือพิมพ์มีความสำคัญในการจัดหาข้อมูลและเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญ

สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 สถานีดังกล่าว จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่าการค้นคว้าสารนิเทศเพิ่มเติมของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงยังทำได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีสถานีวิทยุกระจายเสียงเพียงแห่งเดียวเท่านั้นที่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีฯ โดยตรง คือ สถานีวิทยุจีจีนิวส์ ซึ่งมีส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าว สังกัดกองข่าว ส่วนอีก 5 สถานีมีการจัดในลักษณะเป็นมุมหนึ่งของฝ่ายข่าวและมีทรัพยากรสารนิเทศจำนวนน้อย ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ สถานีวิทยุ 101 INN News Channel และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานีวิทยุอีก 2 สถานี คือ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. มีมุมหนึ่งของฝ่ายข่าวและมีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวที่เน้นการทำข่าวโทรทัศน์ และอีก 1 สถานี คือ สถานีวิทยุเนชั่นมีทั้งห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวที่เน้นการทำข่าวโทรทัศน์ และห้องสมุดเครือข่ายเนชั่น

ที่เน้นการทำข่าวของหนังสือพิมพ์ในเครือบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) โดยเฉพาะ (สักกะ จราวิวัฒน์, 2545: 43) นอกจากนี้ยังพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญสำหรับรายการวิทยุ เช่น เทปบันทึกเสียงข่าวทั้งที่ออกอากาศและไม่ได้ออกอากาศยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากไม่มีสถานที่เพียงพอต่อปริมาณที่เพิ่มขึ้นของการผลิตข่าวแต่ละช่วงเวลาของแต่ละวัน (วรรณลักษณ์ ศรีสด, สัมภาษณ์, 2546) ทำให้การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว และการค้นข้อมูลภูมิหลังอาจทำได้ไม่เต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรณีข่าวเร่งด่วน ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับสื่อมวลชนประเภทอื่น คือ หนังสือพิมพ์ที่มีศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ที่มีศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์ แหล่งสารสนเทศภายในห้องสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงนั้นยังประสบปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดทรัพยากรสารสนเทศบางประเภทที่จำเป็นในการผลิตรายการข่าว รวมทั้งทรัพยากรสารสนเทศมีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย (ชุตินา นันทะวงษ์, สัมภาษณ์, 2546)

จากความสำคัญของการใช้สารสนเทศของนักข่าวที่มีส่วนช่วยสนับสนุนในกระบวนการทำข่าวและจากปัญหาของแหล่งและทรัพยากรสารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวดังกล่าว ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาเรื่อง “การใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร” ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารสนเทศ เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางสำหรับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว รวมทั้งสำหรับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงและหน่วยงานสารสนเทศอื่นๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรสารสนเทศและบริการสารสนเทศเพื่อตอบสนองการใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา

1. การใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารสนเทศ
2. ปัญหาในการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก

2. ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง

ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

1. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ
2. แหล่งสารนิเทศ
  - บุคคล
  - ห้องสมุด
  - สมาคมวิชาชีพ
  - หน่วยงานราชการและเอกชน
  - อินเทอร์เน็ต
  - แหล่งสารนิเทศอื่นๆ
3. ทรัพยากรสารนิเทศ
  - วัสดุตีพิมพ์
  - วัสดุไม่ตีพิมพ์
  - สื่ออิเล็กทรอนิกส์
4. เนื้อหาของสารนิเทศ
5. ภาษาของสารนิเทศ
6. อายุของสารนิเทศ
7. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ
  - ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ
  - ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ
  - ปัญหาด้านเนื้อหาของสารนิเทศ
  - ปัญหาด้านอื่นๆ

ขอบเขตในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นสถานีวิทยุที่กระจายเสียงในระบบเอฟเอ็มสเตอริโอโมดูลิเฟอ์กซ์(F.M.) และเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าว โดยไม่รวมสถานีวิทยุเพื่อข่าวสารการจราจรและวิทยุชุมชน(Community Radio)ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่ามีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าวจำนวนทั้งหมด 9 สถานี ได้แก่

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา	คลื่นความถี่ 87.5 เมกะเฮิรตซ์
1.2 สถานีวิทยุเนชั่น	คลื่นความถี่ 90.5 เมกะเฮิรตซ์
1.3 สถานีวิทยุศึกษา	คลื่นความถี่ 92 เมกะเฮิรตซ์
1.4 สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	คลื่นความถี่ 92.5 เมกะเฮิรตซ์
1.5 สถานีวิทยุจีจีนิวส์	คลื่นความถี่ 98 เมกะเฮิรตซ์*
1.6 สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ	คลื่นความถี่ 106.75 เมกะเฮิรตซ์**
1.7 สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.	คลื่นความถี่ 100.5 เมกะเฮิรตซ์
1.8 สถานีวิทยุ 101 INN NEWS Channel	คลื่นความถี่ 101 เมกะเฮิรตซ์
1.9 สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คลื่นความถี่ 101.5 เมกะเฮิรตซ์

2. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในการวิจัยครั้งนี้ ครอบคลุมเฉพาะผู้ที่สังกัดอยู่ในฝ่ายข่าวของสถานีฯ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนของสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 สถานี จำนวน 170 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าวจำนวน 35 คน ผู้สื่อข่าวจำนวน 86 คน ผู้เรียบเรียงข่าวจำนวน 31 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 18 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ สารนิพนธ์ รายงาน โครงการเฉพาะบุคคล ปรินิพนธ์ นิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และเอกสารต่างๆ ตลอดจนจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศ บุคลากรฝ่ายข่าว การผลิตข่าววิทยุกระจายเสียง และศูนย์ข้อมูลข่าว

* สถานีวิทยุจีจีนิวส์ เปลี่ยนคลื่นความถี่จาก 96.5 เมกะเฮิรตซ์ เป็น 98 เมกะเฮิรตซ์ ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2549

** สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ เปลี่ยนคลื่นความถี่จาก 99 เมกะเฮิรตซ์ เป็น 106.75 เมกะเฮิรตซ์ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548

2. สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง และประเภทข่าวที่รับผิดชอบ

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงใน กรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ

3. ทดสอบแบบสอบถามกับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานี คือ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี และสถานีโทรทัศน์ไอทีวี สถานีละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

4. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 สถานี จำนวน 170 คน โดยแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งขอความร่วมมือจากบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 9 สถานี ช่วยแจกและเป็นศูนย์กลางในการรับคืน

5. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์ เวอร์ชัน 11.0 (Statistical Packages for Social Science for Windows Version 11.0)

6. รายงานผลการวิจัย สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นแนวทางสำหรับ

1. ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว
2. ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงและหน่วยงานสารนิเทศอื่นๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรสารนิเทศและบริการสารนิเทศเพื่อตอบสนองการใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าว

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในบทนี้จะกล่าวถึง ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ การบริหารงานสถานีวิทยุกระจายเสียง รายการข่าว วิทยุกระจายเสียง สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายและความสำคัญของสารนิเทศ

ความหมาย

คำว่า “สารนิเทศ” (Information) มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

สารนิเทศ คือ ความคิด ข้อเท็จจริง และผลงานที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งมีการสื่อสาร การจดบันทึก การรวบรวม การตีพิมพ์เผยแพร่ หรือการแจกจ่ายในรูปแบบต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ (ALA Glossary of Library and Information Science, 1983: 117)

สารนิเทศ คือ การรวบรวมข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลาย บันทึกลงในกระดาษ หรือสื่ออื่นๆ และสามารถสื่อสารได้ (Harrod, 1987: 381)

สารนิเทศ คือ ข้อมูลที่ได้มีการเก็บรวบรวม และผ่านกระบวนการเรียบเรียง เพื่อนำมาใช้ได้อย่างเป็นระบบ (Seidman, 1991: 64)

สารนิเทศ หมายถึง ข้อเท็จจริง เหตุการณ์ที่ผ่านกระบวนการประมวลและมีผู้ถ่ายทอดบันทึกไว้ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ รายงาน โสตทัศนวัสดุ เทป คอมพิวเตอร์ ตลอดจนการถ่ายทอดในรูปแบบอื่นๆ เช่น คำพูด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ให้ผู้รับสารได้ทราบ (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2530: 25)

กล่าวโดยสรุป สารนิเทศ หมายถึง ความคิด ความรู้ ข้อมูล ข้อเท็จจริง ตลอดจนงานสร้างสรรค์อื่นๆ รวมทั้งเหตุการณ์ ซึ่งได้ผ่านกระบวนการบันทึกและจัดการอย่างเป็นระบบ และมีการเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆทั้งที่เป็นทางการ และไม่ใชทางการ

ความสำคัญของสารนิเทศ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าสารนิเทศมีความสำคัญในการดำเนินงานขององค์กรและหน่วยงานต่างๆ สารนิเทศเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของหน่วยงานเช่นเดียวกับทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรอื่นๆ (พิมพ์ราไพ เปรรมสมิทธิ์, 2538: 59) และเนื่องจากสารนิเทศเป็นปัจจัยหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ บุคคลใดมีโอกาสเข้าถึงสารนิเทศที่ถูกต้อง แม่นยำได้อย่างรวดเร็ว ย่อมได้เปรียบบุคคลอื่นทั้งในด้านการปฏิบัติงาน การพัฒนา และการแก้ปัญหาทั้งของบุคคลและองค์กร โดยเฉพาะองค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตข่าว ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ สารนิเทศถือว่ามี ความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการผลิตข่าวต้องทำภายใต้ภาวะความกดดันของเวลา และความถูกต้องของข่าว รวมทั้งต้องแข่งขันกับสื่อประเภทเดียวกันและสื่อประเภทอื่น เพื่อการเป็นผู้นำในการเสนอข่าว ตัวอย่างเช่น ข่าววิทยุกระจายเสียงต้องผลิตให้ทัน เพื่อนำเสนอทุกกลางชั่วโมงและ/หรือต้นชั่วโมง หนังสือพิมพ์ต้องตีพิมพ์ให้ทันภายใน 1 วัน เป็นต้น เพื่อให้ข่าวที่เผยแพร่ไปสู่ผู้บริโภคมีความรวดเร็วทันการณ์ (Immediacy) ซึ่งข่าวที่เผยแพร่ต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวจากแหล่งต่างๆ เพื่อให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ และถูกต้อง รวมทั้งค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว เพื่อให้ข่าวมีความครบถ้วน สมบูรณ์ และน่าสนใจ (Nicholas, 1996: 44-45) สารนิเทศจึงมีความสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายข่าวดังกล่าว

แหล่งสารนิเทศ

แหล่งสารนิเทศเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการใช้สารนิเทศของบุคคล เพื่อให้สามารถรวบรวมสารนิเทศได้ตามความต้องการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ แหล่งสารนิเทศสามารถจำแนกได้หลายวิธี (Kaye, 1995) ดังนี้

Ford (1973) และ Hart (1997) ได้จำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 2 ประเภทตามสถานภาพของแหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศที่เป็นทางการ และแหล่งสารนิเทศที่ไม่เป็นทางการ ดังนี้

- แหล่งสารสนเทศที่เป็นทางการ (Formal information sources) หมายถึง แหล่งสารสนเทศที่ผู้ใช้ต้องใช้อย่างมีกฎเกณฑ์ และตามข้อกำหนดของแหล่ง ตัวอย่างของแหล่งสารสนเทศที่เป็นทางการ เช่น หน่วยงานรัฐบาล ห้องสมุด ศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

- แหล่งสารสนเทศที่ไม่เป็นทางการ (Informal information sources) หมายถึง แหล่งสารสนเทศที่บุคคลสามารถแสวงหาสารสนเทศด้วยวิธีการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ ตัวอย่างของแหล่งสารสนเทศประเภทนี้ เช่น การประชุม การอภิปราย การสนทนากับเพื่อนร่วมงานทั้งในหน่วยงานเดียวกัน และหน่วยงานอื่น ทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว เป็นต้น

Butcher (1998) จำแนกแหล่งสารสนเทศสำหรับองค์กรธุรกิจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารสนเทศภายใน (Internal sources) และแหล่งสารสนเทศภายนอก (External sources) และภายใต้แต่ละแหล่งจำแนกย่อยเป็นแหล่งสารสนเทศบุคคล (Personal) และแหล่งสารสนเทศที่ไม่ใช่บุคคล (Impersonal) ดังนี้

แหล่งสารสนเทศภายใน จำแนกเป็น

- แหล่งสารสนเทศบุคคล หมายถึง แหล่งที่ให้ข้อมูลโดยตรงแก่บุคคลแต่ละคน ได้แก่ ผู้ร่วมงาน หัวหน้างาน ผู้ได้บังคับบัญชา และบุคลากรอื่นๆในองค์กร

- แหล่งสารสนเทศที่ไม่ใช่บุคคล หมายถึง แหล่งสารสนเทศที่สื่อสารสารสนเทศกับคนในวงกว้าง เช่น การประชุม ฐานข้อมูลที่หน่วยงานจัดทำ อินทราเน็ต เป็นต้น

แหล่งสารสนเทศภายนอก จำแนกเป็น

- แหล่งสารสนเทศบุคคล เช่น ลูกค้า ตัวแทนจำหน่าย ที่ปรึกษาในวิชาชีพ เช่น ทนายความ ผู้ตรวจสอบบัญชี เป็นต้น

- แหล่งสารสนเทศที่ไม่ใช่บุคคล เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร เว็บไซต์ ฐานข้อมูลเชิงพาณิชย์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น

Chen และ Hernon (1982) ได้จำแนกแหล่งสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ แหล่งสารสนเทศบุคคล แหล่งสารสนเทศสถาบัน และแหล่งสารสนเทศสื่อมวลชน ดังนี้

- แหล่งสารสนเทศบุคคล ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ของตนเอง ของเพื่อนร่วมงาน และผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ และทรัพยากรสารสนเทศส่วนตัว และของบุคคลอื่น

- แหล่งสารนิเทศสถาบัน ได้แก่ หน่วยงาน หรือองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน สมาคมวิชาชีพ ห้องสมุด และศูนย์สารนิเทศ

- แหล่งสารนิเทศสื่อมวลชน ได้แก่ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์

สำหรับงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จำแนกแหล่งสารนิเทศของนักข่าวสถานีวิทยุออกเป็น 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศบุคคล แหล่งสารนิเทศห้องสมุด แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ แหล่งสารนิเทศหน่วยงานราชการและเอกชน แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. **แหล่งสารนิเทศบุคคล** เป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญแหล่งหนึ่ง เนื่องจากเป็น แหล่งสารนิเทศที่ใกล้ชิด เป็นแหล่งสารนิเทศที่ให้ความรู้ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ สารนิเทศที่ได้รับมีการสรุปประเด็นอย่างชัดเจนสามารถนำไปใช้ได้ทันที (กมลาศ วรรณอุดม, 2545: 14) แหล่งสารนิเทศบุคคลที่สำคัญของนักข่าวมีหลายแหล่ง เช่น เพื่อนร่วมงาน ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ เป็นต้น

2. **แหล่งสารนิเทศห้องสมุด** ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารนิเทศทุกประเภท ทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ มีการคัดเลือกและจัดหาเข้ามาอย่างทันสมัย และสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้ใช้ มีบรรณารักษ์เป็นผู้ดำเนินงานและจัดบริการต่างๆอย่างมีระบบ(การค้นคว้าและการเขียนรายงาน, 2547: 12) แหล่งสารนิเทศห้องสมุดที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุ คือ ห้องสมุดข่าว หรือศูนย์ข้อมูลข่าวซึ่งมีการจัดหา และให้บริการทรัพยากรสารนิเทศที่สัมพันธ์กับการทำข่าวโดยตรง ได้แก่ หนังสือพิมพ์ กฤตภาคข่าววารสาร หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม เป็นต้น รวมทั้งเทปบันทึกเสียง หรือแผ่นเสียง ซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ สำหรับสถานีวิทยุที่ไม่มีห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าว อาจจัดมุมหนึ่งของฝ่ายข่าวเพื่อรวบรวมทรัพยากรสารนิเทศที่จำเป็นในการทำข่าวให้บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถค้นคว้า และใช้งานได้อย่างรวดเร็ว

3. **แหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพ** สมาคมวิชาชีพมีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาความรู้และความสนใจของสมาชิกตลอดจนให้สารนิเทศเกี่ยวกับสาขาวิชานั้น สมาคมวิชาชีพอาจมีเครือข่ายสารนิเทศ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มนักวิจัย ตลอดจนจัดพิมพ์วารสาร และรายงานการประชุมสัมมนาเผยแพร่แก่สมาชิกของสมาคม เป็นต้น (ประภาวดี สืบสนธิ์, 2543: 170)

สำหรับแหล่งสารนิเทศสมาคมวิชาชีพที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุ

กระจายเสียงของไทย เช่น สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ นอกจากนี้แหล่งสมาคมวิชาชีพสำหรับสื่อมวลชนอื่นก็นับเป็นแหล่งสารนิเทศสำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงเช่นเดียวกัน เช่น สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ เป็นต้น

4. แหล่งสารนิเทศหน่วยงานราชการและเอกชน เป็นแหล่งผลิต และเผยแพร่สารนิเทศที่ให้ความรู้ในด้านต่างๆซึ่งจะแตกต่างกันไปตามหน่วยงาน เป็นแหล่งที่สามารถให้ข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการทำข่าวประเภทต่างๆให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลบุคคลที่สังกัดหน่วยงานนั้นๆหรือข้อมูลของหน่วยงานโดยตรง ตัวอย่างเช่น บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นเกี่ยวกับหน่วยงานหรือบุคคลที่ปรากฏเป็นข่าวได้จากเอกสารของหน่วยงาน เช่น รายงานประจำปี เอกสารประชาสัมพันธ์ จุลสาร เป็นต้น หรือการสอบถามข้อมูลจากบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานได้โดยตรง คือ โฆษก หรือนักประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ส่งข่าวทั้งในรูปแบบของข่าวแจก (Press Release) การประชุมแถลงข่าว (Press Conference) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการเขียนข่าวแก่ผู้สื่อข่าว (สรชัย กมลลิมสกุล, 2546: 30)

สำหรับแหล่งสารนิเทศหน่วยงานราชการและเอกชนที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียง ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นแหล่งที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน (พนาวรรณ จิตรสมุทร, สัมภาษณ์, 2549) กระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นแหล่งให้ข้อมูล เช่น รายได้รัฐบาล หนี้สาธารณะ เป็นต้น ธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นแหล่งให้ข้อมูล เช่น อัตราการแลกเปลี่ยนเงินตราสกุลต่างๆ การกำกับสถาบันการเงิน และศูนย์วิจัยกสิกรไทย เป็นแหล่งให้ข้อมูล เช่น รายงานวิจัยด้านเศรษฐกิจ การสำรวจโพลล์ดัชนีเศรษฐกิจ เป็นต้น (กาญจนา นัยวัฒน์, สัมภาษณ์, 2549)

5. แหล่งสารนิเทศอินเทอร์เน็ต อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ เป็นเครือข่ายที่เชื่อมเครือข่ายต่างๆ ทั่วโลก ทั้งของสถาบันการศึกษา องค์กรธุรกิจ หน่วยงานของรัฐ ทหาร และองค์กรอื่นๆเข้าด้วยกัน (Long, 2002: 258) อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารนิเทศที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าววิทยุ กล่าวคือ บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้เว็บไซต์ต่างๆ และฐานข้อมูลออนไลน์เชิงพาณิชย์ เพื่อตรวจสอบประเด็นข่าวที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน ใช้ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อสัมภาษณ์ผ่านบุคคลทางโทรศัพท์ และใช้

กลุ่มข่าว เพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร และความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าวของตน (สรชัย กมลลิมสกุล, 2546: 31-43)

6. แหล่งสารนิเทศอื่นๆ นอกเหนือจากแหล่งสารนิเทศที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีแหล่งสารนิเทศประเภทอื่นๆ ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียง เนื่องจากเป็นแหล่งที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงสามารถได้รับสารนิเทศเพิ่มเติมเพื่อการปฏิบัติงาน การติดตามสถานการณ์ข่าว หรือการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง ได้แก่ การประชุม การสัมมนา การอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ ตัวอย่างเช่นการประชุมประจำปีของ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การจัดสัมมนาเรื่อง “คู่มือแนวทางการทำข่าวประเด็นผู้หญิง” ของสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2549) ตลอดจนการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ และสารนิเทศส่วนบุคคล

ทรัพยากรสารนิเทศ

ทรัพยากรสารนิเทศ (Information resources) หมายถึง วัสดุรูปแบบต่างๆที่มีการบันทึกสารนิเทศไว้ โดยใช้ภาษา สัญลักษณ์ ภาพ และเสียง ซึ่งอาจอยู่ในรูปกระดาษ ฟิล์ม หรือแถบแม่เหล็ก เป็นต้น (การค้นคว้าและเขียนรายงาน, 2547: 13) สำหรับทรัพยากรสารนิเทศที่มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการผลิตรายการข่าว ประกอบด้วยทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆ ดังนี้

1. **หนังสือพิมพ์** เป็นทรัพยากรสารนิเทศที่สำคัญที่สุดสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว เนื่องจากให้ข้อมูลข่าวที่ทันสมัย บุคลากรฝ่ายข่าวใช้หนังสือพิมพ์เพื่อการตรวจสอบข่าวในแต่ละวันและจับกระแสข่าว
2. **กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด** เป็นบทความที่คัดเลือกลงจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นำมาตัดและปะลงบนกระดาษรอง พร้อมระบุแหล่งที่มาและหัวเรื่อง กฤตภาคข่าว/ข่าวตัดเป็นทรัพยากรสารนิเทศสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการผลิตรายการข่าว เนื่องจากให้ข้อมูลใหม่ทันต่อเหตุการณ์ และข้อมูลมีขนาดสั้น สามารถอ่านได้รวดเร็ว
3. **วารสาร/นิตยสาร** เป็นทรัพยากรสารนิเทศที่ให้ข้อมูล และเรื่องราวที่ทันสมัย เนื่องจากมีกำหนดออกเป็นระยะ เช่น รายสัปดาห์ รายปักษ์ รายเดือน รายสามเดือน เป็นต้น วารสารและ

นิตยสารที่เป็นประโยชน์ในการผลิตข่าว ส่วนใหญ่เป็นวารสาร/นิตยสารที่มีเนื้อหาด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

4. หนังสืออ้างอิง เป็นหนังสือที่บรรจุข้อเท็จจริงซึ่งรวบรวมมาจากแหล่งต่างๆ นำมาเรียบเรียงเข้าด้วยกันเพื่อให้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงใช้ประโยชน์จากหนังสืออ้างอิงในการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว เช่น พจนานุกรม ใช้ตรวจสอบการอ่านออกเสียงอย่างถูกต้องของชื่อและคำต่างๆ สารานุกรมใช้ค้นคว้า ความรู้ และ ข้อมูลภูมิหลังของเรื่องต่างๆที่เป็นข่าว นามานุกรมใช้ตรวจสอบความถูกต้องของชื่อ และตำแหน่งของบุคคล หนังสือรายปี และรายงานประจำปี รวมทั้งหนังสือสถิติ ใช้ติดตามข้อมูลและสถิติในด้านต่างๆ เป็นต้น (พรณพิมล กุลบุญ, 2534: 29-36)

5. หนังสือ เป็นแหล่งข้อมูลภูมิหลังที่ดี และเป็นแหล่งข้อมูลที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลทั่วไปในด้านความน่าเชื่อถือ นักข่าวอาจค้นคว้าข้อมูลจากหนังสือที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว เช่น หนังสือที่เกี่ยวกับประวัติการเลือกตั้ง เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการทำข่าวการเลือกตั้งที่จะมีขึ้นในครั้งต่อไป (สรชัย กมลลิมสกุล, 2546: 31)

6. บทข่าว (สคริปต์) เป็นเอกสารที่ระบุภาคข่าว วัน เวลา ที่เสนอออกอากาศ จำนวนหน้า และชื่อบรรณาธิการข่าว (สุรินทร์ แปลงประสพโชค, 2531: 219) บทข่าวเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ให้ประโยชน์ในการผลิตรายการข่าว บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้บทข่าวเพื่อคู่มือแนวทางในการเขียนข่าว ลักษณะเดียวกันได้ทำให้ประหยัดเวลาในการเขียนข่าว รวมทั้งการติดตามความต่อเนื่องของข่าวที่ยังอยู่ในความสนใจของสาธารณชน (เจษฎาชัย แก้วพิทักษ์, สัมภาษณ์, 2549)

7. เอกสารข่าว เป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมข่าวสารที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละวัน (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2549) ตัวอย่างเช่น เอกสารข่าวของสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ เป็นต้น บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้เอกสารข่าวในการตรวจสอบความถูกต้องของข่าวที่ได้ออกอากาศแล้ว และสามารถใช้เป็นข้อมูลภูมิหลังประกอบในการทำข่าวครั้งต่อไป (พนาวรรณ์ จิตรสมุทร, สัมภาษณ์, 2549)

8. เทปบันทึกเสียง เทปบันทึกเสียงที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว คือ เทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย และเทปบันทึกเสียงข่าวที่ออกอากาศ ซึ่งสามารถนำเสียงมาประกอบการรายงานข่าวได้ เพื่อให้ข่าวมีความน่าเชื่อถือ และน่าสนใจ รวมทั้งตรวจสอบข่าวที่

ได้ออกอากาศไปแล้ว เพื่อหลีกเลี่ยงการนำเสนอข่าวที่มีความซ้ำซ้อนกัน (อรกมล เทพานนท์, สัมภาษณ์, 2547)

9. ฐานข้อมูล หมายถึง ข้อมูลที่มีความสัมพันธ์กันที่จัดเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์และต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นคืน โดยแสดงผลทางจอหรือทางเครื่องพิมพ์ (พิมพ์ราไพ เปรมสมิทธิ์, 2538: 3) ฐานข้อมูลที่สำคัญสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว คือ ฐานข้อมูลข่าว และฐานข้อมูลบุคคล สำหรับฐานข้อมูลข่าวเป็นการเก็บข่าวที่ตีพิมพ์ หรือออกอากาศในแต่ละวันเก็บไว้ในรูปฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สืบค้นได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เช่น ฐานข้อมูลข่าวของฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุดสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวออนไลน์ ของสถานีวิทยุ 101 INN News Channel เป็นต้น ส่วนฐานข้อมูลบุคคล เป็นฐานข้อมูลที่จัดเก็บประวัติส่วนตัว คำให้สัมภาษณ์ ประวัติการทำงาน เป็นต้น ของบุคคลสำคัญ ฐานข้อมูลบุคคลเป็นทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญสำหรับการทำข่าว เนื่องจากข่าวแต่ละข่าวจะมีบุคคลสำคัญปรากฏเป็นข่าวเสมอ (สวินยา นุ่นพันธุ์, 2540: 120)

10. เว็บไซต์ เป็นเครื่องมือในการสืบค้นสารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต โดยมีการแสดงสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ เช่น ข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง สื่อประสม เป็นต้น (Long, 2002: 268) เว็บไซต์เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนใช้ เนื่องจากสืบค้นข้อมูลได้รวดเร็ว ให้เนื้อหาที่หลากหลาย สามารถนำมาประกอบการเขียนข่าว เพื่อให้ข่าวมีรายละเอียดรอบด้าน (นภสร ไกรศิริวุฒิ, สัมภาษณ์, 2549)

นอกจากทรัพยากรสารสนเทศดังกล่าวข้างต้น ยังมีทรัพยากรสารสนเทศอีกบางประเภทที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุใช้เพื่อประกอบการทำข่าว ได้แก่ จุลสาร แผนที่ แผนที่ผังรายการ และแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี โดยจุลสารใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลใหม่ๆ หรือข้อมูลของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข่าว แผนที่ เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะการทำข่าวพยานณ์อากาศ หรือการแสดงสถานที่เกิดเหตุ การทำสงคราม เส้นทางเดินรถ เป็นต้น (พรณพิมล กุลบุญ, 2534: 29-36) ส่วนแผนที่ผังรายการใช้เพื่อตรวจสอบเวลาที่ต้องนำเสนอข่าว และแผ่นซีดีเสียงดนตรีสามารถใช้เพลงหรือดนตรีประกอบรายการข่าวเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ข่าว เช่น การเปิดเพลงบรรณงค์ให้ประชาชนไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น

การบริหารงานสถานีวิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียงโดยทั่วไปมีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานออกเป็นฝ่ายต่างๆ 5 ฝ่าย (อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีชนาวงศ์, 2547: 411-413) ดังนี้

1. ฝ่ายบริหาร มีหน้าที่บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายที่ตั้งไว้ และตามระเบียบข้อบังคับต่างๆที่เกี่ยวข้อง ควบคุมพนักงานให้ปฏิบัติตามระเบียบ โดยมีผู้อำนวยการ/ นายสถานีเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

2. ฝ่ายรายการ และฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการมีหน้าที่วางแผน คัดเลือก จัดตารางออกอากาศ และผลิตรายการตามความต้องการของผู้ฟัง รวมทั้งรับผิดชอบการจัดหาผู้ประกาศ และผู้ร่วมรายการ ส่วนฝ่ายข่าวมีหน้าที่ผลิตและจัดตารางออกอากาศทั้งรายการข่าว สกู๊ปข่าวและกีฬา และรายการกิจกรรมสาธารณะ

ฝ่ายรายการ ประกอบด้วยบุคลากรต่อไปนี้ คือ

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายรายการ มีหน้าที่จัดทำแผนงาน และงบประมาณของฝ่ายรายการ วางแผนเพื่อกำหนดสัดส่วนในผังรายการ ควบคุม และประเมินคุณภาพของรายการ รับผิดชอบการออกอากาศตามผังรายการ

- ผู้ควบคุมการออกอากาศรายการ มีหน้าที่กำกับ ดูแล ให้ดำเนินการออกอากาศเป็นไปตามผังรายการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ดูแลและควบคุมการออกอากาศ จัดเตรียมลำดับการออกอากาศ จัดเตรียมอุปกรณ์ในการออกอากาศ ช่วยเหลือผู้ดำเนินรายการในกรณีออกอากาศสด

- ผู้ผลิตรายการ มีหน้าที่กำหนดวัตถุประสงค์ และเวลาออกอากาศให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย กำหนดรูปแบบรายการ ประเภทของเนื้อหา และบุคลิกของผู้ดำเนินรายการ จัดหา จัดเตรียม หรือจัดทำส่วนประกอบต่างๆของรายการวิทยุ อาจเป็นผู้ดำเนินรายการเอง หรือควบคุมดูแลให้การดำเนินรายการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

- ครีเอทีฟหรือนักพัฒนางานวิทยุ เป็นผู้ที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และหาวิธีการในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบ และเนื้อหารายการให้มีคุณภาพและน่าสนใจ เสนอแนะการผลิตรายการที่มีเนื้อหาแปลกใหม่

- **ผู้เขียนบท** รับข้อมูล และแนวคิดที่เป็นภาพรวมของรายการจากผู้ผลิตรายการ นำมาดัดแปลง และเขียนเป็นบทวิทยุ

- **ผู้จัดรายการ/ผู้ดำเนินรายการ** ทำหน้าที่เสนอเนื้อหารายการตามรูปแบบ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยการอ่าน พูดยุข สัมภาษณ์ ตอบปัญหาทางโทรศัพท์ หรือจดหมาย ควบคุมให้การนำเสนอรายการเป็นไปตามเวลาที่กำหนด

- **ผู้ประกาศ** ทำหน้าที่ประกาศเปิด ปิดสถานี ประกาศนำ ปิดรายการ และช่วงสั้น รายการ

- **ผู้ประสานงานรายการ** เป็นผู้ติดต่อใกล้ชิดระหว่างฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายผังรายการ ฝ่ายควบคุมการออกอากาศ ฝ่ายเทคนิค หรือฝ่ายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ฝ่ายข่าว ประกอบด้วยบุคลากรต่อไปนี้ คือ

- **บรรณาธิการข่าว** เป็นผู้วางแผนจัดกำลังคนด้านข่าว จัดรูปแบบการนำเสนอข่าว คัดเลือก กลั่นกรอง ตัดต่อ แก้ไข เรียบเรียง และลำดับความสำคัญของข่าว ควบคุมการผลิตข่าวให้ เป็นไปตามนโยบายของสถานี สร้างสรรค์และพัฒนาการนำเสนอข่าวรูปแบบใหม่

- **ผู้สื่อข่าว** มีหน้าที่สื่อข่าวด้วยวิธีการต่างๆ เช่น สัมภาษณ์ ชักถาม พูดยุข เข้าร่วมการสัมมนา บันทึกลง และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข่าว ตรวจสอบ คัดเลือกข้อมูล และ เขียนข่าว รวมทั้งรายงานข่าวจากสถานที่เกิดเหตุ ทั้งที่เป็นการรายงานสดหรือบันทึกเทป

- **ผู้เรียบเรียงข่าว** เป็นผู้นำเนื้อหาข่าวจากผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าว กองบรรณาธิการ หรือแหล่งข่าวอื่นๆ มาเขียนใหม่โดยอาจตัดต่อ แก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมข้อความโดยไม่ผิด ความหมายหรือเบี่ยงเบนไปจากประเด็นข่าวเดิม

- **ผู้แปลข่าวต่างประเทศ** มีหน้าที่รับข่าวต่างประเทศจากสื่อต่างๆ แปลข่าวภาษา ต่างประเทศให้เป็นภาษาไทย ตรวจสอบ ค้นคว้าข้อมูล และเรียบเรียงข่าวพร้อมนำเสนอ กองบรรณาธิการ

- **ผู้ประกาศข่าว** ทำหน้าที่ประกาศหรืออ่านข่าวตามบทข่าวที่ฝ่ายข่าวได้เตรียมไว้

- **พนักงานธุรการฝ่ายข่าว** มีหน้าที่พิมพ์และจัดเก็บบทข่าว บทความ สถิติข่าว หรือ เอกสารที่เกี่ยวกับข่าว จัดเตรียมบทข่าวและเอกสารเกี่ยวกับข่าว

3. **ฝ่ายการตลาดและโฆษณา** มีหน้าที่ในการหารายได้โฆษณา และวางแผนการตลาดให้กับสถานีย เพื่อให้มีรายได้เพียงพอแก่การผลิตรายการประเภทต่างๆ และสำหรับบริหารองค์กรทั้งหมด

ฝ่ายการตลาดและโฆษณา ประกอบด้วยบุคลากรต่อไปนี้ คือ

- **เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด** มีหน้าที่วางแผนการตลาดในทุกกระบวนการตลาด ตั้งราคาเวลาโฆษณาช่วงต่างๆ จัดทำการส่งเสริมการขาย ประสานงาน คูณดูแล หรือเร่งรัดพนักงานขาย
- **พนักงานขายโฆษณาวิทยุ** ทำหน้าที่ติดต่อ หา และพบปะเยี่ยมลูกค้าตามแผนการตลาดที่ตั้งไว้ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า จัดทำข้อเสนอแก่ลูกค้า
- **ผู้สร้างสรรค์งานโฆษณา** มีหน้าที่กำหนดแนวคิดหลักของงานโฆษณา คิดรูปแบบ และเขียนคำหรือข้อความโฆษณาสินค้าหรือบริการ และรับผิดชอบการผลิตงานโฆษณา
- **เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์** เป็นผู้วางแผนการประชาสัมพันธ์ทั้งภายนอกและภายในสถานีย รับผิดชอบการสร้างภาพลักษณ์ของสถานียด้วยวิธีที่เหมาะสม สร้างความสัมพันธ์อันดีกับสื่อมวลชนทุกแขนง

4. **ฝ่ายผลิตและเทคนิค** มีหน้าที่ควบคุมการกระจายเสียง การบันทึกเสียง การถ่ายทอดเสียงนอกสถานีย และการซ่อมบำรุงด้านเทคนิค วิเคราะห์ และปรับปรุงคุณภาพการออกอากาศ ฝ่ายผลิตและเทคนิคมีเจ้าหน้าที่เทคนิคประจำสถานียเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

5. **ฝ่ายการเงิน** ทำหน้าที่ในด้านการเงิน และการบัญชี ควบคุมระบบบัญชี และระบบการเงินให้ถูกต้อง โดยมีเจ้าหน้าที่การเงินเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

โดยทั่วไปสถานียวิทยุแต่ละแห่ง อาจจำแนกโครงสร้างการบริหารงานแตกต่างกันไปในแต่ละสถานียขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหาร จำนวนบุคลากร และงบประมาณของสถานีย ตัวอย่างเช่น สถานียวิทยุที่เป็นหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สถานียวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานียวิทยุศึกษา สถานียวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นต้น ไม่มีฝ่ายการตลาดและโฆษณา เนื่องจากได้รับงบประมาณแผ่นดินทั้งหมดในการบริหารงาน สถานียวิทยุบางสถานียที่ไม่มีการผลิตข่าวจะไม่มีฝ่ายข่าว เช่น สถานียวิทยุ EFM คลื่นความถี่ 93.5 เมกะเฮิรตซ์ เป็นต้น

รายการข่าววิทยุกระจายเสียง

ข่าว คือ เหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นกะทันหัน และเหตุการณ์ต่าง ๆ นั้นมีผลกระทบต่อชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน (Boyd, 2001: 18) โดยทั่วไปรายการข่าววิทยุกระจายเสียงจะนำเสนอหลายครั้งในแต่ละวันในลักษณะข่าวย่อทุกกลางชั่วโมงและ/หรือต้นชั่วโมง และข่าวหลักในแต่ละช่วงของแต่ละวัน นอกจากนี้ยังสามารถเสนอแทรกในรายการอื่นๆ ได้ ในกรณีเร่งด่วน (สุรินทร์ แปลง ประสพโชค, 2531: 195)

รายการข่าววิทยุมีหลายประเภท หลายรูปแบบ และมีขั้นตอนในการผลิตดังนี้

ประเภทของข่าว

การจำแนกประเภทของข่าวสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การจำแนกตามลักษณะการนำเสนอ ได้แก่ ข่าวตรงไปตรงมาตามข้อเท็จจริง ข่าวอธิบายตีความ ข่าวเชิงสารคดี เป็นต้น การจำแนกตามลำดับเหตุการณ์ ได้แก่ ข่าวล่วงหน้า ข่าวในที่เกิดเหตุ ข่าวประจำวัน เป็นต้น การจำแนกตามการเกิดข่าว ได้แก่ ข่าวเชิงเหตุการณ์ ข่าวเชิงสถานการณ์หรือกระบวนการ เป็นต้น การจำแนกตามระดับของข่าว ได้แก่ ข่าวหนัก และข่าวเบา การจำแนกตามระดับความรู้สึกตอบสนองของผู้รับสาร ได้แก่ ข่าวที่ทำให้ผู้ฟังเกิดการตอบสนองทันทีทันใด และข่าวที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกตอบสนองล่าช้า และการจำแนกตามเนื้อหาข่าว เป็นต้น (พีระ จิระโสภณ, 2547: 6-8)

สำหรับการจำแนกตามเนื้อหาข่าวสามารถแบ่งได้ดังนี้ (ปรมะ สตะเวิน, 2541: 58-60)

1. **ข่าวการเมือง** เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และการปกครอง
2. **ข่าวเศรษฐกิจ** เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการค้าขาย ธุรกิจ อุตสาหกรรม การเงิน และการตลาด
3. **ข่าวสังคม** เป็นการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวของบุคคลที่มีชื่อเสียงในสังคม
4. **ข่าวอาชญากรรม** เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับการกระทำต่างๆ ที่ผิดกฎหมาย
5. **ข่าวความหายนะ** เป็นข่าวที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติและความสูญเสียทั้งหลาย อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ

6. **ข่าวต่างประเทศ** เป็นข่าวซึ่งเกิดขึ้นในประเทศต่างๆทั่วโลก
7. **ข่าวสตรี** เป็นข่าวที่มุ่งเสนอเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสตรีโดยเฉพาะ
8. **ข่าวการศึกษา** เป็นการรายงานข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในด้านการดำเนินการ และกิจกรรมทางการศึกษา
9. **ข่าววิทยาศาสตร์** เป็นข่าวเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การวิจัย ตลอดจนการคิดสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ
10. **ข่าวเกษตรกรรม** เป็นข่าวที่มุ่งให้ข่าวสารข้อมูล และการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนความก้าวหน้าในการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์
11. **ข่าวสาธารณสุข** เป็นข่าวความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยซึ่งทำให้ประชาชนมีข่าวสารที่ทันสมัยเกี่ยวกับการรักษา และป้องกันโรคภัยไข้เจ็บต่างๆ
12. **ข่าวกีฬา** เป็นข่าวที่เกี่ยวกับกำหนดการแข่งขัน ผลการแข่งขัน ข่าวความเคลื่อนไหวของบุคคลในวงการกีฬา
13. **ข่าวบันเทิง** เป็นข่าวเกี่ยวกับดารา นักร้อง เพลง และศิลปะการแสดง

สถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าว และมีการแบ่งสายงานข่าว ส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การจำแนกตามเนื้อหาข่าวเพื่อกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ และทิศทางการทำข่าวของบุคลากรฝ่ายข่าวได้อย่างชัดเจน

รูปแบบรายการข่าว

รูปแบบรายการข่าววิทยุกระจายเสียงสามารถจำแนกได้หลายลักษณะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น แบ่งโดยใช้เวลาเป็นเกณฑ์ ได้แก่ รายการข่าว 5 นาที รายการข่าว 10 นาที และรายการข่าว 15 นาที และรายการข่าวที่ใช้เวลาออกอากาศมากกว่า 15 นาที (ดวงทิพย์ วรรณ, 2534: 279) แบ่งตามผู้ผลิตรายการข่าว ได้แก่ หน่วยงานรัฐบาล/รัฐวิสาหกิจ และเอกชน (ในบุญ พรวิสิน, 2543: 34) โดยทั่วไปรายการข่าววิทยุกระจายเสียงมักจำแนกตามลักษณะการนำเสนอ ซึ่งมี 6 รูปแบบ ดังนี้ (นภาพรณ อัจฉริยกุล, 2534: 178-182)

1. **รูปแบบการอ่านข่าว** เป็นรูปแบบที่นิยมจัดกันโดยทั่วไป โดยมีผู้อ่านข่าวนั่งอ่านข่าวภายในห้องส่ง และเสนอข่าวติดต่อกันหลายๆข่าว นอกจากนั้นอาจเสนอในรูปแบบของข่าวสั้นเฉพาะช่วงเวลา

เช่น ข่าวเฉพาะเรื่องซึ่งมีความยาวประมาณ 1-5 นาที หรือบางสถานีจะแบ่งเสนอเพียง 1 นาที แต่เสนอวันละหลายช่วงเวลา เป็นต้น

2. รูปแบบการรายงานข่าว และเหตุการณ์ เป็นการรายงานจากสถานที่เกิดเหตุการณ์ ในขณะที่เกิดเหตุ หรือเหตุการณ์เพิ่งผ่านไป ผู้รายงานข่าวสามารถรวบรวมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเรียงลำดับเหตุการณ์ และอาจนำเสียงจริงจากสถานที่เกิดเหตุมาประกอบการรายงานข่าว

3. รูปแบบการวิเคราะห์ข่าว เป็นรูปแบบรายการข่าวที่มุ่งเสนอเรื่องราวที่ลึกซึ้ง มีการนำเหตุการณ์มาวิเคราะห์ คาดการณ์ ทำนาย เพื่อให้ความกระจ่างชัดในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยอาจวิเคราะห์เบื้องต้น เบื้องหลังของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือเปิดเผยเงื่อนงำที่สลับซับซ้อนให้ผู้ฟังทราบรายละเอียดมากขึ้น รวมทั้งชี้ให้เห็นแนวโน้ม หรือข้อดีข้อเสียที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการณ์นั้นๆ

4. รูปแบบการวิจารณ์ข่าว เป็นการนำข่าวใดข่าวหนึ่งที่สำคัญมาติชม วิพากษ์ พร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นให้ผู้ฟังได้ทราบว่าผู้พูดมีความคิดเห็นอย่างไร

5. รูปแบบรายการข่าวประกอบเสียง เป็นลักษณะการรายงานข่าวโดยใช้เสียงจริงของต้นตอแหล่งข่าวมา และการให้สัมภาษณ์ของบุคคลที่สำคัญที่เป็นข่าวประกอบรายการข่าว

6. รูปแบบนิตยสารข่าว เป็นรูปแบบรายการข่าวที่ประกอบด้วยข่าวที่น่าสนใจหลายข่าวซึ่งมีเนื้อหาหลากหลาย โดยมีการเรียงลำดับข่าวซึ่งมีหัวข้อต่างกัน และมีจุดเด่นต่างกันมาเชื่อมโยงกัน โดยผู้จัดรายการเพื่อให้รายการมีเอกภาพ

การผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียง

การผลิตรายการข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงมีขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้ (Hartley and others, 1985 ; สุรินทร์ แปลงประสพโชค, 2531: 211-219)

1. การวางแผนการผลิต (News Planning) การวางแผนเป็นขั้นตอนของการผลิตรายการข่าวที่สำคัญ องค์กรข่าวจะต้องเตรียมพร้อมสำหรับการรับรู้เหตุการณ์ที่จะเข้ามาใหม่ตลอดเวลา การวางแผนการผลิตรายการข่าวประกอบด้วย การประชุมกองบรรณาธิการ เพื่อกำหนดล่วงหน้าว่าจะเสนอข่าวหรือประเด็นอะไร แก่ผู้ฟังที่จะเสนอ การคัดเลือกข่าวที่จะออกไปทำข่าว และการจัดลำดับความสำคัญของข่าว การวางแผนยังต้องทำเพื่อเตรียมรับสิ่งที่ไม่สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้เอาไว้ด้วย

2. การรวบรวมข่าว (News Gathering) หรือการสื่อข่าว เป็นขั้นตอนการแสวงหาและรวบรวมเรื่องราวข้อเท็จจริงต่างๆ ซึ่งเปรียบเสมือนวัตถุดิบในการผลิตข่าว ผู้สื่อข่าวหรือนักข่าวจะทำหน้าที่รวบรวมข่าวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากแหล่งข่าวโดยตรง และเมื่อรวบรวมเสร็จแล้ว ผู้สื่อข่าวต้องอ่านทวนจนเข้าใจ หากพบว่าจำเป็นต้องหารายละเอียดเพิ่มเติมหรือมีข้อความไม่แน่ใจ และต้องการตรวจสอบความถูกต้อง ผู้สื่อข่าวหรือนักข่าวสามารถตรวจสอบได้จากแหล่งข่าวอีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้นจึงส่งต่อไปยังห้องข่าว และโต๊ะข่าว เพื่อพิจารณาคัดเลือกต่อไป

3. การคัดเลือกข่าว (News Selection) กระบวนการคัดเลือกข่าวและจัดลำดับข่าวเป็นหน้าที่ของกองบรรณาธิการ ซึ่งกระบวนการนี้เริ่มขึ้นหลังจากผู้สื่อข่าวส่งข่าวไปยังห้องข่าว ข่าวจะถูกคัดเลือกโดยบรรณาธิการข่าว โดยพิจารณาจากความสำคัญของข่าว และความสนใจของสาธารณชน ข่าวที่คัดเลือกแล้วอาจมีการเรียบเรียงใหม่โดยผู้เรียบเรียงข่าว เนื่องจากข่าววิทยุเป็นการเขียนเพื่อการฟัง การเสนอข่าวจึงต้องนำเสนอด้วยภาษาพูดแบบสนทนา มีความสั้น กระชับ ชัดเจน และให้เหมาะสมกับเวลาที่ออกอากาศ เพื่อให้เป็นไปตามรูปแบบที่องค์กรข่าวกำหนด

4. การนำเสนอข่าว (News Presentation) บรรณาธิการข่าวจะตรวจสอบ และแก้ไขต้นฉบับที่ได้ผ่านการเรียบเรียงขึ้นใหม่จากผู้เรียบเรียงข่าว และจัดลำดับก่อนหลังของการนำเสนอข่าว หลังจากมีการตรวจแก้ไขครั้งสุดท้ายเสร็จแล้ว พนักงานธุรการข่าวมีหน้าที่พิมพ์ข่าวให้อยู่ในรูปบทข่าว และพร้อมที่จะออกอากาศไปยังผู้ฟัง

สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานีวิทยุกระจายเสียงรวม 524 สถานี (ไม่รวมวิทยุชุมชน) แบ่งเป็นระบบเอเอ็ม 211 สถานี และเอฟเอ็ม 313 สถานี โดยสถานีวิทยุของรัฐที่มีเครือข่ายใหญ่ที่สุด 3 เครือข่ายคือ เครือข่ายสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ มี 147 สถานี แบ่งเป็นระบบเอเอ็ม 60 สถานี และระบบเอฟเอ็ม 87 สถานี เครือข่ายกองทัพบกมี 138 สถานี แบ่งเป็นระบบเอเอ็ม 89 สถานี และระบบเอฟเอ็ม 49 สถานี และเครือข่ายวิทยุ อ.ส.ม.ท. มี 62 สถานี แบ่งเป็นระบบเอเอ็ม 2 สถานี และระบบเอฟเอ็ม 60 สถานี (อุบลรัตน์ ศิริชูศักดิ์ และเมธา เสรีธนาวงศ์, 2547: 406)

สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีจำนวนทั้งสิ้น 78 สถานี แบ่งเป็นสถานีวิทยุในระบบเอเอ็ม จำนวน 38 สถานี และในระบบเอฟเอ็ม จำนวน 40 สถานี สำหรับข่าวที่ออกอากาศ

ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร พบว่า สถานีวิทยุในระบบเอฟเอ็มไม่มีการผลิตรายการข่าววิทยุโดยตรง แต่จะรายงานข่าวสารให้ผู้ฟังด้วยรายการข่าวชาวบ้านซึ่งผู้ดำเนินรายการจะนำเสนอข่าวจากทางหน้าหนังสือพิมพ์ทั้งข่าวการเมือง สังคม และอาชญากรรม ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงในระบบเอฟเอ็มจำแนกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการผลิตรายการข่าว ทั้งรายการข่าวหลัก และรายการข่าวกลางชั่วโมงและ/หรือต้นชั่วโมง กับกลุ่มที่ไม่มีผลิตรายการข่าวซึ่งรับการถ่ายทอดข่าวจากหน่วยงานต้นสังกัดของแต่ละคลื่น ได้แก่ คลื่นของเครือข่ายกรมประชาสัมพันธ์ รับสัญญาณถ่ายทอดข่าวต้นชั่วโมงจากสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ คลื่นของเครือข่ายกองทัพบก รับสัญญาณถ่ายทอดข่าวต้นชั่วโมงจากศูนย์ข่าววิทยุกองทัพบก คลื่นของเครือข่าย อ.ส.ม.ท. รับสัญญาณถ่ายทอดข่าวต้นชั่วโมงจากสำนักข่าวไทย คลื่นของเครือข่ายกองทัพเรือ รับสัญญาณถ่ายทอดข่าวต้นชั่วโมงจากกองทัพเรือ เป็นต้น สำหรับข่าวภาคบังคับเวลา 07.00 น. และ 19.00 น. สถานีวิทยุกระจายเสียงทั้งในระบบเอฟเอ็มและระบบเอฟเอ็มจะต้องถ่ายทอดสัญญาณข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2549)

สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครซึ่งกระจายเสียงในระบบเอฟเอ็ม และเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าว พบว่ามีจำนวนทั้งหมด 9 สถานี โดยสถานีวิทยุ 4 สถานี ดำเนินการโดยหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สังกัดรัฐสภา สถานีวิทยุศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สังกัดกรมประชาสัมพันธ์ และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานีวิทยุ 1 สถานี ดำเนินการโดยรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ดำเนินการโดย บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) ส่วนสถานีวิทยุอีก 4 สถานี ดำเนินการโดยบริษัทเอกชน ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น ดำเนินการโดย บริษัท เนชั่นเรดิโอ เน็ทเวอร์ค จำกัด สถานีวิทยุจีจีนิวส์ ดำเนินการโดย บริษัท จีจีนิวส์ เน็ทเวอร์ค จำกัด สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ ดำเนินการโดย บริษัท สยามอินเตอร์มัลติมีเดีย จำกัด (มหาชน) และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel ดำเนินการโดย บริษัท วีอาร์วัน จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทที่ร่วมมือกันระหว่างบริษัท ไอเอ็นเอ็น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด และ บริษัท เรดิโออาร์ม จำกัด

ในการผลิตรายการข่าวของสถานีวิทยุทั้ง 9 สถานี พบว่า สถานีวิทยุ 5 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุเนชั่น สถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีฝ่ายข่าวของสถานีโดยตรงเป็นผู้ผลิตรายการข่าว ส่วนสถานีวิทยุอีก 4 สถานี ไม่มีฝ่ายข่าวของสถานีโดยตรง แต่สำนักข่าวขององค์กรทำหน้าที่รับผิดชอบดำเนินงานด้านข่าว

และงานกองบรรณาธิการข่าว เพื่อนำเสนอทางสื่อมวลชนทุกประเภทที่องค์กรรับผิดชอบ ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีสำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ รับผิดชอบงานข่าว สถานีวิทยุจีจีนิวส์ มีสำนักข่าวจีจีนิวส์ รับผิดชอบงานข่าว สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. มีสำนักข่าวไทย รับผิดชอบงานข่าว และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel มี สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น รับผิดชอบงานข่าว

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุทั้ง 9 สถานี พบว่า มีจำนวนตั้งแต่ 3 – 51 คน โดย สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 51 คน และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด 3 คน

ในการแบ่งสายงานข่าวของสถานีวิทยุทั้ง 9 สถานี พบว่า มีทั้งสถานีวิทยุที่มีการแบ่งสายงาน ข่าว และสถานีวิทยุที่ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว สำหรับสถานีวิทยุที่มีการแบ่งสายงานข่าวมี 4 สถานี โดยแต่ละสถานีมีการแบ่งสายงานข่าวมากน้อยแตกต่างกันไปตามจำนวนบุคลากรที่มี ได้แก่ สถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย แบ่งงานข่าวเป็น 3 กลุ่ม ครอบคลุม 19 สายงาน สถานีวิทยุจีจีนิวส์ แบ่งเป็น 4 สายงาน สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. แบ่งเป็น 5 สายงาน และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel แบ่งเป็น 7 สายงาน ส่วนสถานีวิทยุอีก 5 สถานี ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว โดย 3 สถานี ไม่มีการแบ่ง สายงานข่าว เนื่องจากมีบุคลากรจำกัด ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุศึกษา และ สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บุคลากรฝ่ายข่าวของทั้ง 3 สถานี ต้องทำหน้าที่ทั้งผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้ประกาศข่าว สถานีวิทยุ 1 สถานี คือ สถานีวิทยุเนชั่น ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว เนื่องจากไม่มีผู้สื่อข่าวประจำสถานีวิทยุ แต่สำนักข่าวเนชั่นมีผู้สื่อข่าวออกไปหาข่าว และส่งข่าวไปยัง ระบบพูลข่าวหรือระบบเนชั่นนิวส์เน็ต เพื่อให้กองบรรณาธิการข่าวทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เลือกรายไปตีพิมพ์ และออกอากาศ (พิมพ์มาศ รัตนวิวัฒน์วรรณา , 2545: 40) ส่วนสถานีวิทยุอีก 1 สถานี คือ สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ เป็นสถานีที่เน้นการทำข่าวกีฬาโดยเฉพาะจึงไม่มีการแบ่งสายงาน ข่าว

ในส่วนของแต่ละสภานิติเทศภายในสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 9 สถานี พบว่า มีหลายลักษณะ ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีวิทยุโดยตรง ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลข่าวขององค์กรที่สังกัด มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว ห้องสมุดเสียง และห้องสมุดสิ่งพิมพ์ โดยห้องสมุดที่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานี โดยตรงมีเพียง 1 สถานี คือ สถานีวิทยุจีจีนิวส์ เรียกว่า ส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าว

สถานีวิทยุที่มีห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลข่าวอยู่ในองค์กรที่สังกัด มี 3 สถานี โดยแต่ละสถานีมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น มีห้องสมุดเครือข่ายเนชั่น ทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวทั้งของสถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ในเครือบริษัท เนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) และมีห้องสมุดเทพทำหน้าที่เป็นศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโทรทัศน์ Nation Channel TTV1 สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. มีฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด ทำหน้าที่ให้บริการบุคลากรฝ่ายข่าวในสังกัดสำนักข่าวไทย และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีห้องสมุดภาพที่จัดเก็บเทพภาพข่าวโทรทัศน์ทั้งที่ออกอากาศ และไม่ได้ออกอากาศ ทำหน้าที่ให้บริการบุคลากรฝ่ายข่าวในสังกัด สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์

สถานีวิทยุที่มีแหล่งสารนิเทศในลักษณะมุมหนึ่งของฝ่ายข่าว มี 7 สถานี โดยแต่ละสถานีมีทรัพยากรสารนิเทศมากน้อยแตกต่างกันไป ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ สถานีวิทยุ 101 INN News Channel สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.

สถานีวิทยุที่มีห้องสมุดเสียง มี 2 สถานี โดยแต่ละสถานีมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เรียกว่า ห้องสมุดเสียง และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรียกว่า ห้องสมุดแผ่นเสียงและซีดี ห้องสมุดเสียงของทั้ง 2 สถานี จัดเก็บแผ่นเสียง เทปบันทึกเสียง และแผ่นซีดีเสียงเพลงและดนตรี

ส่วนสถานีวิทยุที่มีห้องสมุดสิ่งพิมพ์อยู่ในองค์กรที่สังกัด มี 3 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา เรียกว่า หอสมุดรัฐสภา สถานีวิทยุศึกษา เรียกว่า ห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เรียกว่า ห้องสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จากแหล่งสารนิเทศของสถานีวิทยุทั้ง 9 สถานี ดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังนี้

- สถานีวิทยุที่มีแหล่งสารนิเทศ 1 แหล่ง มี 3 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุจีนิวส์ มีส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าว สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel มีมุมหนึ่งของฝ่ายข่าว

- สถานีวิทยุที่มีแหล่งสารนิเทศมากกว่า 1 แห่ง มี 6 สถานี ดังนี้

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา มี 2 แห่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และหอสมุดรัฐสภา

สถานีวิทยุเนชั่น มี 2 แห่ง ได้แก่ หอสมุดเครือเดอะเนชั่น และหอสมุดเทพ
สถานีวิทยุศึกษา มี 2 แห่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และหอสมุดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีแหล่งสารนิเทศมากที่สุด 4 แห่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว หอสมุดภาพ หอสมุดเสียง และหอสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. มี 2 แห่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และฝ่ายข้อมูลข่าวและหอสมุด

สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มี 2 แห่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และหอสมุดแผ่นเสียงและซีดี

สำหรับรายละเอียดของสถานีวิทยุแต่ละสถานีซึ่งประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน คือ ข้อมูลของสถานีวิทยุ ได้แก่ โครงสร้างการบริหารงานของสถานี บุคลากรฝ่ายข่าว และการแบ่งสายงานข่าว และข้อมูลของแหล่งสารนิเทศภายในแต่ละสถานี ได้แก่ จำนวนแหล่งสารนิเทศ ที่ตั้ง เวลาทำการ บุคลากร ทรัพยากรสารนิเทศ เครื่องมือช่วยค้น และบริการ ปรากฏรายละเอียดภาคผนวก ก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการสำรวจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พบว่า งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของบุคคลกลุ่มต่างๆมีจำนวนมาก โดยศึกษาทั้งกลุ่มนักวิชาการ และผู้ประกอบการวิชาชีพสาขาต่างๆ แต่สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพด้านสื่อมวลชน พบว่า ยังมีงานวิจัยจำนวนน้อย และมักเน้นการศึกษาเฉพาะนักข่าวหนังสือพิมพ์ และนักข่าวโทรทัศน์ และยังไม่มียงานวิจัยใดศึกษาถึงการใช้อินเทอร์เน็ตของนักข่าววิทยุกระจายเสียง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวกับการใช้สารนิเทศของสื่อมวลชนด้านหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์มี 7 เรื่อง ดังนี้

ชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ได้ศึกษาการใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน ในด้านประเภท สาขาวิชา ภาษา อายุของเอกสารที่ใช้ แหล่งเอกสารที่ใช้ และปัญหาในการใช้เอกสาร โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้เขียนบทความประจำของหนังสือพิมพ์รายวันในกรุงเทพมหานคร จำนวน 92 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้เขียนบทความประจำใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ใช้เนื้อหาของเอกสารเกือบทุกเนื้อหาในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เนื้อหาสื่อสารมวลชน ภาษาที่ผู้เขียนบทความประจำใช้ในระดับมาก คือ ภาษาไทย และใช้เอกสารใหม่ที่มีอายุไม่เกิน 6 เดือนในระดับมาก แหล่งสารนิเทศที่ใช้ในระดับมาก คือ แหล่งเอกสารส่วนตัว ส่วนปัญหาที่ประสบจากการใช้ห้องสมุดหนังสือพิมพ์ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อมูลในห้องสมุดมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการ และเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลทั่วไปไม่ลึกซึ้งเฉพาะด้าน

ปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ในกรุงเทพมหานคร ในด้านรูปแบบ สาขาวิชา ภาษา อายุของสารนิเทศ แหล่งสารนิเทศที่ใช้และต้องการ และปัญหาในการใช้สารนิเทศ โดยส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ 5 แห่ง จำนวน 192 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เทปบันทึกภาพข่าวในระดับมาก ส่วนรูปแบบอื่นๆ ใช้ในระดับปานกลาง โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ภาษาศาสตร์ ภาษาของสารนิเทศที่ใช้พบว่า ใช้ภาษาไทยในระดับมาก และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง อายุของสารนิเทศที่ใช้พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก และใช้สารนิเทศในช่วงอายุอื่นๆ ในระดับปานกลาง แหล่งสารนิเทศที่ใช้พบว่า ใช้ในระดับปานกลางเกือบทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งสารนิเทศห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายในฝ่ายข่าว ส่วนปัญหาใน

การใช้สารนิเทศพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ไม่ได้เขียนเล่มจึงทำให้ข้อมูลการจัดกระจายและหายได้ง่าย

สวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ได้ศึกษาการใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศภายนอกองค์กรและภายในองค์กรของบุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ โดยส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวของหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ 13 ฉบับ จำนวน 265 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจจำนวนมากที่สุดใช้หนังสือพิมพ์ ใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกที่เป็นรูปแบบบุคคล คือ การสัมภาษณ์ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับมาก ส่วนปัญหาที่ประสบพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหนังสือที่มีบริการในศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อความต้องการ

เขมิกา กมลโชติ (2540) ได้ศึกษาบทบาทของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในกระบวนการผลิตข่าวในสังคมสารสนเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในการเสริมการผลิตข่าว และเพื่อสำรวจพฤติกรรมการใช้บริการศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ รวมทั้งความคิดเห็นของนักข่าวที่มีต่อการให้บริการของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในด้านต่างๆ โดยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ประชากร คือ นักข่าวหนังสือพิมพ์ 4 ประเภทละ 1 ฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประเภทเชิงคุณภาพ หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม หนังสือพิมพ์ภาษาอังกฤษ และหนังสือพิมพ์แนวเศรษฐกิจ ฉบับละ 30 คน รวมทั้งหมด 120 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนัก และข่าวเบาใช้ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการเขียนข่าว บทความ สารคดี สำหรับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนักใช้กฤตภาคบ่อยที่สุด ส่วนนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวเบาใช้หนังสือพิมพ์บ่อยที่สุด ส่วนเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนักใช้เนื้อหาชีวประวัติบุคคลสำคัญบ่อยที่สุด และนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวเบาใช้เนื้อหาชีวประวัติบุคคลสำคัญ และการกีฬาบ่อยที่สุด

วันเพ็ญ สินธุวงษ์ (2541) ได้ศึกษาการดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ความคิดเห็นของผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ที่มีต่อการ

ดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน และปัญหาในการใช้ ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศนต้องการใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภท หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ส่วนปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ เอกสารและเทปบันทึกภาพข่าวมี จำนวนน้อยและไม่ทันสมัย และคอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นมีจำนวนน้อยและล้าสมัย

จิรพรรณ บุญหนู (2542) ได้ศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศเพื่อการปฏิบัติงานของ นักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการและการใช้สารสนเทศ เพื่อการปฏิบัติงานของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมือง ในด้านระดับความต้องการและการใช้ สารสนเทศ สภาพความต้องการและการใช้สารสนเทศ คุณลักษณะของสารสนเทศที่เป็นที่ต้องการ และ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมืองสังกัดหนังสือพิมพ์ จำนวน 13 ชื่อ แบ่งเป็นนักข่าวสายเศรษฐกิจจำนวน 106 คน และนักข่าวสายการเมืองจำนวน 66 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า นักข่าวทั้งสองสายใช้สารสนเทศที่เกิดขึ้นไม่เกิน 1 เดือนมากที่สุด ทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุด คือ สื่อสิ่งพิมพ์ ภาษาของสารสนเทศที่ต้องการมากที่สุด คือ ภาษาไทย ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารสนเทศ พบว่า นักข่าวส่วนใหญ่ขาดความรู้ความ เข้าใจในเรื่องของแหล่งสารสนเทศ วิธีการใช้สารสนเทศ และการค้นคืนสารสนเทศ

ศักดิ์ จราวิวัฒน์ (2545) ได้ศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศนของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศนของ บุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในเขตกรุงเทพมหานคร ในด้านทรัพยากรสารสนเทศ บริการที่ใช้ และ วิธีการสืบค้นข้อมูล รวมทั้งปัญหาในการใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศนของบุคลากรฝ่ายข่าว ผลการวิจัยที่ เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทหนังสือพิมพ์ บทข่าว และ เทปบันทึกภาพข่าวในระดับมาก ใช้เนื้อหาต่างๆในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาด้านภาษามีค่าเฉลี่ย สูงสุด ใช้ทรัพยากรสารสนเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ทรัพยากรสารสนเทศอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก สำหรับปัญหาที่ประสบในระดับมาก ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการ สืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีประสิทธิภาพต่ำ

งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวกับการใช้สารสนเทศของนักหนังสือพิมพ์ พบว่ามี 3 เรื่อง ดังนี้

Herron (1986) ได้ศึกษาพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของนักหนังสือพิมพ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการสืบค้นข้อมูล และแหล่งสารสนเทศที่นักหนังสือพิมพ์เข้าถึงทั้งแหล่งสารสนเทศภายในและภายนอกองค์กร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังนักหนังสือพิมพ์ของหนังสือพิมพ์ Pittsburgh Press และ Post Gazette จำนวน 214 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า แหล่งสารสนเทศที่นักหนังสือพิมพ์ใช้มากเรียงตามลำดับ ได้แก่ แหล่งสารสนเทศส่วนตัว ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ หน่วยงานต่างๆ ส่วนรูปแบบของสารสนเทศที่ใช้มากเรียงตามลำดับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ ภาพถ่าย แผนที่ วารสาร และกฤตภาค

Hansen และคณะ (1988) ได้ศึกษาบทบาทของห้องสมุดหนังสือพิมพ์ในการสนับสนุนการทำข่าว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศจากห้องสมุดหนังสือพิมพ์ และวิธีการติดต่อขอใช้บริการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์นักหนังสือพิมพ์ในเมืองใหญ่ๆ ในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ผู้เรียบเรียงข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เขียนบทความประจำ จำนวน 136 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ห้องสมุดหนังสือพิมพ์มีความสำคัญในการจัดหาข้อมูล และเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญในการสร้างแนวคิดในการเขียนหนังสือพิมพ์ ทรัพยากรสารสนเทศในห้องสมุดที่นักหนังสือพิมพ์ใช้มากที่สุดเรียงตามลำดับ ได้แก่ กฤตภาค หนังสืออ้างอิง นิตยสารและวารสาร และภาพถ่าย ส่วนวิธีการติดต่อขอใช้บริการจากห้องสมุด พบว่า นักหนังสือพิมพ์ใช้วิธีติดต่อขอใช้บริการช่วยค้นคว้าทางโทรศัพท์มากที่สุด

Garrison (2000) ได้ศึกษาการใช้สารสนเทศออนไลน์ของบุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้คอมพิวเตอร์ ทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ การสืบค้นข้อมูลออนไลน์ และความถี่ในการใช้สารสนเทศออนไลน์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ ผู้สื่อข่าว บรรณาธิการ/ผู้วิจัย บรรณาธิการข่าว และบุคลากรอื่นๆ จำนวน 504 คน ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า บุคลากรในห้องข่าวส่วนใหญ่ (94.9%) ใช้คอมพิวเตอร์ในการรวบรวมข่าวส่วนใหญ่ (93.2%) ใช้อินเทอร์เน็ต/เว็ลด์ไวด์เว็บ และในการสืบค้นข้อมูลออนไลน์บุคลากรส่วนใหญ่

(68.8%) สืบค้นด้วยตนเอง ส่วนความถี่ของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศออนไลน์ พบว่า บุคลากรในห้องข่าวส่วนใหญ่ (63.1%) ใช้ทุกวัน และมากกว่าวันละ 1 ครั้ง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศของผู้ทำงานด้านสื่อมวลชนหนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ ทั้ง 10 เรื่องดังกล่าว จำแนกเป็นงานวิจัยในประเทศ 7 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศจำนวน 3 เรื่อง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ / ศูนย์ข้อมูลข่าว

วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศพบว่า มีความสอดคล้องกันคือ บุคลากรฝ่ายข่าวทั้งของหนังสือพิมพ์ และโทรทัศน์ใช้สารสนเทศ หรือห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ดังนี้ งานวิจัยของปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์จำนวนมากที่สุดใช้สารสนเทศเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานในระดับมาก งานวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนัก และข่าวเบาใช้ศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์บ่อยที่สุดเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการเขียนข่าว บทความ สารคดี งานวิจัยของจิรพรรณ บุญหนู (2542) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้สารสนเทศเพื่อหาประเด็นนำไปปฏิบัติงานข่าวในระดับมาก งานวิจัยของสักกะ จราวิวัฒน์ (2545) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์จำนวนมากที่สุดใช้ศูนย์ข้อมูลโทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว และงานวิจัยของ Garrison (2000) พบว่า บุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกาจำนวนมากที่สุดใช้คอมพิวเตอร์เพื่อรวบรวมข่าว

2. แหล่งสารสนเทศ

แหล่งสารสนเทศที่ใช้ พบว่า งานวิจัย 2 เรื่องปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้แหล่งเอกสารส่วนตัวในระดับมาก และงานวิจัยของ Herron (1986) พบว่า นักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่สุดใช้แหล่งสารสนเทศส่วนตัว ส่วนงานวิจัยอีก 2 เรื่องปรากฏผลแตกต่างกันดังนี้ งานวิจัยของปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้แหล่งสารสนเทศในระดับปานกลางเกือบทุกแหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ แหล่งสารสนเทศห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าว

ภายในฝ่ายข่าว ส่วนงานวิจัยของสวินยา นุ่นพันธ์ (2540) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจใช้แหล่งสารนิเทศภายนอกที่เป็นรูปแบบบุคคล คือ การสัมภาษณ์ ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในระดับมาก และผลงานวิจัยของ Garrison (2000) พบว่า บุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต/เว็ลด์ไวด์เว็บ

3. ทฤษฎีการสารนิเทศ

ทฤษฎีการสารนิเทศที่ใช้ พบว่า งานวิจัย 7 เรื่อง ปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของชนันนา ผสมกุลสกลสีล (2532) พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก งานวิจัยของสวินยา นุ่นพันธ์ (2540) และ Herron (1986) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ และนักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่สุดใช้หนังสือพิมพ์ งานวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) พบว่านักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้หนังสือพิมพ์ทั่วไปภาษาไทยในระดับมาก งานวิจัยของวันเพ็ญ สิ้นธุวงษ์ (2541) พบว่า ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆและเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ต้องการใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก งานวิจัยของจักราวีวัฒน์ (2545) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก และงานวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวเบาใช้หนังสือพิมพ์บ่่อยที่สุด ส่วนงานวิจัยที่ปรากฏผลแตกต่างไป ได้แก่ งานวิจัยของ Hansen และคนอื่นๆ (1988) พบว่า นักหนังสือพิมพ์ใช้กฤตภาคมากที่สุด และงานวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ในส่วนของนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนัก พบว่า ใช้กฤตภาคบ่่อยที่สุด ส่วนงานวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เทปบันทึกภาพในระดับมาก

4. เนื้อหาสารนิเทศ

เนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า งานวิจัย 2 เรื่องซึ่งศึกษาบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ ปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศเนื้อหาต่างๆในระดับปานกลาง โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาภาษาศาสตร์ และงานวิจัยของจักราวีวัฒน์ (2545) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เนื้อหาต่างๆในระดับปานกลางโดยเนื้อหาภาษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนงานวิจัยของชนันนา ผสมกุลสกลสีล (2532) พบว่า ผู้เขียนบทความประจำของหนังสือพิมพ์รายวันใช้เนื้อหาสารนิเทศในระดับปานกลาง

เกือบทุกเนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาสื่อสารมวลชน ในขณะที่งานวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหน้าหนึ่งเนื้อหาชีวประวัติบุคคลสำคัญ บ่อยที่สุด และนักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวเบาใช้เนื้อหาชีวประวัติบุคคลสำคัญ และการกีฬา บ่อยที่สุด

5. ภาษาของสารนิเทศ

ภาษาของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า งานวิจัย 4 เรื่องปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศีล (2532) และงานวิจัยของปริญานูช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศ ภาษาไทยในระดับมาก งานวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) และงานวิจัยของศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ (2545) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมือง และบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด

6. อายุของสารนิเทศ

อายุของสารนิเทศที่ใช้ พบว่า งานวิจัย 3 เรื่องปรากฏผลสอดคล้องกัน ได้แก่ งานวิจัยของปริญานูช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) และงานวิจัยของศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ (2545) คือ บุคลากร ฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก และงานวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้สารนิเทศช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมากที่สุด ส่วนงานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศีล (2532) พบว่า ผู้เขียน บทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้เอกสารช่วงอายุใหม่ไม่เกิน 6 เดือนในระดับมาก

7. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ พบว่างานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศีล (2532) และ งานวิจัยของสวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ปรากฏผลสอดคล้องกัน คือ งานวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศีล พบว่า ปัญหาที่ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันประสบในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ข้อมูลในห้องสมุดมีน้อยไม่เพียงพอกับความต้องการและเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลทั่วไปไม่

ลึกซึ้งเฉพาะด้าน และงานวิจัยของสวีเดน นุ่นพันธ์ พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์ เศรษฐกิจประสบ ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือที่มีบริการในศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ส่วนงานวิจัยของวันเพ็ญ สิ้นธุรงค์ (2541) และสักกะ จราวิวัฒน์ (2545) ปรากฏผลบางส่วนสอดคล้องกันดังนี้ งานวิจัยของวันเพ็ญ สิ้นธุรงค์ พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆและเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ประสบในระดับมาก ได้แก่ เอกสารและเทปบันทึกภาพมีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย และคอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นมีจำนวนน้อยและล้าสมัย และงานวิจัยของสักกะ จราวิวัฒน์ พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ ในขณะที่งานวิจัยของปรียานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบในระดับปานกลางและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ไม่ได้เขียนเล่ม จึงทำให้ข้อมูลการจัดกระจายและขาดหายได้ง่าย และงานวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศส่วนใหญ่เกิดจากนักข่าวส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแหล่งสารนิเทศ วิธีการใช้สารนิเทศ และการค้นคืนสารนิเทศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 2 ประการ คือ เพื่อศึกษา

1. การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ

2. ปัญหาในการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

ในบทนี้ผู้วิจัยเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนต่างๆดังต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากร
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การทดสอบเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ และการนำเสนอข้อมูล

การกำหนดประชากร

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตการศึกษาเฉพาะสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครซึ่งกระจายเสียงในระบบเอฟเอ็ม สเตอริโอโหมดติเพิลท์ซ์ (F.M.) และเป็นสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าว โดยไม่รวมสถานีวิทยุเพื่อข่าวสารการจราจรและวิทยุชุมชน ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่ามีสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีการผลิตรายการข่าวจำนวนทั้งหมด 9 สถานี ได้แก่

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

สถานีวิทยุเนชั่น

สถานีวิทยุศึกษา

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

สถานีวิทยุจีจีนิวส์

สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ
 สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.
 สถานีวิทยุ 101 INN News Channel
 สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนของสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร โดยครอบคลุมทั้งบุคลากรฝ่ายข่าวที่สังกัดอยู่ในฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงโดยตรง และบุคลากรฝ่ายข่าวที่สังกัดหน่วยงานอื่นในองค์กร ดังนี้

สถานีวิทยุกระจายเสียงที่บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดอยู่ในฝ่ายข่าวของสถานีมี 5 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุเนชั่น สถานีวิทยุศึกษา สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงที่บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดหน่วยงานอื่นในองค์กรมี 4 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ สถานีวิทยุจีจีนิวส์ บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดสำนักข่าวจีจีนิวส์ บริษัท จีจีนิวส์ เน็ตเวิร์ค จำกัด สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดสำนักข่าวไทย บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) และ สถานีวิทยุ 101 INN News Channel บุคลากรฝ่ายข่าวสังกัดสำนักข่าวไอเอ็นเอ็น บริษัท ไอเอ็นเอ็น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด

บุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 9 สถานี มุ่งศึกษาเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวผู้ทำหน้าที่ในตำแหน่งบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 170 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าวจำนวน 35 คน ผู้สื่อข่าวจำนวน 86 คน ผู้เรียบเรียงข่าวจำนวน 31 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 18 คน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว	ผู้สื่อข่าว	ผู้เรียบเรียงข่าว	ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	รวม
สถานีวิทยุกระจายเสียง					
สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา	2	4			6
สถานีวิทยุเนชั่น	3		4	3	10
สถานีวิทยุศึกษา	1	4	1		6
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	5	22	5	3	35
สถานีวิทยุจีเอ็นวีส์	3	15	3	4	25
สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ	5	3			8
สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.	10	23	16	6	55
สถานีวิทยุ 101 INN News Channel	5	13	2	2	22
สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1	2			3
รวม	35	86	31	18	170

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน (ภาคผนวก ข) คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง และประเภทข่าวที่รับผิดชอบ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และเป็นแบบให้เลือกตอบในข้อที่ 8

สำหรับคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาของสารนิเทศ ได้จำแนกเนื้อหาโดยใช้ระบบจัดหมู่ทศนิยมดิวอี้ (Dewey Decimal Classification) และการจำแนกกลุ่มข่าว/สายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเป็นแนวทาง

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ โดยปัญหาในการใช้สารนิเทศมีลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และข้อเสนอแนะมีลักษณะเป็นคำถามแบบปลายเปิด

สำหรับระดับของการใช้สารนิเทศและปัญหาในการใช้สารนิเทศ ได้กำหนดดังนี้

5	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้มากที่สุด / มีปัญหามากที่สุด
4	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้มาก / มีปัญหามาก
3	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้ปานกลาง / มีปัญหาปานกลาง
2	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้น้อย / มีปัญหาน้อย
1	หมายความว่า	ผู้ตอบใช้น้อยที่สุด / มีปัญหาน้อยที่สุด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างไปทดสอบกับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีโทรทัศน์ 5 สถานี สถานีละ 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน ได้แก่

1. สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
2. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5
3. สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
4. สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี
5. สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

จากการทดสอบแบบสอบถามพบว่ามีข้อบกพร่อง 2 ประการ และได้แก้ไขดังนี้

1. ในหน้า 1 คำจำกัดความของ “แหล่งสารนิเทศ” ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนกับคำว่า “แหล่งข่าว” จึงแก้ไขด้วยการเพิ่มเติมข้อความต่อท้ายจากเดิมว่า “ในงานวิจัยนี้ แหล่งสารนิเทศครอบคลุมเฉพาะแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อการทำข่าวเท่านั้น **ไม่รวมถึงแหล่งข่าว**” รวมทั้งขีดเส้นใต้และเน้นตัวคำเข้ม และได้ย้ายคำจำกัดความไปไว้เป็นเชิงอรรถในส่วนของคำถามแหล่งสารนิเทศ ข้อ 6 เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นคำอธิบายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ในหน้า 2 ข้อ 1 ตำแหน่งที่รับผิดชอบ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุมากกว่า 1 ตำแหน่ง จึงเพิ่มเติมข้อความว่า “ตำแหน่งที่ท่านรับผิดชอบเป็นหลัก (โปรดระบุเพียง 1 ตำแหน่ง)”

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว พร้อมด้วยสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 สถานี จำนวน 170 ชุด โดยแจกและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งขอความร่วมมือจากบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงทั้ง 9 สถานี ช่วยแจกและเป็นศูนย์กลางในการรับคืน ระหว่างวันที่ 26 - 28 ตุลาคม 2547 โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 103 ชุด คิดเป็น 60.59 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามผู้ที่ยังไม่ได้ออกแบบสอบถามทั้งทางโทรศัพท์และไปพบด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 11 - 20 พฤศจิกายน

2547 ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 12 ชุด รวมทั้งสองครั้งเป็นจำนวน 115 ชุด คิดเป็น 67.65 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด ผู้วิจัยได้ติดตามทวงถามผู้ที่ยังไม่ได้ตอบแบบสอบถามทั้งทางโทรศัพท์และไปพบด้วยตนเองอีกครั้งหนึ่งระหว่างวันที่ 21 – 30 พฤศจิกายน 2547 ปรากฏว่า ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 19 ชุด รวมทั้งสามครั้งเป็นจำนวน 144 ชุด คิดเป็น 84.71 % ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เมื่อนำมาตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 143 ชุด คิดเป็น 84.12 %

การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์สำหรับวินโดวส์เวอร์ชัน 11.0 (Statistical Packages for Social Science for Windows Version 11.0) โดยใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง และประเภทข่าวที่รับผิดชอบ และแบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อ 8 เว็บไซต์ที่ผู้ตอบแบบสอบถามใช้ วิเคราะห์ข้อมูล โดยจากแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการใช้สารนิเทศในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ และข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สารนิเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยการกำหนดการแปลค่าเฉลี่ยไว้ดังนี้

4.51 – 5.00	ความหมาย	ใช้/เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด (มส)
3.51 – 4.50	ความหมาย	ใช้/เป็นปัญหาในระดับมาก (ม)
2.51 – 3.50	ความหมาย	ใช้/เป็นปัญหาในระดับปานกลาง (ป)
1.51 – 2.50	ความหมาย	ใช้/เป็นปัญหาในระดับน้อย (น)
1.00 – 1.50	ความหมาย	ใช้/เป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุด (นส)

สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียง วิเคราะห์ข้อมูลโดยจัดกลุ่มคำตอบที่ได้เป็นด้านต่างๆ โดยในแต่ละด้านเรียงลำดับตามความถี่ของคำตอบ

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลที่ได้ในรูปตารางและคำบรรยายประกอบตารางในบทที่ 4 และสรุปและอภิปรายผล พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ นำเสนอในบทที่ 5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบคำบรรยายโดยนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำข่าว และประเภทข่าวที่รับผิดชอบ (ตารางที่ 2 - 13)
- ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียง ในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ (ตารางที่ 14 - 37)
- ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ (ตารางที่ 38 - 42)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 3 ตอน ได้จำแนกบุคลากรฝ่ายข่าวออกเป็น 4 กลุ่มตามตำแหน่งงาน คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ และนำเสนอข้อมูลโดยใช้ชื่อย่อแทนสถานีวิทยุกระจายเสียงต่างๆ ดังนี้

รัฐสภา	หมายถึง	สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา
เนชั่น	หมายถึง	สถานีวิทยุเนชั่น
ศึกษา	หมายถึง	สถานีวิทยุศึกษา
สวท.	หมายถึง	สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
จีจಿನิวส์	หมายถึง	สถานีวิทยุจีจಿನิวส์
สปอร์ต	หมายถึง	สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ
อ.ส.ม.ท.	หมายถึง	สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.
ไอเอ็นเอ็น	หมายถึง	สถานีวิทยุ 101 INN News Channel
จุฬาฯ	หมายถึง	สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การนำเสนอข้อมูลในตอนต้นที่ 1 ประกอบด้วยจำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำข่าว และประเภทข่าวที่รับผิดชอบ

1. จำนวนบุคลากรฝ่ายข่าวที่ตอบแบบสอบถาม

จากการส่งแบบสอบถามไปยังบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร 9 สถานี จำนวน 170 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 144 ชุด คิดเป็น 84.71% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน 143 ชุด คิดเป็น 84.12% ทั้งนี้มีสถานีวิทยุกระจายเสียงจำนวน 4 สถานี ที่บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (6 คน) สถานีวิทยุศึกษา (6 คน) สถานีวิทยุสปอร์ตรีดิโอ (8 คน) และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3 คน)

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว จำนวน 143 คน ที่ตอบแบบสอบถามพบว่า จำนวนมากที่สุด 51 คน (35.66%) เป็นบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. รองลงมาจำนวน 28 คน (19.58%) เป็นบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (2.10%) เป็นบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ดังรายละเอียดในตารางที่ 2)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง ได้รับคืน และนำมาวิเคราะห์จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียง	ส่ง	รับคืน	นำมาวิเคราะห์	
			จำนวน	ร้อยละ
สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา	6	6	6	4.20
สถานีวิทยุเนชั่น	10	9	9	6.29
สถานีวิทยุศึกษา	6	6	6	4.20
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย	35	29	28	19.58
สถานีวิทยุจีนิวส์	25	17	17	11.89
สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ	8	8	8	5.59
สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท.	55	51	51	35.66
สถานีวิทยุ 101 INN News Channel	22	15	15	10.49
สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	3	3	2.10
รวม	170	144	143	100.00

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครจำนวน 143 คน ถึงตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 72 คน (50.35 %) มีตำแหน่งเป็นผู้สื่อข่าว รองลงมาจำนวน 30 คน (20.98 %) มีตำแหน่งเป็นบรรณาธิการข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 14 คน (9.79%) มีตำแหน่งเป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศ

เมื่อจำแนกตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวตามสถานีวิทยุกระจายเสียงพบว่า สถานีวิทยุกระจายเสียง 7 สถานี มีบุคลากรฝ่ายข่าวในตำแหน่งผู้สื่อข่าวมากที่สุด ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (4 คน) สถานีวิทยุศึกษา (4 คน) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (16 คน) สถานีวิทยุจีนิวส์ (11 คน) สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (22 คน) สถานีวิทยุ 101 INN News Channel (10 คน) และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2 คน) ส่วนอีก 2 สถานี พบว่า สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอมีบุคลากรฝ่ายข่าวในตำแหน่งบรรณาธิการข่าวมากที่สุด (5 คน) และสถานีวิทยุเนชั่นบุคคลากรฝ่ายข่าวทุกตำแหน่งมีจำนวนเท่ากัน ตำแหน่งละ 3 คน

นอกจากนี้ยังพบว่า มีสถานีวิทยุกระจายเสียง 4 สถานี ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวครบทั้ง 4 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุจีนิวส์ สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. และ สถานีวิทยุ 101 INN News Channel สถานีวิทยุกระจายเสียง 2 สถานี มีบุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น มีบุคลากรฝ่ายข่าวตำแหน่งบรรณาธิการข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ และสถานีวิทยุศึกษา มีบุคลากรฝ่ายข่าวตำแหน่งบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงอีก 3 สถานี พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าว 2 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ดังรายละเอียดในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ จำแนกตามสถานีวิทยุกระจ่ายเสียง

ตำแหน่งงาน	สถานีวิทยุกระจ่ายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอร์ต	อ.ส.ม.ท.	ไอเอ็นเอ็น	จุฬาฯ	รวม	
											จำนวน	ร้อยละ
		N=6	N=9	N=6	N=28	N=17	N=8	N=51	N=15	N=3	N=143	100.00
บรรณาธิการข่าว		2	3	1	5	2	5	8	3	1	30	20.98
ผู้สื่อข่าว		4		4	16	11	3	22	10	2	72	50.35
ผู้เรียบเรียงข่าว			3	1	4	2		16	1		27	18.88
ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			3		3	2		5	1		14	9.79
รวม (ตำแหน่งงาน)		2	3	3	4	4	2	4	4	2		

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ระดับการศึกษา

สำหรับระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 117 คน (81.82%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนน้อยจำนวน 25 คน (17.48%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ส่วนระดับการศึกษาอื่น ๆ มีบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 1 คน (0.70%) ระบุว่า สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (สูงกว่าปริญญาตรี) ทั้งนี้ไม่มีบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งใดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก

เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าวในแต่ละสถานี พบว่า สถานีวิทยุ 6 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และจำนวนน้อยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (4 : 2 คน) สถานีวิทยุเนชั่น (8 : 1 คน) สถานีวิทยุศึกษา (4 : 2 คน) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (22 : 6 คน) สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (37 : 13 คน) และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2 : 1 คน)

ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงอีก 3 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีเพียงระดับเดียวได้แก่ สถานีวิทยุจีนิวส์ (17 คน) สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ (8 คน) และ สถานีวิทยุ 101 INN News Channel (15 คน) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระเจายเสียง

ระดับการศึกษา	สถานีวิทยุกระเจายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอร์ต	อ.ส.ม.ท.	INN	จุฬาฯ	รวม	
											จำนวน	ร้อยละ
		N=6	N=9	N=6	N=28	N=17	N=8	N=51	N=15	N=3	N=143	100.00
ปริญญาตรี		4	8	4	22	17	8	37	15	2	117	81.82
ปริญญาโท		2	1	2	6			13		1	25	17.48
ปริญญาเอก												
อื่นๆ								1			1	0.70

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจำแนกระดับการศึกษาของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ส่วนใหญ่ของทั้ง 4 ตำแหน่งงานสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนน้อยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในอัตราส่วนดังนี้ บรรณารักษกรข่าวจำนวน 21 : 9 คน (70% : 30%) ผู้สื่อข่าวจำนวน 64 : 8 คน (88.89% : 11.11 %) ผู้เรียบเรียงข่าวจำนวน 22 : 5 คน (81.48% : 18.52%) และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 10 : 3 คน (71.43% : 21.43%) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 5)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ระดับการศึกษาสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00
ปริญญาตรี(N=117)	21	70.00	64	88.89	22	81.48	10	71.43
ปริญญาโท(N=25)	9	30.00	8	11.11	5	18.52	3	21.43
อื่นๆ(N=1)							1	7.14

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวซึ่งสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีจำนวน 117 คน (ตารางที่ 4) เมื่อให้ระบุสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า มีผู้ไม่ตอบจำนวน 68 คน (58.12%) และมีผู้ตอบจำนวน 49 คน (41.88%) โดยสาขาวิชาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 27 คน (23.08%) คือ สื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์ รองลงมาจำนวน 5 คน (4.27%) คือ ภาษาอังกฤษ และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (0.85%) เท่ากัน คือ การโฆษณา การหนังสือพิมพ์ ภาษาและวรรณคดีไทย การปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศ บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ และการจัดการทั่วไป

เมื่อจำแนกสาขาวิชาของบุคลากรฝ่ายข่าวซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีในแต่ละสถาน พบว่า ผู้ตอบจำนวนมากที่สุดของสถานีวิทยุ 4 สถานี และผู้ตอบทุกคนของสถานีวิทยุ 3 สถานี สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาสื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์ ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (4 คน) สถานีวิทยุจีจิวีส (3 คน) สถานีวิทยุสปอร์ตรีโอ (3 คน) สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (8 คน) สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (1 คน) สถานีวิทยุ 101 INN News Channel (5 คน) และ สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (1 คน)

ส่วนสถานีวิทยุเนชั่น ผู้ตอบจำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาสื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และการปกครอง และสถานีวิทยุศึกษา ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด (2 คน) สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (ดังรายละเอียดในตารางที่ 6)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 สาขาวิชาปริญญาตรีของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง

สาขาวิชา	สถานีวิทยุกระจายเสียง										รวม	
	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอร์ต	อ.ส.ม.ท.	INN	จุฬาฯ	จำนวน	ร้อยละ	
	N=4	N=8	N=4	N=22	N=17	N=8	N=37	N=15	N=2	N=117	100.00	
ไม่ระบุสาขาวิชา	3	5	1	14	10	3	21	10	1	68	58.12	
ระบุสาขาวิชา	1	3	3	8	7	5	16	5	1	49	41.88	
-สื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์	1	1	1	4	3	3	8	5	1	27	23.08	
-วิทยุและโทรทัศน์						1	3			4	3.42	
-การโฆษณา						1				1	0.85	
-การประชาสัมพันธ์				1	1		1			3	2.56	
-การหนังสือพิมพ์					1					1	0.85	
-ภาษาอังกฤษ		1		1	2		1			5	4.27	
-ภาษาและวรรณคดีไทย				1						1	0.85	
-การปกครอง		1								1	0.85	
-เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา			2	1						3	2.56	
-เทคโนโลยีสารสนเทศ							1			1	0.85	
-บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์							1			1	0.85	
-การจัดการทั่วไป							1			1	0.85	

เมื่อจำแนกสาขาวิชาของบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีตามตำแหน่งงานพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่ของ 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 5 คน (83.33%) ผู้สื่อข่าว 16 คน (64.00%) และผู้เรียบเรียงข่าวจำนวนครึ่งหนึ่ง 6 คน (50.00%) สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชา สื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์ ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ 4 คน (66.66%) สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าวสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่หลากหลายกว่าบุคลากรฝ่ายข่าวอีก 2 ตำแหน่ง ได้แก่ ผู้สื่อข่าว สำเร็จการศึกษา 7 สาขาวิชา และผู้เรียบเรียงข่าว 6 สาขาวิชา ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ ระบุสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา 3 สาขาวิชา คือ ภาษาอังกฤษ ภาษาและวรรณคดีไทย และการปกครอง และบรรณาธิการข่าว ระบุสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา 2 สาขาวิชา คือ สื่อมวลชน/วารสารศาสตร์ และวิทยุและโทรทัศน์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 7)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 สาขาวิชาปริญญาตรีของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชา	N=6	100.00	N=25	100.00	N=12	100.00	N=6	100.00
-สื่อสารมวลชน/วารสารศาสตร์ (N=27)	5	83.33	16	64.00	6	50.00		
-วิทยุและโทรทัศน์ (N=4)	1	16.67	2	8.00	1	8.33		
-การโฆษณา (N=1)			1	4.00				
-การประชาสัมพันธ์ (N=3)			1	4.00	2	16.67		
-การหนังสือพิมพ์ (N=1)			1	4.00				
-ภาษาอังกฤษ (N=5)			1	4.00			4	66.66
-ภาษาและวรรณคดีไทย (N=1)							1	16.67
-การปกครอง (N=1)							1	16.67
-เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษา (N=3)			3	12.00				
-เทคโนโลยีสารสนเทศ (N=1)					1	8.33		
-บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (N=1)					1	8.33		
-การจัดการทั่วไป (N=1)					1	8.33		

สภามหาวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุ 6 สถานีซึ่งสำเร็จการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท จำนวน 25 คน (ตารางที่ 4) เมื่อให้ระบุสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า มีผู้ไม่ตอบจำนวน 7 คน (28.00%) และมีผู้ตอบจำนวน 18 คน (72.00%) โดยสาขาวิชาที่มีผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 4 คน (16.00%) คือ การบริหารสื่อสารมวลชน รองลงมาจำนวน 2 คน (8.00%) คือ การบริหารองค์การ และจำนวนน้อยที่สุด 1 คน (4.00%) เท่ากัน มี 12 สาขาวิชา ได้แก่ การหนังสือพิมพ์ การปกครอง โทรมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการสิ่งแวดล้อม การศึกษาผู้ใหญ่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ศึกษา พัฒนาสังคม ภาษาศาสตร์ วรรณคดีอังกฤษ รัฐประศาสนศาสตร์ และการแปล

เมื่อพิจารณาสาขาวิชาของบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทในแต่ละสถานี พบว่าแตกต่างกันไปดังนี้

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา ผู้ตอบจำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน และการบริหารองค์การ

สถานีวิทยุเนชั่น ผู้ตอบซึ่งมีจำนวน 1 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม

สถานีวิทยุศึกษา ผู้ตอบซึ่งมีจำนวน 1 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการศึกษาผู้ใหญ่

สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ผู้ตอบจำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน การปกครอง และการแปล

สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ผู้ตอบจำนวนมากที่สุด 2 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน

สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ตอบซึ่งมีจำนวน 1 คน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาการบริหารองค์การ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 สาขาวิชาปริญญาโทของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง

สาขาวิชา	สถานีวิทยุกระจายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	อ.ส.ม.ท.	จุฬาฯ	รวม	
		N=2	N=1	N=2	N=6	N=13	N=1	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ระบุสาขาวิชา				1	3	3		7	28.00
ระบุสาขาวิชา		2	1	1	3	10	1	18	72.00
-การบริหารสื่อสารมวลชน		1			1	2		4	16.00
-การหนังสือพิมพ์						1		1	4.00
-การปกครอง					1			1	4.00
-โทรคมนาคม						1		1	4.00
-เทคโนโลยีสารสนเทศ						1		1	4.00
-การจัดการสิ่งแวดล้อม			1					1	4.00
-การศึกษาผู้ใหญ่				1				1	4.00
-เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา						1		1	4.00
-พัฒนาสังคม						1		1	4.00
-ภาษาศาสตร์						1		1	4.00
-วรรณคดีอังกฤษ						1		1	4.00
-รัฐประศาสนศาสตร์						1		1	4.00
-การบริหารองค์การ		1					1	2	8.00
-การแปล					1			1	4.00

เมื่อจำแนกสาขาวิชาของบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทตามตำแหน่งงานพบว่า บรรณารักษารข่าว จำนวนมากที่สุด 3 คน (42.86%) สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน

ผู้สื่อข่าว จำนวน 1 คน (20.00%) เท่ากัน สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน การปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ และการบริหารองค์การ

ผู้เรียบเรียงข่าว จำนวน 1 คน (25.00%) เท่ากัน สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ โทรมนาคคม การจัดการสิ่งแวดล้อม และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 1 คน (50.00%) เท่ากัน สำเร็จการศึกษาด้านสาขาวิชาพัฒนาสังคม และการแปล (ดังรายละเอียดในตารางที่ 9)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 สาขาวิชาปริญญาโทของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สาขาวิชา	N=7	100.00	N=5	100.00	N=4	100.00	N=2	100.00
-การบริหารสื่อสารมวลชน (N=4)	3	42.86	1	20.00				
-การหนังสือพิมพ์ (N=1)					1	25.00		
-การปกครอง (N=1)			1	20.00				
-โทรคมนาคม (N=1)					1	25.00		
-เทคโนโลยีสารสนเทศ (N=1)			1	20.00				
-การจัดการสิ่งแวดล้อม (N=1)					1	25.00		
-การศึกษาผู้ใหญ่ (N=1)	1	14.28						
-เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (N=1)					1	25.00		
-พัฒนาสังคม (N=1)							1	50.00
-ภาษาศาสตร์ (N=1)	1	14.28						
-วรรณคดีอังกฤษ (N=1)	1	14.28						
-รัฐประศาสนศาสตร์ (N=1)			1	20.00				
-การบริหารองค์การ (N=2)	1	14.28	1	20.00				
-การแปล (N=1)							1	50.00

5. ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง

จากการสอบถามถึงประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 41 คน(28.67%) มีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง 1 – 5 ปี รองลงมาจำนวนใกล้เคียงกัน 40 คน (27.97%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 11 – 15 ปี และจำนวนน้อยที่สุด 3 คน (2.10%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวมากกว่า 20 ปี

เมื่อพิจารณาประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าวในแต่ละสถานี พบว่า สถานีวิทยุ 3 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง 1 – 5 ปี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (4 คน) สถานีวิทยุจีจีนิวส์ (9 คน) และสถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ (5 คน)

สถานีวิทยุ 2 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง 11 – 15 ปี ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น (5 คน) และสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (20 คน)

สถานีวิทยุ 2 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดมีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงน้อยกว่า 1 ปี ได้แก่ สถานีวิทยุศึกษา (3 คน) และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel(6 คน)

ส่วนสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (8 คน) เท่ากัน มีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง 1 – 5 ปี 6 –10 ปี และ 11 –15 ปี และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 1 คน เท่ากัน มีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง น้อยกว่า 1 ปี 1 – 5 ปี และ 6 –10 ปี

สำหรับสถานีวิทยุที่บุคลากรฝ่ายข่าวมีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงกระจายครบทุกช่วง พบว่า มี 3 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุจีจีนิวส์ และสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (ดังรายละเอียดในตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง

สถานีวิทยุกระจายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอร์ต	อ.ส.ม.ท.	INN	จุฬาฯ	รวม	
	N=6	N=9	N=6	N=28	N=17	N=8	N=51	N=15	N=3	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์										N=143	100.00
น้อยกว่า 1 ปี		2	3	1	3		2	6	1	18	12.59
1 - 5 ปี	4			8	9	5	9	5	1	41	28.67
6-10 ปี	1	2	1	8	2	2	17	2	1	36	25.17
11 - 15 ปี	1	5	2	8	1	1	20	2		40	27.97
16 - 20 ปี				2	1		2			5	3.50
มากกว่า 20 ปี				1	1		1			3	2.10

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจำแนกประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด 16 คน (53.34%) และ 6 คน (42.86%) ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำข่าว 11 – 15 ปี ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 27 คน (37.50 %) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1 – 5 ปี และผู้เรียบเรียงข่าวจำนวนมากที่สุด 9 คน (33.33%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 6 – 10 ปี

สำหรับตำแหน่งงานที่พบว่าบุคลากรมีประสบการณ์ในการทำข่าวกระจายครบทุกช่วงมี 1 ตำแหน่ง คือ ผู้สื่อข่าว (ดังรายละเอียดในตารางที่ 11)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 ประสิทธิภาพในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประสิทธิภาพ	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00
น้อยกว่า 1 ปี (N=18)			14	19.44	4	14.82		
1-5 ปี (N=41)	3	10.00	27	37.50	8	29.63	3	21.43
6-10 ปี (N=36)	7	23.33	16	22.22	9	33.33	4	28.57
11-15 ปี (N=40)	16	53.34	12	16.67	6	22.22	6	42.86
16-20 ปี (N=5)	3	10.00	1	1.39			1	7.14
มากกว่า 20 ปี (N=3)	1	3.33	2	2.78				

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. ประเภทข่าวที่รับผิดชอบ

สำหรับประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 47 คน (32.87%) รับผิดชอบข่าวรัฐสภา รองลงมา จำนวน 44 คน (30.77%) รับผิดชอบข่าวทำเนียบรัฐบาล จำนวน 39 คน (27.27%) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ และบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนน้อยที่สุด 10 คน (6.99%) รับผิดชอบข่าวราชสำนัก สำหรับข่าวอื่นๆพบว่ามีบุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบ 16 คน (11.19%) ได้แก่ ข่าวเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (4 คน) ข่าวกระทรวงมหาดไทย (3 คน) ข่าวพรรคการเมือง (2 คน) ข่าวเศรษฐกิจ (2 คน) ข่าวองค์กรอิสระ (2 คน) ข่าวตลาดเงิน/ตลาดทุน (1 คน) ข่าวคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) (1 คน) และข่าวบริการ (1 คน)

เมื่อพิจารณาประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบในแต่ละสถานี พบว่า สถานีวิทยุ 3 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดรับผิดชอบข่าวรัฐสภา ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา (6 คน) สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. (17 คน) และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel (7 คน) สำหรับสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 17 คน เท่ากัน รับผิดชอบข่าววิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีด้วย

สถานีวิทยุ 2 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดรับผิดชอบข่าวทำเนียบรัฐบาล ได้แก่ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (11 คน) และสถานีวิทยุจีจีนิวส์ (8 คน)

สถานีวิทยุ 2 สถานี บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด รับผิดชอบข่าวการศึกษา และศาสนา ได้แก่ สถานีวิทยุศึกษา (6 คน) และสถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3 คน)

ส่วนสถานีวิทยุอีก 2 สถานี พบว่าแตกต่างกันไป ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด (6 คน) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ และสถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (8 คน) รับผิดชอบข่าวกีฬา

นอกจากนี้ยังพบว่าสถานีวิทยุที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบข่าวกระจายครบทุกประเภทมี 4 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุเนชั่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. และสถานีวิทยุ 101 INN News Channel ส่วนสถานีวิทยุที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบข่าวเพียงประเภทเดียว คือ ข่าวกีฬา มี 1 สถานี ได้แก่ สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 12)

ตารางที่ 12 ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง*

ประเภทข่าว	สถานีวิทยุกระจายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอรัต	อ.ส.ม.ท.	INN	จุฬาฯ	รวม	
		N=6	N=9	N=6	N=28	N=17	N=8	N=51	N=15	N=3	จำนวน	ร้อยละ
ราชสำนัก			1		1			6	2		10	6.99
ทำเนียบรัฐบาล			3		11	8		16	6		44	30.77
รัฐสภา	6		3		8	6		17	7		47	32.87
ทหาร/กลาโหม	2		3		6	3		13	2		29	20.28
ต่างประเทศ	2		6		8	2		15	4	2	39	27.27
การคลัง	2		3		4	2		15	3		29	20.28
พาณิชย์	2		3		5	1		16	2		29	20.28
อุตสาหกรรมและพลังงาน	2		3		4	1		13	2		25	17.48
เกษตรและสหกรณ์	2		3		5	3		12	2		27	18.88
คมนาคม	2		3		5	1		14	2		27	18.88
การท่องเที่ยว	2		3	1	6	1		13	2		28	19.58
สิ่งแวดล้อม	2		3	1	4			15	3		28	19.58

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามสถานีวิทยุกระจายเสียง (ต่อ)

สถานีวิทยุกระจายเสียง	รัฐสภา	เนชั่น	ศึกษา	สวท.	จีจีนิวส์	สปอร์ต	อ.ส.ม.ท.	INN	จุฬาฯ	รวม	
	N=6	N=9	N=6	N=28	N=17	N=8	N=51	N=15	N=3	จำนวน	ร้อยละ
แรงงาน	2	3		4			13	2		24	16.78
การแพทย์และสาธารณสุข	2	3	1	2			13	3	1	25	17.48
การศึกษาและศาสนา	2	3	6	3			12	2	3	31	21.68
อาชญากรรม		3		5	1		13	4		26	18.18
ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง	2	3	2	2			10	4		23	16.08
กีฬา	2	3		4		8	8	3		28	19.58
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2	3	1	3	1		17	2		29	20.28
กรุงเทพมหานคร (กทม.)	2	3	1	2			11	4	2	25	17.48
การจราจร		3		4			7	2		16	11.19
พยากรณ์อากาศ		3		2			8	3	2	18	12.59
ข่าวภูมิภาค		3		4			8	3		18	12.59
อื่นๆ				5	3		5	3		16	11.19

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เมื่อจำแนกประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบตามตำแหน่งงาน พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว จำนวนมากที่สุด 12 คน (40.00%) และ 26 คน (36.11%) ตามลำดับ รับผิดชอบข่าวรัฐสภา ผู้เรียบเรียงข่าว จำนวนมากที่สุด 10 คน (37.04%) รับผิดชอบข่าวทำเนียบรัฐบาล ส่วนผู้แปลข่าว ต่างประเทศทุกคน (14 คน) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ

สำหรับประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวในตำแหน่งต่างๆรับผิดชอบ พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่งที่รับผิดชอบข่าวกระจายครบทุกประเภท ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ พบว่า รับผิดชอบข่าวเพียงประเภทเดียว คือ ข่าวต่างประเทศ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 13)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทข่าว	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00
ราชสำนัก (N=10)	4	13.33	4	5.56	2	7.41		
ทำเนียบรัฐบาล (N=44)	10	33.33	24	33.33	10	37.04		
รัฐสภา (N=47)	12	40.00	26	36.11	9	33.33		
ทหาร/กลาโหม (N=29)	10	33.33	10	13.89	9	33.33		
ต่างประเทศ (N=39)	8	26.67	9	12.50	8	29.63	14	100.00
การคลัง (N=29)	10	33.33	12	16.67	7	25.93		
พาณิชย์ (N=29)	11	36.67	9	12.50	9	33.33		
อุตสาหกรรมและพลังงาน (N=25)	10	33.33	8	11.11	7	25.93		
เกษตรและสหกรณ์ (N=27)	10	33.33	10	13.89	7	25.93		
คมนาคม (N=27)	11	36.67	9	12.50	7	25.93		
การท่องเที่ยว (N=28)	10	33.33	12	16.67	6	22.22		
สิ่งแวดล้อม (N=28)	10	33.33	11	15.28	7	25.93		

ตารางที่ 13 ประเภทข่าวที่รับผิดชอบของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทข่าว	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00
แรงงาน (N=24)	8	26.67	9	12.50	7	25.93		
การแพทย์และสาธารณสุข (N=25)	8	26.67	11	15.28	6	22.22		
การศึกษาและศาสนา (N=31)	9	30.00	15	20.83	7	25.93		
อาชญากรรม (N=26)	11	36.67	8	11.11	7	25.93		
ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง (N=23)	9	30.00	9	12.50	5	18.52		
กีฬา (N=28)	10	33.33	14	19.44	4	14.81		
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N=29)	9	30.00	11	15.28	9	33.33		
กรุงเทพมหานคร (กทม.) (N=25)	8	26.67	12	16.67	5	18.52		
การจราจร (N=16)	6	20.00	6	8.33	4	14.81		
พยากรณ์อากาศ (N=18)	7	23.33	7	9.72	4	14.81		
ข่าวภูมิภาค (N=18)	9	30.00	4	5.56	5	18.52		
อื่นๆ (N=16)	5	16.67	7	9.72	4	14.81		

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตอนที่ 2 การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

การนำเสนอข้อมูลในส่วนนี้ครอบคลุมการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศซึ่งจำแนกเป็น 3 รายการ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว และเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว จำนวน 141 คน ใช้สารนิเทศเพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว และจำนวน 139 คน ใช้สารนิเทศเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 3 คน ตอบว่าใช้สารนิเทศเพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ได้แก่ บรรณาธิการข่าว 2 คน ระบุว่าใช้เพื่อประกอบการรายงานข่าว (1 คน) และหาข้อมูลเกี่ยวกับศัพท์เทคนิค (1 คน) และผู้สื่อข่าว 1 คน ระบุว่าใช้เพื่ออ้างอิงแหล่งที่มาของข่าว

เมื่อพิจารณาระดับของวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศทั้ง 3 รายการ ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว (4.27) เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว (4.04) และเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว (3.90)

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับมาก ในระดับมากที่สุดมี 1 รายการ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว (4.63) และในระดับมากมี 2 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว (4.31) และเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว (3.89)

ส่วนผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ ทั้ง 3 รายการ ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว (4.21 , 3.96 และ 4.33 ตามลำดับ) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 14)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
วัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว (N=143)	4.63	0.49	มส	4.21	0.75	ม	3.96	0.81	ม	4.33	0.76	ม	4.27	0.74	ม
เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว (N=141)	4.31	0.85	ม	3.99	0.80	ม	3.81	0.92	ม	4.15	0.80	ม	4.04	0.84	ม
เพื่อติดตามสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว (N=139)	3.89	0.99	ม	4.06	0.82	ม	3.60	1.00	ม	3.64	0.93	ม	3.90	0.91	ม
อื่นๆ (N=3)	4.50	0.71	ม	4.00		ม							4.33	0.58	ม

2. แหล่งสารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงแหล่งสารนิเทศที่ใช้ โดยจำแนกแหล่งสารนิเทศออกเป็น 6 แหล่งใหญ่ ได้แก่ บุคคล ห้องสมุด สมาคมวิชาชีพ หน่วยงานราชการและเอกชน อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งสารนิเทศแต่ละแหล่งมีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนตั้งแต่ 88 –143 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ อินเทอร์เน็ต และแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 88 คน คือ สมาคมวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ แหล่งอินเทอร์เน็ต (4.09) ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แหล่งบุคคล (3.37) แหล่งสารนิเทศอื่นๆ (2.82) แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน (2.73) และแหล่งห้องสมุด (2.63) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ สมาคมวิชาชีพ (2.26)

เมื่อจำแนกแหล่งสารนิเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ทั้ง 4 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง เช่นเดียวกัน คือ อินเทอร์เน็ต (3.98, 4.12, 4.08 และ 4.21 ตามลำดับ)

ในระดับปานกลางและระดับน้อยปรากฏแตกต่างกันดังนี้ **บรรณาธิการข่าว** และ**ผู้สื่อข่าว**ใช้แหล่งสารนิเทศในระดับปานกลาง 4 แหล่ง ได้แก่ แหล่งบุคคล แหล่งห้องสมุด แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แหล่งบุคคล (3.44 และ 3.41 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งสารนิเทศที่ใช้ในระดับน้อยมี 1 แหล่ง เช่นเดียวกัน คือ แหล่งสมาคมวิชาชีพ (1.91 และ 2.34 ตามลำดับ)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แหล่งบุคคล (3.24) แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน (2.75) และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ (2.53) และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งห้องสมุด (2.42)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารนิเทศในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ แหล่งบุคคล (3.30) และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แหล่งสมาคมวิชาชีพ (2.36) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 15)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 ประเภทของแหล่งสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
แหล่งสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
บุคคล(N=141)	3.44	1.09	ป	3.41	0.99	ป	3.24	1.01	ป	3.30	1.03	ป	3.37	1.02	ป
ห้องสมุด(N=139)	2.82	1.15	ป	2.72	1.07	ป	2.42	1.07	น	2.00	1.03	น	2.63	1.10	ป
สมาคมวิชาชีพ(N=88)	1.91	0.94	น	2.34	1.09	น	2.36	1.06	น	2.36	0.88	น	2.26	1.04	น
หน่วยงานราชการและเอกชน(N=137)	2.91	1.36	ป	2.74	1.15	ป	2.75	1.22	ป	2.20	0.92	น	2.73	1.21	ป
อินเทอร์เน็ต(N=143)	3.98	1.15	ม	4.12	1.13	ม	4.08	0.98	ม	4.21	0.99	ม	4.09	1.09	ม
แหล่งสารนิเทศอื่นๆ(N=125)	3.02	0.98	ป	2.92	1.04	ป	2.53	0.90	ป	2.28	0.99	น	2.82	1.02	ป

เมื่อพิจารณารายละเอียดของแหล่งสารนิเทศใหญ่ 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งบุคคล ห้องสมุด สมาคมวิชาชีพ หน่วยงานราชการและเอกชน อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.1 บุคคล

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 141 คน ที่ใช้แหล่งบุคคล จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 30 คน ผู้สื่อข่าว 71 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 26 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งบุคคลที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง ได้แก่ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน บุคลากรฝ่ายงานอื่น ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และอาจารย์/นักวิชาการ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งบุคคลแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 133–139 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 139 คน คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 133 คน คือ อาจารย์/นักวิชาการ

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งบุคคลแต่ละแหล่ง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน (3.71) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (3.59) และผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน (3.52) และในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ อาจารย์/นักวิชาการ (3.20) และบุคลากรฝ่ายงานอื่น (2.81)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งบุคคลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ทั้ง 4 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งบุคคล 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และ**ผู้แปลข่าวต่างประเทศ** ใช้แหล่งบุคคลในระดับมาก 2 แหล่ง เช่นเดียวกัน ได้แก่ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน (3.82 และ 3.71 ตามลำดับ) และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (3.69 และ 3.71 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์/นักวิชาการ (3.32 และ 3.50 ตามลำดับ)

ผู้สื่อข่าวใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน (3.79) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (3.70) และบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน (3.69) และในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์/นักวิชาการ (3.13)

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้แหล่งสารนิเทศบุคคลในระดับมาก 1 แหล่ง คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน (3.65) และในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน (3.28) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 16)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 แหล่งสารสนเทศบุคคลที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=71			N=26			N=14			N=141		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน(N=139)	3.82	0.98	ม	3.69	1.04	ม	3.65	1.13	ม	3.71	0.61	ม	3.71	1.00	ม
บุคลากรฝ่ายงานอื่น(N=134)	3.00	1.06	ป	2.71	0.89	ป	3.04	0.84	ป	2.54	0.97	ป	2.81	0.93	ป
ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน(N=136)	3.31	1.01	ป	3.79	0.94	ม	3.28	1.02	ป	3.00	1.04	ป	3.52	1.01	ม
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา(N=138)	3.69	1.20	ม	3.70	0.93	ม	3.12	1.03	ป	3.71	0.99	ม	3.59	1.03	ม
อาจารย์/นักวิชาการ(N=133)	3.32	1.18	ป	3.13	1.11	ป	3.12	1.01	ป	3.50	1.40	ป	3.20	1.13	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.2 ห้องสมุด

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 139 คน ที่ใช้แหล่งห้องสมุด จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 29 คน ผู้สื่อข่าว 71 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 26 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 13 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งห้องสมุดที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 9 แหล่ง ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานีวิทยูที่สังกัด ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด ห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร ห้องสมุดมหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งชาติ และหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งห้องสมุดแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 17-108 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 108 คน คือ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด และแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 17 คน คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 6 คน ระบุว่าใช้แหล่งห้องสมุดอื่น ได้แก่ หอสมุดรัฐสภา (3 คน) ห้องสมุดกระทรวงการคลัง (1 คน) ห้องสมุดกรมควบคุมมลพิษ (1 คน) และห้องสมุดมารวย (ห้องสมุดตลาดหลักทรัพย์) (1 คน)

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งห้องสมุดแต่ละแหล่งพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 6 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด (3.01) มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.94) และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.88) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.32)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งห้องสมุดตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด (3.69) ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (3.50) มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (3.25) และห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด (2.75) และใน

ระดับน้อยมี 5 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร (2.50)

ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 6 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด (3.19) ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (3.09) มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร (2.96 เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 3 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.47)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับปานกลางมี 3 แห่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.76) ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด (2.64) และห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด (2.60) ในระดับน้อยมี 5 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร (2.47) และในระดับน้อยที่สุดมี 1 แห่ง คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (1.50)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับน้อยมี 7 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด (2.50) ห้องสมุดมหาวิทยาลัย (2.33) และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายในองค์กรที่สังกัด (2.22) และในระดับน้อยที่สุดมี 2 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด (1.33) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 17)

สำหรับห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร และห้องสมุดมหาวิทยาลัย ซึ่งให้บุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร มีบุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อจำนวน 10 คน (บรรณาธิการข่าว 4 คน และผู้สื่อข่าว 6 คน) ได้แก่ ศูนย์ข้อมูลมติชน (5 คน) ศูนย์ข้อมูลไทยรัฐ (2 คน) ศูนย์ข้อมูลข่าวสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ (2 คน) และห้องสมุดเครือเดอะเนชั่น (1 คน)

ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีบุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อจำนวน 26 คน (บรรณาธิการข่าว 3 คน ผู้สื่อข่าว 20 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 1 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คน) ได้แก่ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (9 คน) สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยรามคำแหง (7 คน) สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3 คน) สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา (2 คน) ศูนย์สนเทศและหอสมุด มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ สำนักบรรณสารการพัฒนา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต และ ห้องสมุดดิจิทัลและอิเล็กทรอนิกส์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (1 คน เท่ากัน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 แหล่งสารสนเทศห้องสมุดที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=29			N=71			N=26			N=13			N=139		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล
ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยุที่สังกัด (N=17)	3.50	0.71	ป	3.09	1.14	ป	1.50	0.71	นส	2.50	0.71	น	2.88	1.11	ป
มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยุที่สังกัด(N=108)	3.25	1.11	ป	2.96	1.05	ป	2.76	1.09	ป	2.17	1.33	น	2.94	1.10	ป
ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานีวิทยุที่สังกัด (N=31)	2.43	1.13	น	2.47	0.94	น	2.20	0.84	น	1.00		นส	2.32	0.98	น
ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด(N=81)	3.69	1.03	ม	3.19	1.05	ป	2.64	1.18	ป	2.22	1.09	น	3.01	1.16	ป
ห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด(N=39)	2.75	1.50	ป	2.83	1.07	ป	2.60	1.67	ป	1.33	0.58	นส	2.67	1.24	ป
ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร(N=82)	2.50	1.02	น	2.96	1.09	ป	2.47	0.92	น	2.13	1.13	น	2.71	1.07	ป
ห้องสมุดมหาวิทยาลัย(N=59)	2.33	1.22	น	2.67	1.22	ป	2.25	1.04	น	2.33	1.15	น	2.54	1.18	ป
หอสมุดแห่งชาติ(N=56)	2.25	1.28	น	2.33	1.17	น	1.75	0.89	น	1.75	0.96	น	2.20	1.14	น
หอจดหมายเหตุแห่งชาติ(N=48)	1.83	1.17	น	1.84	0.77	น	1.86	0.90	น	1.67	0.58	น	1.83	0.81	น
อื่นๆ (N=6)	4.00		ม	2.75	1.71	ป	2.00		น				2.83	1.47	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3 สมาคมวิชาชีพ

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 88 คน ที่ใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 16 คน ผู้สื่อข่าว 54 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 12 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 6 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งสมาคมวิชาชีพที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 แหล่ง ได้แก่ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 77 – 83 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 83 คน คือ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย และแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 77 คน คือ สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าว 2 คน ระบุว่าใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพอื่น คือ สมาคมช่างภาพสื่อมวลชนแห่งประเทศไทย (1 คน) และสมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ (1 คน)

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพแต่ละแหล่ง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทั้ง 4 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2.31 เท่ากัน) สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2.21) และสมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (2.19)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทั้ง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว คือ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (1.94 และ 2.40 ตามลำดับ) ส่วนแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทยฯ (2.50)

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย (2.67) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2.40) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 18)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 แหล่งสารสนเทศสมาคมวิชาชีพที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=16			N=54			N=12			N=6			N=88		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย(N=80)	1.93	1.00	น	2.38	1.12	น	2.33	0.98	น	2.67	1.03	ป	2.31	1.07	น
สมาคมนักวิทยุและโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์(N=77)	1.92	0.95	น	2.28	1.14	น	2.18	0.98	น	2.33	0.82	น	2.21	1.06	น
สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (N=83)	1.94	0.93	น	2.40	1.07	น	2.42	1.08	น	2.40	0.89	น	2.31	1.04	น
สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์(N=78)	1.86	0.86	น	2.23	1.03	น	2.50	1.17	น	2.00	0.71	น	2.19	1.01	น
อื่นๆ(N=2)				3.50	0.71	ป							3.50	0.71	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.4 หน่วยงานราชการและเอกชน

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 137 คน ที่ใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 28 คน ผู้สื่อข่าว 70 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 25 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งหน่วยงานราชการและเอกชนที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 21 แหล่ง ได้แก่ สำนักพระราชวัง สำนักราชเลขาธิการ ทำเนียบรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง ธนาคารพาณิชย์ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงยุติธรรม ศาล กระทรวงศึกษาธิการ กรมอุดมศึกษา สมาคมกีฬาและกรีฑา สถานเอกอัครราชทูต และ ราชบัณฑิตยสถาน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน แต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 63 – 110 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 110 คน คือ ทำเนียบรัฐบาล และแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 63 คน เท่ากัน คือ สำนักพระราชวัง และสำนักราชเลขาธิการ

นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 6 คน ระบุว่าใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชนแหล่งอื่น คือ ผู้สื่อข่าว 4 คน ใช้สำนักข่าวไทย (2 คน) การกีฬาแห่งประเทศไทย (1 คน) และสำนักงานเลขาธิการการศึกษา (1 คน) และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คน ใช้กระทรวงการต่างประเทศ

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชนแต่ละแหล่ง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 16 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล (3.37) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (3.06) และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (3.03) ในระดับน้อยมี 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมกีฬาและกรีฑา (2.50)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชนตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับมาก 1 แห่ง คือ ทำเนียบรัฐบาล (3.55) ในระดับปานกลาง 16 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ (3.35) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (3.24) และกรมอุตุฯ มหาวิทยาลัย (3.21) และในระดับน้อยมี 4 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สำนักพระราชวัง และสำนักราชเลขาธิการ (2.50 เท่ากัน)

ผู้สื่อข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับมาก 1 แห่ง คือ ทำเนียบรัฐบาล (3.54) ในระดับปานกลาง 15 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (3.29) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานพรรคการเมือง (3.19 เท่ากัน) และกระทรวงศึกษาธิการ (2.82) และในระดับน้อยมี 5 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ กระทรวงยุติธรรม (2.48)

ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับปานกลาง 18 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กระทรวงการคลัง (3.11) ทำเนียบรัฐบาล (3.09) และกระทรวงพาณิชย์ (3.06) และในระดับน้อยมี 3 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ราชบัณฑิตยสถาน (2.46)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับปานกลาง 3 แห่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ราชบัณฑิตยสถาน (3.08) สถานเอกอัครราชทูต (3.00) และสมาคมกีฬาและกรีฑา (2.63) และในระดับน้อยมี 18 แห่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ทำเนียบรัฐบาล (2.29) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 19)

ตารางที่ 19 แหล่งสารสนเทศหน่วยงานราชการและเอกชนที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=28			N=70			N=25			N=14			N=137		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
สำนักพระราชวัง(N=63)	2.50	1.34	น	2.32	1.07	น	2.78	1.09	ป	1.67	0.82	น	2.37	1.13	น
สำนักราชเลขาธิการ(N=63)	2.50	1.34	น	2.34	1.06	น	2.78	1.09	ป	1.60	0.55	น	2.38	1.11	น
ทำเนียบรัฐบาล(N=110)	3.55	1.34	ม	3.54	1.02	ม	3.09	0.92	ป	2.29	0.95	น	3.37	1.11	ป
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา(N=91)	3.24	1.37	ป	3.19	1.06	ป	2.72	1.23	ป	1.80	0.84	น	3.03	1.20	ป
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (N=93)	3.14	1.46	ป	3.29	1.08	ป	2.72	1.23	ป	1.80	0.84	น	3.06	1.23	ป
สำนักงานพรรคการเมือง(N=99)	3.10	1.51	ป	3.19	0.91	ป	2.63	1.30	ป	2.00	1.00	น	3.00	1.17	ป
สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (N=96)	2.40	1.31	น	2.79	0.98	ป	2.53	1.26	ป	1.80	0.84	น	2.60	1.12	ป
ธนาคารแห่งประเทศไทย(N=89)	3.00	1.14	ป	2.58	1.27	ป	3.00	1.41	ป	1.86	0.69	น	2.70	1.26	ป
สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์(N=86)	3.11	1.02	ป	2.60	1.29	ป	2.95	1.31	ป	2.14	0.38	น	2.74	1.21	ป
กระทรวงพาณิชย์(N=87)	3.16	1.54	ป	2.62	1.15	ป	3.06	1.30	ป	2.20	0.84	น	2.80	1.27	ป
กระทรวงการคลัง(N=86)	3.11	1.49	ป	2.64	1.31	ป	3.11	1.28	ป	2.00	0.71	น	2.80	1.34	ป

ตารางที่ 19 แหล่งสารสนเทศหน่วยงานราชการและเอกชนที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=28			N=70			N=25			N=14			N=137		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปลด	$\bar{X}$	S.D.	ปลด	$\bar{X}$	S.D.	ปลด	$\bar{X}$	S.D.	ปลด	$\bar{X}$	S.D.	ปลด
ธนาคารพาณิชย์(N=89)	2.89	1.37	ป	2.56	1.22	ป	2.95	1.31	ป	2.00	0.89	น	2.67	1.26	ป
ศูนย์วิจัยกสิกรไทย(N=99)	3.05	1.16	ป	2.71	1.15	ป	2.81	1.25	ป	2.11	0.93	น	2.75	1.16	ป
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ(N=97)	3.00	1.14	ป	2.53	1.20	ป	2.59	1.23	ป	2.00	1.10	น	2.61	1.20	ป
กระทรวงยุติธรรม(N=92)	2.72	1.32	ป	2.48	1.14	น	2.80	1.26	ป	1.80	0.84	น	2.54	1.19	ป
ศาล(N=88)	2.61	1.29	ป	2.44	1.11	น	2.73	1.33	ป	1.80	0.84	น	2.49	1.17	น
กระทรวงศึกษาธิการ(N=90)	3.35	1.66	ป	2.82	1.31	ป	2.56	1.21	ป	2.00	0.89	น	2.82	1.36	ป
กรมอุตุนิคมวิทยา(N=95)	3.21	1.65	ป	2.67	1.24	ป	2.75	1.24	ป	2.00	1.12	น	2.73	1.34	ป
สมาคมกีฬาและกรีฑา(N=84)	2.52	1.36	ป	2.56	1.14	ป	2.17	0.94	น	2.63	1.30	ป	2.50	1.18	น
สถานเอกอัครราชทูต(N=81)	1.94	1.06	น	2.32	1.12	น	2.07	1.00	น	3.00	1.08	ป	2.31	1.11	น
ราชบัณฑิตยสถาน(N=85)	2.60	1.39	ป	2.55	1.32	ป	2.46	1.13	น	3.08	0.90	ป	2.62	1.25	ป
อื่นๆ (N=6)				4.50	1.00	ม				3.50	0.71	ป	4.17	0.98	ม

2.5 อินเทอร์เน็ต

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน (ทุกคน) ที่ใช้แหล่งอินเทอร์เน็ต จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 30 คน ผู้สื่อข่าว 72 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 27 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งอินเทอร์เน็ตที่ใช้ โดยจำแนกย่อยออกเป็น 3 แหล่ง ได้แก่ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) และกลุ่มข่าว (Newsgroup) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตแต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 120 – 143 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรใช้ทุกคน (143 คน) คือ เวิลด์ไวด์เว็บ และแหล่งที่มีบุคลากรใช้จำนวนน้อยที่สุด 120 คน คือ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตแต่ละแหล่ง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เวิลด์ไวด์เว็บ (4.43) กลุ่มข่าว (4.07) และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (3.72)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งอินเทอร์เน็ต ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เวิลด์ไวด์เว็บ (4.30, 4.44 และ 4.30)

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ แหล่งอินเทอร์เน็ต 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับมาก ในระดับมากที่สุดมี 1 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ (4.86) และในระดับมากมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ กลุ่มข่าว (4.07) และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (3.55) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 20)

ตารางที่ 20 แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ตที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
แหล่งสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail) (N=120)	3.52	1.36	ม	3.78	1.35	ม	3.83	1.17	ม	3.55	1.04	ม	3.72	1.28	ม
เว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) (N=143)	4.30	1.09	ม	4.44	0.92	ม	4.30	0.82	ม	4.86	0.53	มส	4.43	0.92	ม
กลุ่มข่าว (Newsgroup) (N=126)	4.04	0.98	ม	4.08	1.11	ม	4.09	0.92	ม	4.07	1.27	ม	4.07	1.06	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.6 แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 125 คน ที่ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 26 คน ผู้สื่อข่าว 65 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 21 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 13 คน (ตารางที่ 15) เมื่อสอบถามถึงแหล่งสารนิเทศอื่นๆ ที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 3 แหล่ง ได้แก่ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ และสารนิเทศส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ แต่ละแหล่งจำนวนตั้งแต่ 85 - 120 คน โดยแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 120 คน คือ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่วนแหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 85 คน คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาระดับการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆแต่ละแหล่ง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ (3.02) สารนิเทศส่วนบุคคล (2.78) และการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ (2.58)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ (3.38 และ 3.16 ตามลำดับ)

ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลาง 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ (2.58) และสารนิเทศส่วนบุคคล (2.53) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ (2.46)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ สารนิเทศส่วนบุคคล (2.63) และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ (2.31) (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 21)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 แหล่งสารสนเทศอื่นๆที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=65			N=21			N=13			N=125		
	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ(N=85)	2.58	1.12	ป	2.73	1.12	ป	2.46	0.78	น	1.88	0.83	น	2.58	1.06	ป
การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/ การประชุมเชิงปฏิบัติการ(N=120)	3.38	0.97	ป	3.16	0.91	ป	2.58	0.96	ป	2.31	0.95	น	3.02	0.99	ป
สารสนเทศส่วนบุคคล(N=104)	3.00	0.84	ป	2.80	1.10	ป	2.53	0.90	ป	2.63	1.19	ป	2.78	1.02	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ โดยจำแนกทรัพยากรสารสนเทศออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศแต่ละประเภทมีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนตั้งแต่ 131 –143 คน โดยทรัพยากรสารสนเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 143 คน เท่ากัน คือ วัสดุตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และทรัพยากรสารสนเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 131 คน คือ วัสดุไม่ตีพิมพ์

เมื่อพิจารณาระดับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.84) และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์(3.12) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ (3.07)

เมื่อจำแนกทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (4.20 , 3.71 และ 3.70 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ (3.41, 3.13 และ 2.91 ตามลำดับ) และวัสดุตีพิมพ์ (3.27, 3.10 และ 2.82 ตามลำดับ)

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.95) ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ (3.39) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ วัสดุไม่ตีพิมพ์ (2.35) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 22)

ตารางที่ 22 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
ทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
วัสดุตีพิมพ์(N=143)	3.27	1.06	ป	3.10	1.00	ป	2.82	1.02	ป	3.39	1.07	ป	3.12	1.06	ป
วัสดุไม่ตีพิมพ์(N=131)	3.41	1.29	ป	3.13	1.22	ป	2.91	1.08	ป	2.35	1.16	น	3.07	1.22	ป
สื่ออิเล็กทรอนิกส์(N=143)	4.20	0.97	ม	3.71	1.01	ม	3.70	1.09	ม	3.95	1.41	ม	3.84	1.07	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณารายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

3.1 วัสดุตีพิมพ์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ที่ใช้วัสดุตีพิมพ์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 30 คน ผู้สื่อข่าว 72 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 27 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 22) เมื่อสอบถามถึงวัสดุตีพิมพ์ที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 14 ประเภท ได้แก่ บทข่าว (สคริปต์) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด เอกสารข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร จุลสาร หนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสภิตินามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี แผนที่ และแผนผังรายการ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์แต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 100 – 143 คน โดยวัสดุตีพิมพ์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ หนังสือพิมพ์ และวัสดุตีพิมพ์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 100 คน คือ แผนที่

เมื่อพิจารณาระดับการใช้วัสดุตีพิมพ์แต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.40) บทข่าว (สคริปต์) (3.85) เอกสารข่าว (3.63) และวารสาร/นิตยสาร (3.51) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พจนานุกรม (3.24) หนังสือ (3.17) และกฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (3.13) และในระดับน้อยมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือสภิติตี (2.49)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุตีพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้วัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.47) บทข่าว (สคริปต์) (4.13) เอกสารข่าว (3.82) และนามานุกรม/นามสงเคราะห์ (3.78) ในระดับปานกลางมี 7 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร/

นิตยสาร (3.46) พจนานุกรม (3.35) และกฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (3.19) และในระดับน้อยมี 3 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ แผนผังรายการ (2.50)

ผู้สื่อข่าวใช้วัสดุพิมพ์ในระดับมาก 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.50) เอกสารข่าว (3.79) บทข่าว (สคริปต์) (3.75) และวารสาร/นิตยสาร (3.66) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสือ (3.37) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (3.32) และพจนานุกรม (2.97) และในระดับน้อยมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารานุกรม (2.49)

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้วัสดุพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.11) และบทข่าว (สคริปต์) (3.71) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เอกสารข่าว (3.24) วารสาร/นิตยสาร (3.17) และพจนานุกรม (3.12) และในระดับน้อยมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารานุกรม (2.50)

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุพิมพ์ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม (4.57) ในระดับมากมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.29) สารานุกรม (4.00) บทข่าว (สคริปต์) (3.93) และนามานุกรม/นามสงเคราะห์ (3.54) ในระดับปานกลางมี 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ วารสาร/นิตยสาร และแผนที่ (3.46 เท่ากัน) หนังสือ (3.09) กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด และเอกสารข่าว (3.00 เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ แผนผังรายการ (2.18) (ตั้งรายละเอียดในตารางที่ 23)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
ทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปลค	$\bar{X}$	S.D.	ปลค	$\bar{X}$	S.D.	ปลค	$\bar{X}$	S.D.	ปลค	$\bar{X}$	S.D.	ปลค
บทข่าว (สกริปต์) (N=137)	4.13	0.94	ม	3.75	1.09	ม	3.71	1.08	ม	3.93	1.00	ม	3.85	1.05	ม
กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด(N=117)	3.19	1.20	ป	3.32	1.07	ป	2.53	1.02	ป	3.00	1.28	ป	3.13	1.13	ป
เอกสารข่าว(N=131)	3.82	0.72	ม	3.79	1.07	ม	3.24	1.09	ป	3.00	1.18	ป	3.63	1.05	ม
หนังสือพิมพ์(N=143)	4.47	0.63	ม	4.50	0.67	ม	4.11	0.89	ม	4.29	0.73	ม	4.40	0.72	ม
วารสาร/นิตยสาร(N=133)	3.46	1.10	ป	3.66	1.02	ม	3.17	1.24	ป	3.46	1.27	ป	3.51	1.11	ม
จุลสาร(N=118)	2.77	1.02	ป	2.68	1.04	ป	2.27	0.83	น	2.73	1.27	ป	2.63	1.03	ป
หนังสือ(N=128)	3.00	1.24	ป	3.37	0.83	ป	2.82	1.01	ป	3.09	1.22	ป	3.17	1.00	ป
พจนานุกรม(N=129)	3.35	1.19	ป	2.97	0.97	ป	3.12	0.97	ป	4.57	0.65	มส	3.24	1.09	ป
สารานุกรม(N=117)	3.11	1.02	ป	2.49	0.95	น	2.50	1.06	น	4.00	0.88	ม	2.77	1.09	ป
หนังสือสถิติ(N=115)	2.67	1.32	ป	2.45	0.96	น	2.20	0.89	น	2.79	0.97	ป	2.49	1.03	น
นามานุกรม/นามสงเคราะห์(N=113)	3.78	1.20	ม	2.54	1.33	ป	2.87	1.32	ป	3.54	0.97	ม	2.97	1.35	ป
หนังสือรายปี(N=105)	2.27	0.94	น	2.34	0.88	น	1.82	0.88	น	2.85	1.28	ป	2.30	0.97	น
แผนที่(N=100)	2.11	1.02	น	2.31	0.97	น	2.00	0.84	น	3.46	1.13	ป	2.37	1.06	น
แผนผังรายการ(N=111)	2.50	1.14	น	2.44	1.09	น	2.16	0.83	น	2.18	0.98	น	2.38	1.04	น

3.2 วัสดุไม่ตีพิมพ์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 131 คน ที่ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 28 คน ผู้สื่อข่าว 65 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 25 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 13 คน (ตารางที่ 22) เมื่อสอบถามถึงวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 7 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ เทปบันทึกภาพข่าว เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงรายการ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย และไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์แต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 39 – 121 คน โดยประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 121 คน คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ และประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 39 คน คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช

เมื่อพิจารณาระดับการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์แต่ละประเภท พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย (3.58) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียงข่าวที่ออกอากาศ (3.34) เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (3.00) และเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ (2.99) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.03)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้สื่อข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย (3.96) และเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ (3.71) ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ (3.41) เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงรายการ (3.23) เทปบันทึกภาพข่าว และเทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (3.13 เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.00)

ผู้สื่อข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย (3.83) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ (3.34) เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ และเทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (3.04 เท่ากัน) และเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงรายการ (2.90) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.21)

ส่วนผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย (3.26) เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ (3.24) และเทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (3.00) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (1.78)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว (2.58) และเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ (2.55) และในระดับน้อยมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (2.50) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 24)

ตารางที่ 24 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=28			N=65			N=25			N=13			N=131		
ทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ (N=121)	3.71	1.21	ม	3.34	1.30	ป	3.24	1.22	ป	2.55	1.44	ป	3.34	1.30	ป
เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ(N=111)	3.41	1.37	ป	3.04	1.21	ป	2.82	0.96	ป	2.20	1.23	น	2.99	1.22	ป
เทปบันทึกภาพข่าว(N=94)	3.13	1.25	ป	2.83	1.19	ป	2.79	1.03	ป	2.58	1.16	ป	2.84	1.16	ป
เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี(N=109)	3.13	1.39	ป	3.04	1.24	ป	3.00	0.98	ป	2.50	1.08	น	3.00	1.21	ป
เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงรายการ(N=109)	3.23	1.45	ป	2.90	1.17	ป	2.77	1.07	ป	2.40	0.97	น	2.91	1.21	ป
เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย(N=118)	3.96	1.14	ม	3.83	1.16	ม	3.26	1.21	ป	2.17	1.11	น	3.58	1.26	ม
ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช(N=39)	2.00	0.71	น	2.21	1.23	น	1.78	0.97	น	1.83	0.98	น	2.03	1.06	น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ที่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 30 คน ผู้สื่อข่าว 72 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 27 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 22) เมื่อสอบถามถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้โดยจำแนกย่อยออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลออนไลน์ ที่หน่วยงานจัดทำ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ ฐานข้อมูลซีดีรอม และเว็บไซต์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์แต่ละประเภทจำนวนตั้งแต่ 72 – 143 คน โดยประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ เว็บไซต์ และประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 72 คน คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม

เมื่อพิจารณาระดับการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ (4.31) ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ (4.14) และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ (3.68) ส่วนระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม (2.56)

เมื่อจำแนกการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า **บรรณาธิการข่าว** และ **ผู้สื่อข่าว** ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ (4.50 และ 4.28 ตามลำดับ) ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ (4.41 และ 4.04 ตามลำดับ) และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ (4.10 และ 3.51 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม (3.23 และ 2.52 ตามลำดับ)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ (4.19) และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ (4.17) ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ (3.09) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม (2.09)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ (4.36) ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ (4.11) และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ (4.00) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม (2.00) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 25)

สำหรับฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ ซึ่งให้บุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อฐานข้อมูลที่ใช้ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ มีบุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อจำนวน 37 คน (บรรณาธิการข่าว 7 คน ผู้สื่อข่าว 16 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 9 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 5 คน) ได้แก่ ฐานข้อมูลฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด สถาบันวิทยุ อ.ส.ม.ท. (18 คน) ฐานข้อมูลศูนย์ข่าวเพื่อประชาชน สถาบันวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (8 คน) ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวออนไลน์ (INN News Clipping Online) สถาบันวิทยุ 101 INN News Channel (6 คน) และฐานข้อมูลภาพ (Nation Integrated Editorial Databased System - IES) สถาบันวิทยุเนชั่น (5 คน)

ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ มีบุคลากรฝ่ายข่าวระบุชื่อจำนวน 15 คน (บรรณาธิการข่าว 5 คน ผู้สื่อข่าว 3 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 2 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 5 คน) ได้แก่ ฐานข้อมูลของสำนักข่าวไทย (5 คน) ฐานข้อมูลของสำนักข่าวเอพี (4 คน) ฐานข้อมูลของสำนักข่าวรอยเตอร์ (3 คน) ฐานข้อมูลของสำนักข่าวซีเอ็นเอ็น ฐานข้อมูลของสำนักข่าวบีบีซี และฐานข้อมูลของสำนักข่าวเอเอฟพี (1 คน เท่ากัน)

สถาบันวิทยุบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
ทรัพยากรสารสนเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล
ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ(N=119)	4.41	0.84	ม	4.04	1.01	ม	4.17	1.05	ม	4.00	1.65	ม	4.14	1.06	ม
ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ(N=75)	4.10	1.02	ม	3.51	0.98	ม	3.09	1.45	ป	4.11	1.54	ม	3.68	1.18	ม
ฐานข้อมูลซีดีรอม(N=72)	3.23	1.59	ป	2.52	1.15	ป	2.09	1.22	น	2.00	0.82	น	2.56	1.27	ป
เว็บไซต์(N=143)	4.50	0.63	ม	4.28	0.95	ม	4.19	0.88	ม	4.36	1.22	ม	4.31	0.91	ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คนที่ระบุว่าใช้เว็บไซต์ (ตารางที่ 25) เมื่อสอบถามถึงประเภทของเว็บไซต์ที่ใช้ โดยจำแนกเว็บไซต์ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ได้แก่ เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน เว็บไซต์สื่อมวลชน และเว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา รองลงมาจำนวน 141 คน (98.60%) ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน และน้อยที่สุดจำนวน 128 คน (89.51%) ใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน

เมื่อจำแนกประเภทของเว็บไซต์ที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า **บรรณาธิการข่าว** และ**ผู้แปลข่าวต่างประเทศ**ทุกคน (30 คน และ 14 คน ตามลำดับ) ใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา รองลงมาจำนวน 29 คน (96.67%) และ 13 คน (92.86%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน และน้อยที่สุดจำนวน 27 คน (90.08%) และ 10 คน (71.43%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน

ผู้สื่อข่าว และ**ผู้เรียบเรียงข่าว** ทุกคน (72 คน และ 27 คน ตามลำดับ) ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน และเว็บไซต์โปรแกรมค้นหา เช่นเดียวกัน และน้อยที่สุด 67 คน (93.06%) และ 24 คน (88.89%) ตามลำดับใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน (ดังรายละเอียดในตารางที่ 26)

ตารางที่ 26 ประเภทของเว็บไซต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของเว็บไซต์	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00	N=143	100.00
เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ องค์กรอิสระและเอกชน	27	90.00	67	93.06	24	88.89	10	71.43	128	89.51
เว็บไซต์สื่อมวลชน	29	96.67	72	100.00	27	100.00	13	92.86	141	98.60
เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine)	30	100.00	72	100.00	27	100.00	14	100.00	143	100.00

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อพิจารณารายละเอียดของเว็บไซต์ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน เว็บไซต์สื่อมวลชน และเว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine) ปรากฏรายละเอียดดังนี้

เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 128 คน ที่ใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน (ตารางที่ 26) เมื่อสอบถามถึงประเภทย่อยของเว็บไซต์ที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 16 ประเภท ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงพลังงาน ธนาคารแห่งประเทศไทย บริษัทหลักทรัพย์ กรุงเทพมหานคร กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงยุติธรรม ศาลรัฐธรรมนูญ กระทรวงศึกษาธิการ ราชบัณฑิตยสถาน ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย และธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้งานมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 89 คน (69.53%) เว็บไซต์รัฐสภา 54 คน (42.19%) และเว็บไซต์กระทรวงมหาดไทย 46 คน (35.94%) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้งานน้อยที่สุด 16 คน (12.50%) คือ เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน

นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 19 คน (14.84%) ระบุว่าใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนอื่นๆ ได้แก่ เว็บไซต์กระทรวงการต่างประเทศ (7 คน) เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง(กกต.) (2 คน) เว็บไซต์กรมอุตุนิยมวิทยา เว็บไซต์กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์ เว็บไซต์กระทรวงคมนาคม เว็บไซต์กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เว็บไซต์การบินไทย เว็บไซต์บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) เว็บไซต์แพทยสภา เว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน(กพ.) และ เว็บไซต์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (1 คน เท่ากัน)

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน ปรากฏรายละเอียดดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 19 คน (70.37%) เว็บไซต์รัฐสภา 14 คน (51.85%) และเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย 13 คน (48.15%) ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (18.52%) คือ เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน

ผู้สื่อข่าว ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 48 คน (71.64%) เว็บไซต์รัฐสภา 34 คน (50.75%) และเว็บไซต์กระทรวงมหาดไทย 27 คน (40.30%) ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 7 คน (10.45%) คือ เว็บไซต์บริษัทหลักทรัพย์

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 18 คน (75.00%) เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย 12 คน (50.00%) และเว็บไซต์กระทรวงการคลัง 10 คน (41.67%) ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (8.33%) เท่ากัน คือ เว็บไซต์กระทรวงยุติธรรม เว็บไซต์ศาลรัฐธรรมนูญ และเว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 4 คน (40.00%) เว็บไซต์ศูนย์วิจัยกสิกรไทย 3 คน (30.00%) และเว็บไซต์กระทรวงพลังงาน เว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย และเว็บไซต์กระทรวงสาธารณสุข 2 คน (20.00%) เท่ากัน ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (10.00%) เท่ากัน คือ เว็บไซต์กระทรวงการคลัง เว็บไซต์กรุงเทพมหานคร เว็บไซต์กระทรวงศึกษาธิการ เว็บไซต์ราชบัณฑิตยสถาน และเว็บไซต์ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 27)

ตารางที่ 27 เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เว็บไซต์	N=27	100.00	N=67	100.00	N=24	100.00	N=10	100.00	N=128	100.00
ทำเนียบรัฐบาล	19	70.37	48	71.64	18	75.00	4	40.00	89	69.53
รัฐสภา	14	51.85	34	50.75	6	25.00			54	42.19
กระทรวงมหาดไทย	12	44.44	27	40.30	7	29.17			46	35.94
กระทรวงการคลัง	9	33.33	15	22.39	10	41.67	1	10.00	35	27.34
กระทรวงพาณิชย์	9	33.33	12	17.91	8	33.33			29	22.66
กระทรวงพลังงาน	10	37.04	13	19.40	7	29.17	2	20.00	32	25.00
ธนาคารแห่งประเทศไทย	13	48.15	15	22.39	12	50.00	2	20.00	42	32.81
บริษัทหลักทรัพย์	7	25.93	7	10.45	6	25.00			20	15.63
กรุงเทพมหานคร	10	37.04	20	29.85	6	25.00	1	10.00	37	28.91
กระทรวงสาธารณสุข	8	29.63	15	22.39	7	29.17	2	20.00	32	25.00
กระทรวงยุติธรรม	6	22.22	16	23.88	2	8.33			24	18.75
ศาลรัฐธรรมนูญ	8	29.63	18	26.87	2	8.33			28	21.88
กระทรวงศึกษาธิการ	8	29.63	22	32.84	5	20.83	1	10.00	36	28.13
ราชบัณฑิตยสถาน	5	18.52	8	11.94	2	8.33	1	10.00	16	12.50
ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย	11	40.74	14	20.90	7	29.17	3	30.00	35	27.34
ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ	8	29.63	10	14.93	8	33.33	1	10.00	27	21.09
อื่นๆ	4	14.81	7	10.45	2	8.33	6	60.00	19	14.84

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เว็บไซต์สื่อมวลชน

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 141 คน ที่ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน (ตารางที่ 26) เมื่อสอบถามถึงประเภทย่อยของเว็บไซต์ที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 13 ประเภท ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด ผู้จัดการ คมชัดลึก เนชั่น สำนักข่าวไทย สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ สำนักข่าวเอพี สำนักข่าวเอเอฟพี สำนักข่าวรอยเตอร์ และสำนักข่าวบีบีซี ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์สื่อมวลชนที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้งานมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์สำนักข่าวไทย 113 คน (80.14%) เว็บไซต์ผู้จัดการ 105 คน (74.47%) และเว็บไซต์มติชน 89 คน (63.12%) ส่วนเว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้งานน้อยที่สุด 34 คน (24.11%) เท่ากัน คือ เว็บไซต์สำนักข่าวเอพี และสำนักข่าวเอเอฟพี

นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 20 คน (14.18%) ระบุว่าใช้เว็บไซต์สื่อมวลชนอื่นๆ ได้แก่ เว็บไซต์ซีเอ็นเอ็น และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (3 คน เท่ากัน) เว็บไซต์นิวยอร์กไทม์ (New York Time) เว็บไซต์สยามสปอร์ต และเว็บไซต์ข่าวและรายงานข่าววิทยุ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ (2 คน เท่ากัน) เว็บไซต์ซีบีเอส เว็บไซต์ดีพีเอ เว็บไซต์ยูเอสทูเดย์ (USA Today) เว็บไซต์วอชิงตันโพสต์ (Washington Post) เว็บไซต์สถานีโทรทัศน์ไอทีวี เว็บไซต์หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ เว็บไซต์หนังสือพิมพ์บ้านเมือง และเว็บไซต์หนังสือพิมพ์สยามรัฐ (1 คน เท่ากัน)

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์สื่อมวลชนของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรกคือ เว็บไซต์ผู้จัดการ 23 คน (79.31%) เว็บไซต์สำนักข่าวไทย 20 คน (68.97%) และเว็บไซต์มติชน 19 คน (65.52%) ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 5 คน (17.24%) คือ เว็บไซต์สำนักข่าวเอพี

ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์สำนักข่าวไทย 58 คน (80.56%) และ 25 คน (92.59%) ตามลำดับ เว็บไซต์ผู้จัดการ 52 คน (72.22%) และ 20 คน (74.07%) ตามลำดับ และเว็บไซต์มติชน 48 คน (66.67%) และ 16 คน (59.26%) ตามลำดับ ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด คือ เว็บไซต์สำนักข่าวเอเอฟพี 11 คน (15.28%) และ 6 คน (22.22%) ตามลำดับ นอกจากนี้ผู้สื่อข่าวจำนวนน้อยที่สุด 11 คน (15.28%) เช่นเดียวกัน ใช้เว็บไซต์สำนักข่าวเอพีด้วย

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เว็บไซต์จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เว็บไซต์สำนักข่าวบีบีซี 12 คน (92.31%) เว็บไซต์สำนักข่าวเอพี สำนักข่าวเอเอฟพี และสำนักข่าวรอยเตอร์ 11 คน (84.62%) เท่ากัน เว็บไซต์ผู้จัดการ และเว็บไซต์สำนักข่าวไทย 10 คน (76.92%) ส่วนเว็บไซต์ที่ใช้จำนวนน้อยที่สุด 2 คน (15.38%) คือ เว็บไซต์เดลินิวส์ (ดังรายละเอียดในตารางที่ 28)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 เว็บไซต์ที่สื่อมวลชนที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เว็บไซต์	N=29	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=13	100.00	N=141	100.00
ไทยรัฐ	11	37.93	41	56.94	14	51.85	4	30.77	70	49.65
เดลินิวส์	8	27.59	24	33.33	8	29.63	2	15.38	42	29.79
มติชน	19	65.52	48	66.67	16	59.26	6	46.15	89	63.12
ข่าวสด	10	34.48	34	47.22	11	40.74	3	23.08	58	41.13
ผู้จัดการ	23	79.31	52	72.22	20	74.07	10	76.92	105	74.47
คมชัดลึก	13	44.83	24	33.33	9	33.33	4	30.77	50	35.46
เนชั่น	11	37.93	33	45.83	12	44.44	6	46.15	62	43.97
สำนักข่าวไทย	20	68.97	58	80.56	25	92.59	10	76.92	113	80.14
สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์	12	41.38	43	59.72	9	33.33	6	46.15	70	49.65
สำนักข่าวเอพี	5	17.24	11	15.28	7	25.93	11	84.62	34	24.11
สำนักข่าวเอเอฟพี	6	20.69	11	15.28	6	22.22	11	84.62	34	24.11
สำนักข่าวรอยเตอร์	8	27.59	15	20.83	9	33.33	11	84.62	43	30.50
สำนักข่าวบีบีซี	13	44.83	17	23.61	7	25.93	12	92.31	49	34.75
อื่นๆ	3	10.34	6	8.33	5	18.52	6	46.15	20	14.18

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine)

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ที่ใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) (ตารางที่ 26) เมื่อสอบถามถึงประเภทย่อยของเว็บไซต์ที่ใช้ โดยจำแนกออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ Google , Yahoo , Alltheweb, Sanook และInfoseek ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine) ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 135 คน (94.41%) ใช้ คือ เว็บไซต์ Google รองลงมาจำนวน 81 คน (56.64%) ใช้เว็บไซต์ Sanook ส่วนเว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (0.70%) คือ เว็บไซต์Infoseek สำหรับเว็บไซต์ Alltheweb ไม่มีบุคลากรฝ่ายข่าวคนใดใช้

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine) ของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า

บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ส่วนใหญ่จำนวน 29 คน (96.67%) และ 13 คน (92.86%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์ Google รองลงมาจำนวน 18 คน (60.00%) และ 9 คน (64.29%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์ Yahoo ส่วนเว็บไซต์ที่บรรณาธิการข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 15 คน (50.00%) คือ เว็บไซต์ Sanook และเว็บไซต์ที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้จำนวนน้อยที่สุด 1 คน (7.14%) คือ เว็บไซต์ Infoseek

ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 67 คน (93.06%) และ 26 คน (96.30%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์ Google รองลงมาจำนวน 44 คน (61.11%) และ 15 คน (55.56%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์ Sanook และน้อยที่สุดจำนวน 40 คน (55.56%) และ 13 คน (48.15%) ตามลำดับ ใช้เว็บไซต์ Yahoo (ดังรายละเอียดในตารางที่ 29)

ตารางที่ 29 เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว		ผู้สื่อข่าว		ผู้เรียบเรียงข่าว		ผู้แปลข่าวต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เว็บไซต์	N=30	100.00	N=72	100.00	N=27	100.00	N=14	100.00	N=143	100.00
Google	29	96.67	67	93.06	26	96.30	13	92.86	135	94.41
Yahoo	18	60.00	40	55.56	13	48.15	9	64.29	80	55.94
Alltheweb										
Sanook	15	50.00	44	61.11	15	55.56	7	50.00	81	56.64
Infoseek							1	7.14	1	0.70

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. เนื้อหาของสารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงเนื้อหาของสารนิเทศที่ใช้ โดยจำแนกเนื้อหาออกเป็น 9 เนื้อหาใหญ่ ได้แก่ ปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษา วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปะ วรรณกรรม และประวัติศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของสารนิเทศแต่ละเนื้อหา จำนวนตั้งแต่ 12 –135 คน โดยเนื้อหาของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 135 คน คือ สังคมศาสตร์ และเนื้อหาของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 12 คน คือ วรรณกรรม

เมื่อพิจารณาระดับของเนื้อหาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาของสารนิเทศที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภาษา (3.14) สังคมศาสตร์ (2.94) และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2.85) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (2.42)

เมื่อจำแนกเนื้อหาของสารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว และ**ผู้สื่อข่าว**ใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณาธิการข่าว ได้แก่ ภาษา (3.20) สังคมศาสตร์ (3.17) และประวัติศาสตร์ (2.97) ส่วนเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของผู้สื่อข่าว ได้แก่ สังคมศาสตร์ (2.95) ภาษา(2.90) และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2.88) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบุคลากรฝ่ายข่าวทั้งสองตำแหน่ง คือ วรรณกรรม (2.50 เท่ากัน)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ภาษา (3.00) สังคมศาสตร์ (2.80) และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2.75) ในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะ และประวัติศาสตร์(2.44 เท่ากัน) และในระดับน้อยที่สุดมี 1 เนื้อหา คือ วรรณกรรม (1.50)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ ภาษา (4.50) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ประวัติศาสตร์ (2.83) สังคมศาสตร์ (2.70) และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2.69) และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (2.35) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 30)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 30 เนื้อหาของสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ปรัชญา(N=82)	1.81	0.98	น	2.30	0.95	น	2.00	0.96	น	2.63	0.74	ป	2.18	0.96	น
ศาสนา(N=95)	2.24	0.94	น	2.48	0.96	น	2.31	0.95	น	2.33	1.15	น	2.38	0.97	น
สังคมศาสตร์(N=135)	3.17	1.08	ป	2.95	1.13	ป	2.80	0.94	ป	2.70	0.78	ป	2.94	1.07	ป
ภาษา(N=22)	3.20	0.84	ป	2.90	1.29	ป	3.00	1.00	ป	4.50	0.71	ม	3.14	1.13	ป
วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ(N=116)	2.47	1.16	น	2.47	1.13	น	2.33	1.10	น	2.35	1.23	น	2.42	1.13	น
วิทยาศาสตร์ประยุกต์(N=133)	2.95	1.12	ป	2.88	1.13	ป	2.75	0.95	ป	2.69	1.04	ป	2.85	1.08	ป
ศิลปะ(N=117)	2.42	1.10	น	2.47	1.09	น	2.44	0.73	น	2.07	1.02	น	2.41	1.03	น
วรรณกรรม(N=12)	2.50	1.29	น	2.50	1.22	น	1.50	0.71	นส				2.33	1.15	น
ประวัติศาสตร์(N=118)	2.97	1.16	ป	2.78	1.17	ป	2.44	0.83	น	2.83	1.15	ป	2.75	1.12	ป

เมื่อพิจารณาเนื้อหาของย่อของเนื้อหาสารนิเทศ 5 เนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปะ และประวัติศาสตร์ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

4.1 เนื้อหาสังคมศาสตร์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 135 คน ที่ใช้เนื้อหาสังคมศาสตร์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 26 คน ผู้สื่อข่าว 70 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 26 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 13 คน (ตารางที่ 30) เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายย่อของเนื้อหาสังคมศาสตร์ซึ่งจำแนกเป็น 18 เนื้อหา ได้แก่ การเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ กฎหมาย การบริหารรัฐกิจ การเงินการธนาคาร การพาณิชย์ โทรคมนาคม การขนส่ง การจราจร การประกันภัย สังคมสงเคราะห์ สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม สตรีศึกษา อาชญากรรม ยาเสพติด อุบัติเหตุ และการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของย่อแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 103 –127 คน โดยเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 127 คน คือ การเมืองการปกครอง และเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 103 คน เท่ากัน คือ การประกันภัย และสตรีศึกษา นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 2 คน ระบุว่าใช้เนื้อหาอื่นๆ ได้แก่ ผู้เรียบเรียงข่าว 1 คน ใช้เนื้อหาตลาดเงิน-ตลาดทุน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน ใช้เนื้อหาการสงคราม

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นโยบายย่อของเนื้อหาสังคมศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาของย่อ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมืองการปกครอง (3.64) ในระดับปานกลางมี 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กฎหมาย (3.27) การศึกษา (3.22) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (3.17) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ การประกันภัย (2.49)

เมื่อจำแนกการใช้นโยบายย่อของเนื้อหาสังคมศาสตร์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้นโยบายย่อ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การเมืองการปกครอง (4.08) ยาเสพติด (3.71) และกฎหมาย

(3.54) และในระดับปานกลางมี 15 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อาชญากรรม (3.50) การศึกษา(3.46) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (3.39)

ผู้ถือข่าวใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมืองการปกครอง (3.62) และในระดับปานกลางมี 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การศึกษา (3.40) กฎหมาย (3.30) และยาเสพติด (3.10) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ การประกันภัย (2.40)

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 15 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การพาณิชย์ (3.30) การเงินการธนาคาร (3.29) และการเมืองการปกครอง (3.21) และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สังกมสงเคราะห์ (2.45)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้เนื้อหาย่อย 4 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับมากมี 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (4.23) และการเมืองการปกครอง (3.69) ในระดับปานกลางมี 7 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กฎหมาย การเงินการธนาคาร และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม (3.08 เท่ากัน) โทรมนาคม (2.92) และการพาณิชย์ (2.77) ในระดับน้อยมี 8 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มานุษยวิทยา (2.50) และในระดับน้อยที่สุดมี 1 เนื้อหา คือ สังกมสงเคราะห์(1.50) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 31)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 เนื้อหาสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน*

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=70			N=26			N=13			N=135		
	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
การเมืองการปกครอง(N=127)	4.08	1.00	ม	3.62	1.17	ม	3.21	0.93	ป	3.69	1.03	ม	3.64	1.10	ม
ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (N=123)	3.39	1.03	ป	3.06	1.20	ป	2.68	0.85	ป	4.23	0.73	ม	3.17	1.14	ป
กฎหมาย(N=122)	3.54	1.10	ม	3.30	1.23	ป	3.04	0.98	ป	3.08	0.76	ป	3.27	1.11	ป
การบริหารรัฐกิจ(N=117)	3.00	1.11	ป	2.84	1.15	ป	2.72	0.79	ป	2.46	0.52	น	2.80	1.02	ป
การเงินการธนาคาร(N=113)	3.00	1.35	ป	2.68	1.19	ป	3.29	0.91	ป	3.08	0.86	ป	2.92	1.15	ป
การพาณิชย์(N=113)	3.18	1.37	ป	2.82	1.11	ป	3.30	1.06	ป	2.77	0.60	ป	2.98	1.12	ป
โทรคมนาคม(N=117)	3.14	1.25	ป	2.84	1.18	ป	3.08	1.04	ป	2.92	0.64	ป	2.96	1.11	ป
การขนส่ง การจราจร(N=116)	3.13	1.14	ป	3.02	1.03	ป	2.92	0.78	ป	1.90	0.74	น	2.92	1.02	ป
การประกันภัย(N=103)	2.85	0.99	ป	2.40	1.08	น	2.68	0.89	ป	1.63	0.74	น	2.49	1.04	น
สังคมสงเคราะห์ (N=106)	2.85	0.88	ป	2.64	0.98	ป	2.45	0.89	น	1.50	0.71	นส	2.54	0.98	ป

ตารางที่ 31 เนื้อหาสังคมศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=70			N=26			N=13			N=135		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
สังคมวิทยา(N=111)	2.62	0.86	ป	2.93	1.03	ป	2.64	1.00	ป	2.18	0.98	น	2.74	1.01	ป
มานุษยวิทยา(N=110)	2.55	0.91	ป	2.88	1.05	ป	2.64	1.05	ป	2.50	0.97	น	2.73	1.01	ป
ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม(N=115)	3.04	0.93	ป	3.09	1.01	ป	2.77	1.11	ป	3.08	0.67	ป	3.02	0.98	ป
สตรีศึกษา(N=103)	2.70	0.92	ป	2.61	1.06	ป	2.38	0.92	น	2.45	0.69	น	2.56	0.97	ป
อาชญากรรม(N=107)	3.50	0.86	ป	2.93	1.14	ป	2.64	0.79	ป	2.58	0.79	ป	2.93	1.03	ป
ยาเสพติด(N=115)	3.71	1.01	ม	3.10	1.15	ป	2.71	0.85	ป	2.42	0.90	น	3.07	1.11	ป
อุบัติเหตุ(N=115)	3.10	1.25	ป	2.67	1.23	ป	2.35	0.88	น	2.42	0.79	น	2.65	1.15	ป
การศึกษา(N=119)	3.46	1.14	ป	3.40	1.30	ป	2.78	1.04	ป	2.67	0.78	ป	3.22	1.21	ป
อื่นๆ (N=2)							3.00		ป	2.00		น	2.50	0.71	น

4.2 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 116 คน ที่ใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 24 คน ผู้สื่อข่าว 58 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 22 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 12 คน (ตารางที่ 30) เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติซึ่งจำแนกเป็น 7 เนื้อหา ได้แก่ อุดุนิยมวิทยา ดาราศาสตร์ ธรณีวิทยา ชีววิทยา นิเวศวิทยา พฤกษศาสตร์ และสัตวศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายของแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 92 –107 คน โดยเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 107 คน คือ อุดุนิยมวิทยา และเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 92 คน เท่ากัน ได้แก่ ธรณีวิทยา และชีววิทยา

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว ใช้นโยบาย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหา คือ อุดุนิยมวิทยา (2.97) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นิเวศวิทยา (2.42)

เมื่อจำแนกการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ตามตำแหน่งงานของบุคลากร ฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้นโยบาย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับ น้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้นโยบาย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ อุดุนิยมวิทยา (3.29) และนิเวศวิทยา (2.63) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พฤกษศาสตร์ (2.37)

ผู้สื่อข่าวและผู้เรียบเรียงข่าว ใช้นโยบาย ในระดับปานกลาง 1 เนื้อหา เช่นเดียวกัน คือ อุดุนิยมวิทยา (2.94 และ 2.77 ตามลำดับ) และในระดับน้อย 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของ ผู้สื่อข่าว คือ ชีววิทยา (2.45) ส่วนเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ นิเวศวิทยา (2.33)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ อุตุนิยมวิทยา (2.91) และดาราศาสตร์ (2.64) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ธรณีวิทยา (2.45) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 32)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=24			N=58			N=22			N=12			N=116		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
อุดมศึกษา(N=107)	3.29	1.45	ป	2.94	1.20	ป	2.77	1.11	ป	2.91	1.14	ป	2.97	1.22	ป
ดาราศาสตร์(N=99)	2.20	0.95	น	2.34	1.07	น	2.24	1.09	น	2.64	1.57	ป	2.32	1.10	น
ธรณีวิทยา(N=92)	2.17	1.10	น	2.24	1.14	น	2.24	1.09	น	2.45	1.21	น	2.25	1.12	น
ชีววิทยา(N=92)	2.18	1.07	น	2.45	1.13	น	2.24	1.04	น	2.25	1.36	น	2.33	1.12	น
นิเวศวิทยา(N=96)	2.63	1.34	ป	2.43	1.21	น	2.33	1.15	น	2.17	1.27	น	2.42	1.22	น
พฤกษศาสตร์(N=95)	2.37	0.96	น	2.44	1.12	น	2.24	1.09	น	2.00	0.95	น	2.33	1.06	น
สัตวศาสตร์(N=97)	2.33	1.08	น	2.33	1.06	น	2.24	1.09	น	2.08	1.00	น	2.28	1.05	น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 133 คน ที่ใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 26 คน ผู้สื่อข่าว 67 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 26 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 30) เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ซึ่งจำแนกเป็น 7 เนื้อหา ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข วิศวกรรมศาสตร์ เกษตรศาสตร์ อุตสาหกรรม การก่อสร้าง และวัสดุก่อสร้าง การจัดการธุรกิจ และคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 93 –127 คน โดยเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 127 คน คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 93 คน คือ การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง นอกจากนี้บรรณาธิการข่าว 1 คน ระบุว่าใช้นโยบายอื่นๆ คือ โทรคมนาคม

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบาย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (3.81) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข (2.96) อุตสาหกรรม (2.74) และเกษตรศาสตร์(2.73) และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง (2.42)

เมื่อจำแนกการใช้นโยบายของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้นโยบาย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และ **ผู้สื่อข่าว** ใช้นโยบาย ในระดับมาก 1 เนื้อหา เช่นเดียวกัน คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (4.09 และ 3.92 ตามลำดับ) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข (3.00 และ 2.89 ตามลำดับ) นอกจากนี้ บรรณาธิการข่าวยังใช้นโยบายอุตสาหกรรมด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด (3.00) เท่ากันอีกด้วย และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา เช่นเดียวกัน โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง (2.38 และ 2.49 ตามลำดับ)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาข้อย ในระดับมาก 1 เนื้อหา คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (3.62) และในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข (2.86) อุตสาหกรรม (2.70) และการจัดการธุรกิจ(2.61) และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง (2.48)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข (3.42) คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (3.21) และวิศวกรรมศาสตร์ (2.60) และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อุตสาหกรรม (2.50) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 33)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=67			N=26			N=14			N=133		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข(N=111)	3.00	1.18	ป	2.89	1.14	ป	2.86	1.25	ป	3.42	1.38	ป	2.96	1.19	ป
วิศวกรรมศาสตร์(N=94)	2.17	0.92	น	2.38	1.19	น	2.37	0.76	น	2.60	0.97	ป	2.36	1.04	น
เกษตรศาสตร์(N=108)	2.81	1.12	ป	2.87	1.16	ป	2.43	0.95	น	2.58	1.08	ป	2.73	1.10	ป
อุตสาหกรรม(N=111)	3.00	1.35	ป	2.70	1.12	ป	2.70	0.76	ป	2.50	1.00	น	2.74	1.09	ป
การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง(N=93)	2.38	1.09	น	2.49	1.08	น	2.48	0.81	น	2.09	1.04	น	2.42	1.01	น
การจัดการธุรกิจ(N=100)	2.72	1.18	ป	2.58	1.07	ป	2.61	0.84	ป	2.27	0.90	น	2.58	1.02	ป
คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต(N=127)	4.09	0.90	ม	3.92	1.15	ม	3.62	1.13	ม	3.21	0.80	ป	3.81	1.09	ม
อื่นๆ (N=1)	4.00		ม										4.00		ม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 เนื้อหาศิลปะ

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 117 คน ที่ใช้เนื้อหาศิลปะ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 25 คน ผู้สื่อข่าว 58 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 21 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 13 คน (ตารางที่ 30) เมื่อสอบถามถึงการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะซึ่งจำแนกเป็น 9 เนื้อหา ได้แก่ สถาปัตยกรรมศาสตร์ ประติมากรรม จิตรกรรม ภาพพิมพ์ ศิลปะกราฟิก การถ่ายภาพ ดนตรี ศิลปะการแสดง และการกีฬา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นิยายย่อยแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 84 –108 คน โดยเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 108 คน คือ การกีฬา และเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 84 คน เท่ากัน คือ ประติมากรรม จิตรกรรม และภาพพิมพ์

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นิยายย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา (2.93) ดนตรี (2.62) และการถ่ายภาพ (2.54) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะการแสดง (2.43)

เมื่อจำแนกการใช้นิยายย่อยของเนื้อหาศิลปะ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้นิยายย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และ**ผู้แปลข่าวต่างประเทศ** ใช้นิยายย่อย ในระดับปานกลาง 1 เนื้อหา เช่นเดียวกัน คือ การกีฬา (3.08 และ 2.69 ตามลำดับ) และในระดับน้อยมี 8 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าว คือ ดนตรี (2.50) ส่วนเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้แปลข่าวต่างประเทศ คือ ประติมากรรม (2.13)

ผู้สื่อข่าว ใช้นิยายย่อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา (3.02) การถ่ายภาพ (2.83) และดนตรี (2.79) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะการแสดง (2.47)

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้เนื้อหาช้อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา (2.63) ดนตรี และศิลปะการแสดง (2.56 เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะกราฟิก (2.41) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 34)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 34 เนื้อหาศิลปะที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=25			N=58			N=21			N=13			N=117		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
สถาปัตยกรรมศาสตร์(N=87)	2.33	0.98	น	2.20	1.00	น	2.35	0.79	น	2.00	1.00	น	2.23	0.95	น
ประติมากรรม(N=84)	2.36	0.93	น	2.09	1.02	น	2.35	0.79	น	2.13	0.83	น	2.19	0.94	น
จิตรกรรม(N=84)	2.27	1.03	น	2.16	1.06	น	2.35	0.79	น	1.88	0.83	น	2.19	0.98	น
ภาพพิมพ์(N=84)	2.20	1.01	น	2.18	1.01	น	2.29	0.77	น	1.86	0.90	น	2.18	0.95	น
ศิลปะกราฟิก(N=87)	2.06	1.06	น	2.36	1.05	น	2.41	0.62	น	1.86	0.90	น	2.26	0.97	น
การถ่ายภาพ(N=89)	2.22	1.06	น	2.83	1.12	ป	2.39	0.70	น	1.86	0.90	น	2.54	1.06	ป
ดนตรี(N=91)	2.50	1.10	น	2.79	1.10	ป	2.56	0.70	ป	2.00	0.93	น	2.62	1.03	ป
ศิลปะการแสดง(N=87)	2.44	1.03	น	2.47	1.08	น	2.56	0.86	ป	1.88	0.83	น	2.43	1.01	น
การกีฬา(N=108)	3.08	1.44	ป	3.02	1.32	ป	2.63	0.50	ป	2.69	1.44	ป	2.93	1.26	ป

4.5 เนื้อหาประวัติศาสตร์

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 118 คน ที่ใช้เนื้อหาประวัติศาสตร์ จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 22 คน ผู้สื่อข่าว 59 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 23 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 14 คน (ตารางที่ 30) เมื่อสอบถามถึงการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาประวัติศาสตร์ซึ่งจำแนกเป็น 5 เนื้อหา ได้แก่ ประวัติศาสตร์ไทย ประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ โบราณคดี ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว และชีวประวัติ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้นโยบายย่อยแต่ละเนื้อหาจำนวนตั้งแต่ 98 –115 คน โดยเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 115 คน คือ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว และเนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 98 คน คือ โบราณคดี

เมื่อพิจารณาระดับการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาประวัติศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชิวประวัติ (2.93) ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (2.90) และประวัติศาสตร์ไทย (2.78) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ โบราณคดี (2.35)

เมื่อจำแนกการใช้นโยบายย่อยของเนื้อหาประวัติศาสตร์ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้นโยบายย่อย ในระดับปานกลางทั้ง 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชิวประวัติ (3.33) ประวัติศาสตร์ไทย (3.00) และภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (2.91)

ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้นโยบายย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้สื่อข่าว ใช้นโยบายย่อย ในระดับปานกลาง 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (3.00) ประวัติศาสตร์ไทย (2.96) และชีวประวัติ (2.87) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ โบราณคดี (2.33)

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาข้อย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (2.59) และชีวประวัติ (2.55) และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ (2.40)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาข้อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ (3.36) ชิวประวัติ (3.21) และภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (2.93) และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประวัติศาสตร์ไทย (2.46) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 35)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 35 เนื้อหาประวัติศาสตร์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=22			N=59			N=23			N=14			N=118		
เนื้อหาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ประวัติศาสตร์ไทย(N=107)	3.00	1.24	ป	2.96	1.25	ป	2.29	0.78	น	2.46	1.13	น	2.78	1.18	ป
ประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ(N=105)	2.89	1.08	ป	2.70	1.12	ป	2.40	0.82	น	3.36	1.50	ป	2.76	1.14	ป
โบราณคดี(N=98)	2.67	0.90	ป	2.33	1.08	น	2.32	0.82	น	2.08	0.90	น	2.35	0.99	น
ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว(N=115)	2.91	1.23	ป	3.00	1.22	ป	2.59	0.85	ป	2.93	1.07	ป	2.90	1.14	ป
ชีวประวัติ(N=109)	3.33	1.24	ป	2.87	1.16	ป	2.55	0.86	ป	3.21	1.05	ป	2.93	1.12	ป

5. ภาษาของสารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวถึงภาษาของสารนิเทศที่ใช้ ซึ่งจำแนกเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ใช้สารนิเทศภาษาไทย และจำนวน 137 คน ใช้สารนิเทศภาษาอังกฤษ นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าว 7 คน ระบุว่าใช้ภาษาอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาเยอรมัน (2 คน) ภาษาเกาหลี ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาฝรั่งเศส และภาษาสเปน (1 คน เท่ากัน)

เมื่อพิจารณาระดับของภาษาสารนิเทศที่ใช้ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด (4.71) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง (3.17)

เมื่อจำแนกภาษาของสารนิเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด (4.80 , 4.72 และ 4.56 ตามลำดับ) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง (3.27 , 2.90 และ 2.92 ตามลำดับ) เช่นเดียวกัน

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้สารนิเทศทั้ง 2 ภาษาในระดับมากที่สุดเพียงระดับเดียว เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ภาษาไทย (4.79) และภาษาอังกฤษ (4.71) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 36)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 36 ภาษาของสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
ภาษาของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล
ภาษาไทย(N=143)	4.80	0.48	มส	4.72	0.63	มส	4.56	0.75	มส	4.79	0.43	มส	4.71	0.61	มส
ภาษาอังกฤษ(N=137)	3.27	1.01	ป	2.90	1.16	ป	2.92	1.13	ป	4.71	0.47	มส	3.17	1.19	ป
ภาษาอื่นๆ(N=7)	4.00		ม	1.67	0.58	น				3.00	1.73	ป	2.57	1.40	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. อายุของสารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงช่วงอายุของสารนิเทศที่ใช้ โดยแบ่งออกเป็น 6 ช่วงอายุ ได้แก่ ไม่เกิน 1 เดือน 1 – 3 เดือน 4 – 6 เดือน 7 – 9 เดือน 10 – 12 เดือน และมากกว่า 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สารนิเทศในแต่ละช่วงอายุจำนวนตั้งแต่ 121 – 143 คน โดยช่วงอายุของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน และช่วงอายุของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนน้อยที่สุด 121 คน คือ ช่วงอายุมากกว่า 1 ปี

เมื่อพิจารณาระดับการใช้สารนิเทศในแต่ละช่วงอายุ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.44) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.45) ช่วงอายุ 4- 6 เดือน (2.93) และช่วงอายุ 7- 9 เดือน (2.58) และในระดับน้อยมี 2 ช่วง โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วงอายุ 10- 12 เดือน (2.43)

เมื่อจำแนกอายุของสารนิเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณาธิการข่าวใช้สารนิเทศในช่วงอายุต่างๆ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.33) และในระดับปานกลางมี 5 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.50) ช่วงอายุ 4- 6 เดือน (3.31) และช่วงอายุ 7- 9 เดือน (3.00)

ผู้สื่อข่าวใช้สารนิเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.54) ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.46) และช่วงอายุ 4- 6 เดือน (2.84) และในระดับน้อยมี 3 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สารนิเทศอายุ 7- 9 เดือน (2.39)

ผู้เขียนเรียงข่าว ใช้สารนิเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.19) ในระดับปานกลางมี 2 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.15) และช่วงอายุ 4- 6 เดือน (2.56) และในระดับน้อยมี 3 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วงอายุมากกว่า 1 ปี (2.41)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้สารนิเทศในช่วงอายุต่างๆ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากที่สุดมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.64) และในระดับมากมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.86) และในระดับปานกลางมี 4 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่วงอายุ 4- 6 เดือน (3.36) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 37)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 อายุของสารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
อายุของสารนิเทศ	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล	$\bar{X}$	S.D.	ปล
ไม่เกิน 1 เดือน(N=143)	4.33	1.09	ม	4.54	0.82	มส	4.19	1.11	ม	4.64	0.63	มส	4.44	0.93	ม
1 – 3 เดือน(N=137)	3.50	1.07	ป	3.46	0.93	ป	3.15	0.97	ป	3.86	0.53	ม	3.45	0.95	ป
4 – 6 เดือน(N=132)	3.31	0.97	ป	2.84	0.93	ป	2.56	0.87	ป	3.36	0.74	ป	2.93	0.94	ป
7 – 9 เดือน(N=129)	3.00	1.17	ป	2.39	1.02	น	2.32	0.90	น	3.14	1.10	ป	2.58	1.07	ป
10 – 12 เดือน(N=129)	2.92	1.23	ป	2.18	1.10	น	2.28	1.02	น	3.00	1.35	ป	2.43	1.18	น
มากกว่า 1 ปี (N=121)	2.76	1.33	ป	2.02	1.16	น	2.41	1.14	น	2.92	1.44	ป	2.34	1.26	น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร และข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อมูลในตอนที่ 3 ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการใช้สารนิเทศ และ ข้อเสนอแนะของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คน ถึงปัญหาในการใช้สารนิเทศโดยจำแนกปัญหาเป็น 4 ด้านใหญ่ คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหา สารนิเทศ และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในแต่ละด้านจำนวนตั้งแต่ 131 – 142 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 142 คน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ และปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนน้อยที่สุด 131 คน คือ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ

สำหรับระดับของปัญหาในการใช้สารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ด้าน โดยปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (3.10) ปัญหาด้านอื่นๆ (3.09) และปัญหาด้านเนื้อหา (3.00)

เมื่อจำแนกปัญหาในการใช้สารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ประสบปัญหา ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านอื่นๆ (3.55) ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านเนื้อหา (3.33) ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (3.21) และปัญหาทรัพยากรสารนิเทศ (3.06)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหา ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ (3.60) ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ปัญหาด้านอื่นๆ (3.29) ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ (3.24) และปัญหาด้านเนื้อหา (3.23)

ผู้สื่อข่าว และ**ผู้เรียบเรียงข่าว** ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ด้าน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ ปัญหาด้านอื่นๆ (3.00) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ (3.05) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 38)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 38 ปัญหาการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=27			N=14			N=143		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ด้านแหล่งสารสนเทศ(N=142)	3.21	1.19	ป	2.98	1.02	ป	3.05	0.90	ป	3.60	1.10	ม	3.10	1.05	ป
ด้านทรัพยากรสารสนเทศ(N=131)	3.06	1.20	ป	2.65	1.03	ป	2.66	1.03	ป	3.24	1.35	ป	2.79	1.24	ป
ด้านเนื้อหา(N=135)	3.33	0.98	ป	2.89	0.97	ป	2.85	1.07	ป	3.23	1.07	ป	3.00	1.01	ป
ด้านอื่นๆ(N=135)	3.55	1.09	ม	3.00	1.06	ป	2.72	1.11	ป	3.29	1.09	ป	3.09	1.23	ป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ ปัญหาด้านเนื้อหา และปัญหาด้านอื่นๆ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1.1 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 142 คน ถึงปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศซึ่งจำแนกย่อยเป็น 12 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาแต่ละปัญหาจำนวนตั้งแต่ 91 – 136 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรระบุจำนวนมากที่สุด 136 คน คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกันบางครั้งให้สารสนเทศไม่ตรงกัน ทำให้ไม่ทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง และปัญหาที่มีบุคลากรตอบจำนวนน้อยที่สุด 91 คน คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต นอกจากนี้บรรณาธิการข่าว 1 คน ระบุว่าประสบปัญหาอื่นๆ คือ ไม่มีหน่วยงานภายในที่รวบรวมเทปบันทึกเสียงการอภิปราย

สำหรับระดับของปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 3 ระดับคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การขอใช้สารสนเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (3.55) ในระดับปานกลางมี 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (3.50) หน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารสนเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ (3.35) และสถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง (3.30) ส่วนในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต (2.41)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้เรียบเรียงข่าวประสบปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าวประสบปัญหา ในระดับมาก 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (3.63) และการขอใช้สารสนเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (3.56) ในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สถาบันวิทยุที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง (3.48) หน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารนิเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ และคอมพิวเตอร์ในหน่วยงานที่สังกัดมีประสิทธิภาพต่ำ ทำให้เสียเวลาในการรับและส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (3.33 เท่ากัน) และไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารนิเทศอื่น (3.29) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต (2.31)

ผู้เรียบเรียงข่าวประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ในระดับมาก 1 ปัญหา คือ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (3.61) และในระดับปานกลางมี 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (3.43) หน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารนิเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ (3.32) และคอมพิวเตอร์ในหน่วยงานที่สังกัดมีประสิทธิภาพต่ำ ทำให้เสียเวลาในการรับและส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (3.22) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต (2.50)

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (3.40) การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (3.33) และหน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารนิเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ (3.25) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต (2.38)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (4.25) การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (4.15) และสถาบันวิทยุที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง (4.00) และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก

ได้แก่ สมาคมวิชาชีพที่มอบหมายจัดส่งข้อมูลและเผยแพร่ข่าวสารก่อนข้างล่าช้า (3.38) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา อาจารย์/นักวิชาการบางครั้งไม่มีเวลา และไม่สะดวกในการให้คำปรึกษา (3.27) และ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกมีอัตราค่าบริการค่อนข้างสูง (3.00) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 39)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 39 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=26			N=14			N=142		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกันบางครั้งให้ สารสนเทศไม่ตรงกัน ทำให้ไม่ทราบข้อเท็จจริง ที่ถูกต้อง(N=136)	2.72	0.84	ป	2.71	0.93	ป	2.63	0.65	ป	2.92	0.76	ป	2.72	0.85	ป
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา อาจารย์/ นักวิชาการบางครั้งไม่มีเวลา และไม่สะดวก ในการให้คำปรึกษา(N=130)	3.15	1.03	ป	3.01	0.90	ป	2.76	0.66	ป	3.27	0.90	ป	3.02	0.89	ป
สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าว ของสถานีโดยตรง(N=108)	3.48	1.34	ป	3.17	1.09	ป	3.05	1.07	ป	4.00	0.89	ม	3.30	1.15	ป
ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กรมี อัตราค่าบริการค่อนข้างสูง(N=106)	3.25	1.33	ป	2.67	1.08	ป	3.19	0.75	ป	3.00	1.34	ป	2.92	1.12	ป
ไม่ทราบว่าสมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนมีสารสนเทศ ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการทำข่าวจึงไม่ได้ เข้าไปใช้บริการ (N=110)	3.11	1.49	ป	2.78	1.11	ป	3.05	0.79	ป	3.64	1.12	ม	2.97	1.15	ป
สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนจัดส่งข้อมูลและเผยแพร่ ข่าวสารค่อนข้างล่าช้า(N=114)	3.04	1.33	ป	2.92	0.98	ป	3.09	0.75	ป	3.38	1.41	ป	3.01	1.05	ป

ตารางที่ 39 ปัญหาด้านแหล่งสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=30			N=72			N=26			N=14			N=142		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
หน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารสนเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่(N=130)	3.33	1.41	ป	3.25	1.09	ป	3.32	0.95	ป	3.93	1.07	ม	3.35	1.15	ป
การขอใช้สารสนเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า(N=128)	3.56	1.16	ม	3.40	1.12	ป	3.61	0.94	ม	4.15	0.80	ม	3.55	1.08	ม
คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานที่สังกัดมีประสิทธิภาพต่ำทำให้เสียเวลาในการรับและส่งข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต(N=126)	3.33	1.13	ป	2.95	1.12	ป	3.22	1.09	ป	3.79	1.25	ม	3.17	1.15	ป
ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต(N=91)	2.31	0.95	น	2.38	0.87	น	2.50	0.62	น	2.60	1.14	ป	2.41	0.84	น
ไม่มีเวลาไปใช้แหล่งสารสนเทศอื่นๆ(N=116)	3.29	1.06	ป	3.02	1.00	ป	2.73	1.28	ป	3.54	1.33	ม	3.07	1.12	ป
การเข้าร่วมการประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ(N=122)	3.63	1.13	ม	3.33	0.95	ป	3.43	0.99	ป	4.25	1.06	ม	3.50	1.03	ป
อื่นๆ(N=1)	5.00		มส										5.00		มส

1.2 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 131 คน ถึงปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศซึ่งจำแนกย่อยเป็น 9 ปัญหา ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาแต่ละปัญหาจำนวนตั้งแต่ 92 – 118 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 118 คน คือ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ และปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนน้อยที่สุด 92 คน คือ ไม่ทราบว่าเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว

สำหรับระดับของปัญหาในด้านทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ (3.03) ไม่มีการจัดเก็บเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป (2.96) และไม่มีการจัดทำถอดเทปข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด (2.93) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบว่าเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว (2.25)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ(3.57) และในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ไม่มีการจัดเก็บเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป (3.27) ฐานข้อมูลชีวประวัติ/ประวัติบุคคลสำคัญมีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ทำให้ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ (3.20) และเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย มีจำนวนน้อย (3.09)

ผู้สื่อข่าวและผู้เรียบเรียงข่าวประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้สื่อข่าวประสบปัญหา ในระดับปานกลาง 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ(2.87) ไม่มีการจัดทำถอดเทป

ข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด (2.86) และไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป (2.84) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบว่ามีเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว (2.08)

ผู้เรียบเรียงข่าวประสบปัญหา ในระดับปานกลาง 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี เป็นต้น ไม่ทันสมัย (2.94) เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชน ไม่มีสารสนเทศที่ต้องการ(2.85) และไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด ไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป และเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปรายมีจำนวนน้อย (2.67 เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ที่บอกรับมีจำนวนน้อยซึ่งทำให้การติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวขาดความหลากหลาย (2.50)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด (3.88) ไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป (3.56) และหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี เป็นต้น ไม่ทันสมัย(3.55) และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่มีการจัดซื้อฐานข้อมูลที่ต้องการใช้เพื่อประกอบในการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าว เป็นต้น (3.50) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบว่ามีเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว (2.30) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 40)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 40 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=69			N=23			N=13			N=131		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวคัดในหน่วยงานที่สังกัด(N=103)	3.06	1.03	ป	2.86	1.13	ป	2.67	0.91	ป	3.88	1.13	ม	2.93	1.10	ป
หนังสือพิมพ์ที่บอกรับมีจำนวนน้อยชื่อทำให้การติดตามและตรวจสอบข้อมูลข่าวขาดความหลากหลาย(N=99)	2.74	1.10	ป	2.58	1.13	ป	2.50	0.86	น	3.30	1.70	ป	2.67	1.15	ป
หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี เป็นต้น ไม่ทันสมัย(N=105)	3.00	0.95	ป	2.56	0.83	ป	2.94	0.94	ป	3.55	1.75	ม	2.82	1.04	ป
ไม่มีการจัดเก็บเทปบันทึกเสียงข่าว ทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป(N=105)	3.27	1.12	ป	2.84	1.11	ป	2.67	1.19	ป	3.56	1.42	ม	2.96	1.17	ป
เทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย มีจำนวนน้อย (N=106)	3.09	1.20	ป	2.72	1.03	ป	2.67	1.03	ป	2.63	1.30	ป	2.78	1.09	ป
ฐานข้อมูลชีวประวัติ/ประวัติบุคคลสำคัญมีข้อมูลไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้(N=117)	3.20	1.26	ป	2.65	1.06	ป	2.58	1.02	ป	3.36	1.21	ป	2.82	1.13	ป

ตารางที่ 40 ปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามตำแหน่งงาน (ต่อ)

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=69			N=23			N=13			N=131		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
ไม่มีการจัดซื้อฐานข้อมูลที่ต้องการใช้เพื่อประกอบ ในการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าว เป็นต้น(N=113)	2.91	1.20	ป	2.60	0.95	ป	2.60	1.19	ป	3.50	1.09	ป	2.76	1.09	ป
เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มี สารสนเทศที่ต้องการ(N=118)	3.57	1.34	ม	2.87	1.07	ป	2.85	0.99	ป	3.08	1.24	ป	3.03	1.15	ป
ไม่ทราบว่ามิเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว (N=92)	2.56	1.46	ป	2.08	0.87	น	2.38	1.15	น	2.30	1.16	น	2.25	1.09	น

1.3 ปัญหาด้านเนื้อหา

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 135 คน ถึงปัญหาด้านเนื้อหาสารนิเทศซึ่งจำแนกย่อยเป็น 4 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในแต่ละปัญหามีจำนวนตั้งแต่ 122 – 131 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 131 คน คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น และปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนน้อยที่สุด 122 คน คือ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา

สำหรับระดับของปัญหาในด้านเนื้อหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น (3.18) เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ (3.08) และเนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา (3.06)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านเนื้อหาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านเนื้อหา 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก และระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น (3.68 และ 3.57 ตามลำดับ) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าว คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ (3.48) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้แปลข่าวต่างประเทศ คือ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา (3.38)

ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาด้านเนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น (3.02) ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา (2.96) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 41)

ตารางที่ 41 ปัญหาด้านเนื้อหา จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=26			N=69			N=26			N=14			N=135		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
เนื้อหาของทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการ ไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา(N=122)	3.30	1.11	ป	2.94	0.98	ป	2.96	1.11	ป	3.38	1.04	ป	3.06	1.04	ป
เนื้อหาสารสนเทศที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ (N=127)	3.48	1.05	ป	2.94	0.97	ป	2.92	1.14	ป	3.29	1.20	ป	3.08	1.06	ป
เนื้อหาสารสนเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มี ข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น(N=131)	3.68	0.95	ม	3.02	0.95	ป	2.88	0.99	ป	3.57	1.09	ม	3.18	1.01	ป
เนื้อหาสารสนเทศที่ได้รับบางครั้งไม่น่าเชื่อถือ (N=126)	2.83	0.82	ป	2.66	0.97	ป	2.64	1.04	ป	2.58	0.90	ป	2.68	0.94	ป

1.4 ปัญหาด้านอื่นๆ

จากการสอบถามบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 135 คน ถึงปัญหาด้านอื่นๆซึ่งจำแนกย่อยเป็น 5 ปัญหา พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในแต่ละปัญหาจำนวนตั้งแต่ 113 – 124 คน โดยปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 124 คน คือ สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว และปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนน้อยที่สุด 113 คน คือ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ

สำหรับระดับของปัญหาด้านอื่นๆ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ (3.27) ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว (3.26) และทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา (3.12)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่นๆตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณารักษ์ข่าวประสบปัญหาด้านอื่นๆ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ (3.87) และผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว (3.63) และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว และทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา (3.48 เท่ากัน)

ผู้สื่อข่าว และ **ผู้เรียบเรียงข่าว** ประสบปัญหาด้านอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ (3.18)

ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว ได้แก่ ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว (2.90)

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านอื่นๆ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว (3.82) และทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา (3.75) ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ (3.50) และสารสนเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว (2.92) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ สารนิเทศในเรื่องที่ต้องการใช้มีเฉพาะภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจยาก (2.45) (ดังรายละเอียดในตารางที่ 42)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 42 ปัญหาด้านอื่นๆ จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	บรรณาธิการข่าว			ผู้สื่อข่าว			ผู้เรียบเรียงข่าว			ผู้แปลข่าวต่างประเทศ			รวม		
	N=28			N=68			N=25			N=14			N=135		
ปัญหา	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค	$\bar{X}$	S.D.	ปค
สารนิเทศในเรื่องที่ต้องการใช้มีเฉพาะภาษาต่างประเทศทำให้เข้าใจยาก(N=122)	3.33	1.17	ป	2.83	1.04	ป	2.68	1.09	ป	2.45	1.29	น	2.87	1.11	ป
สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว(N=124)	3.48	1.16	ป	2.87	1.02	ป	2.59	0.96	ป	2.92	1.00	ป	2.96	1.07	ป
ผู้บริหารไม่มีนโยบาย และ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำงาน(N=116)	3.63	1.10	ม	3.13	1.02	ป	2.90	1.12	ป	3.82	0.87	ม	3.26	1.07	ป
ทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆ อยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบ ทำให้เสียเวลาในการค้นหา(N=122)	3.48	1.19	ป	3.02	1.14	ป	2.68	1.21	ป	3.75	0.97	ม	3.12	1.18	ป
ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์ หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรง ทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ(N=113)	3.87	0.76	ม	3.18	1.07	ป	2.76	1.18	ป	3.50	1.24	ป	3.27	1.10	ป

2. ข้อเสนอแนะ

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 62 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 18 คน ผู้สื่อข่าว 30 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 7 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 7 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยบุคลากรฝ่ายข่าวบางคนได้ให้ข้อเสนอแนะมากกว่า 1 รายการ ผู้วิจัยได้จำแนกข้อเสนอแนะออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านแหล่งสารนิเทศ ด้านทรัพยากรสารนิเทศ ด้านเนื้อหาสารนิเทศ และด้านอื่นๆ และภายใต้แต่ละด้านเรียงตามลำดับความถี่ของคำตอบ ดังนี้

2.1 ด้านแหล่งสารนิเทศ (9 คน)

2.1.1 ควรมีห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศทุกประเภทเพื่อการทำข่าว (8 คน)

2.1.2 ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลควรอยู่ติดกับฝ่ายข่าว (2 คน)

2.1.3 ควรมีห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลเสียงเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมเสียงสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ เสียงของแหล่งข่าว เสียงการถ่ายทอดสด ฯลฯ (2 คน)

2.2 ด้านทรัพยากรสารนิเทศ (4 คน)

2.2.1 ควรมีทรัพยากรสารนิเทศอื่นๆ นอกเหนือจากทรัพยากรสารนิเทศประเภทข่าว เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำสื่ूपข่าว (2 คน)

2.2.2 ควรมีฐานข้อมูลชีวประวัติบุคคลสำคัญ (1 คน)

2.2.3 ควรมีกฤตภาคข่าวให้บริการ (1 คน)

2.3 ด้านเนื้อหาสารนิเทศ (27 คน)

2.3.1 เนื้อหาสารนิเทศควรทันสมัยอยู่เสมอ (19 คน)

2.3.2 ควรครอบคลุมเนื้อหาสารนิเทศทุกสาขาวิชา (14 คน)

2.3.3 ควรมีข้อมูลเชิงลึกในบางเนื้อหา (3 คน)

2.3.4 ควรมีข้อมูลย้อนหลังทุกเนื้อหา (1 คน)

2.3.5 ควรมีสารนิเทศประเภทสถิติในด้านต่างๆ ให้มากขึ้น (1 คน)

2.4 ด้านอื่นๆ (31 คน)

2.4.1 การจัดระบบ และการจัดเก็บ

2.4.1.1 ควรจัดเก็บสารนิเทศให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการใช้งาน (19 คน)

2.4.1.2 ควรจัดเก็บสารนิเทศประเภทข้อมูลข่าว เสียงของแหล่งข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญๆ ในฐานข้อมูลโดยแยกตามประเภท (6 คน)

2.4.1.3 ควรจัดเก็บเทปบันทึกเสียงข่าวตามวันที่และเวลาตามลำดับก่อนหลัง(1 คน)

2.4.1.4 ควรทำสำเนาเทปบันทึกเสียงข่าว 2 ชุดขึ้นไป เพื่อป้องกันการสูญหาย (1 คน)

2.4.1.5 ควรจัดเก็บแฟ้มเอกสารข่าวโดยเรียงตามลำดับวันที่ (1 คน)

2.4.2 บุคลากร และบริการ

2.4.2.1 บุคลากรที่ให้บริการควรจบการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (6 คน)

2.4.2.2 ควรมีบุคลากรที่ให้บริการอย่างพอเพียง (3 คน)

2.4.2.3 บรรณารักษ์ควรแนะนำการสืบค้นแก่ผู้ใช้บริการทั้งที่ร้องขอและไม่ร้องขอ (2 คน)

2.4.2.4 ควรเปิดบริการให้สอดคล้องกับช่วงเวลาของการทำงานข่าว และ/หรือเปิดให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง (2 คน)

2.4.2.5 ควรให้บุคคลภายนอกใช้บริการแหล่งข้อมูลต่างๆ ได้ และควรเก็บค่าบริการที่ไม่สูงจนเกินไป (2 คน)

2.4.2.6 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงหากมีทรัพยากรสารนิเทศใหม่เข้ามาให้ใช้บริการ(2 คน)

2.4.2.7 บุคลากรควรมีความรู้รอบด้านบรรณารักษศาสตร์ เพื่อสามารถตอบคำถามจากผู้ใช้บริการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และถูกต้องครบถ้วน (1 คน)

2.4.2.8 บุคลากรควรมีความรู้ความสนใจต่องานข่าว เพื่อจะได้เข้าใจในการทำงานของฝ่ายข่าว (1 คน)

2.4.2.9 บริการพิมพ์-คั่น ควรใช้ระยะเวลาไม่นาน (1 คน)

2.4.2.10 การขอใช้สารนิเทศในแต่ละครั้งไม่ควรล่าช้า หรือมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก เพื่อให้ทันกับการนำเสนอข่าว (1 คน)

2.4.2.11 ควรจัดให้มีคอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพสูงมาให้บริการสืบค้นอย่างเพียงพอ (1 คน)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงในการพัฒนาทรัพยากรสารนิเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว และสำหรับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงและหน่วยงานสารนิเทศอื่นๆ ในการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรสารนิเทศและบริการสารนิเทศเพื่อตอบสนองการใช้ของบุคลากรฝ่ายข่าว

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดสมมุติฐานของการวิจัยไว้ 2 ข้อ ดังนี้

1. บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก

2. ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง

สำหรับวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยส่งแบบสอบถามให้กับบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรจำนวนทั้งสิ้น 170 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 144 ชุด คิดเป็น 84.71% ของแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด เมื่อนำมาตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 143 ชุด คิดเป็น 84.12 % ผลการวิจัยสามารถสรุปและอภิปรายได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากบุคลากรฝ่ายข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง 9 สถานี จำนวน 143 คนที่ตอบแบบสอบถาม พบว่า จำนวนมากที่สุด 72 คน (50.35 %) มีตำแหน่งเป็นผู้สื่อข่าว และจำนวนน้อยที่สุด 14 คน (9.79%) มีตำแหน่งเป็นผู้แปลข่าวต่างประเทศ (ตารางที่ 3)

บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 117 คน (81.82%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนน้อยจำนวน 25 คน (17.48%) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ตารางที่ 4)

เมื่อจำแนกระดับการศึกษาของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่ของทั้ง 4 ตำแหน่งงาน ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนน้อยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท (ตารางที่ 5)

สำหรับสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า มีบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีตอบจำนวน 49 คน โดยจำนวนมากที่สุด 27 คน (23.08%) สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน (ตารางที่ 6)

เมื่อจำแนกสาขาวิชาของบุคลากรฝ่ายข่าวซึ่งสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีตามตำแหน่งงาน พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ส่วนใหญ่จำนวน 5 คน (83.33%) และ 16 คน (64.00%) ตามลำดับ และผู้เรียบเรียงข่าว จำนวนครึ่งหนึ่ง 6 คน (50.00%) สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวนมากที่สุด 4 คน (66.66%) สำเร็จการศึกษาด้านภาษาอังกฤษ (ตารางที่ 7)

ส่วนบุคลากรฝ่ายข่าวที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท มีผู้ระบุสาขาวิชาจำนวน 18 คน โดยจำนวนมากที่สุด 4 คน (16.00%) สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน (ตารางที่ 8)

เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว จำนวนมากที่สุด 3 คน (42.86%) สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน ผู้สื่อข่าว จำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จการศึกษาด้านวารสารศาสตร์/สื่อสารมวลชน การปกครอง เทคโนโลยีสารสนเทศ

รัฐประศาสนศาสตร์ และการบริหารองค์การ ผู้เรียบเรียงข่าว จำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จ การศึกษาสาขาวิชาการหนังสือพิมพ์ โทคมมนาคม การจัดการสิ่งแวดล้อม และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา และผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 1 คน เท่ากัน สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาพัฒนา สังคม และการแปล (ตารางที่ 9)

ในด้านประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมาก ที่สุด 41 คน (28.67%) มีประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียง 1 – 5 ปี และน้อยที่สุด จำนวน 3 คน (2.10%) มีประสบการณ์ในการทำข่าวมากกว่า 20 ปี (ตารางที่ 10)

เมื่อจำแนกประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่าย ข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าวและผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด 16 คน (53.34%) และ 6 คน (42.86%) ตามลำดับ มีประสบการณ์ในการทำข่าว 11 – 15 ปี ผู้สื่อข่าวจำนวนมากที่สุด 27 คน (37.50 %) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 1 – 5 ปี และผู้เรียบเรียงข่าวจำนวนมากที่สุด 9 คน (33.33%) มีประสบการณ์ในการทำข่าว 6 – 10 ปี (ตารางที่ 11)

สำหรับประเภทข่าวที่รับผิดชอบ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุด 47 คน (32.87%) รับผิดชอบข่าวรัฐสภา และน้อยที่สุดจำนวน 10 คน (6.99%) รับผิดชอบข่าวราชสำนัก (ตารางที่ 12)

เมื่อจำแนกประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบตามตำแหน่งงาน พบว่า บรรณาธิการ ข่าว และผู้สื่อข่าว จำนวนมากที่สุด 12 คน (40.00%) และ 26 คน (36.11%) ตามลำดับ รับผิดชอบ ข่าวรัฐสภา ผู้เรียบเรียงข่าว จำนวนมากที่สุด 10 คน (37.04%) รับผิดชอบข่าวทำเนียบรัฐบาล ส่วน ผู้แปลข่าวต่างประเทศทุกคน (14 คน) รับผิดชอบข่าวต่างประเทศ (ตารางที่ 13)

2. การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว

การใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียง ครอบคลุม วัตถุประสงค์ใน การใช้สารนิเทศ แหล่งสารนิเทศ ทรัพยากรสารนิเทศ เนื้อหา ภาษา และอายุของสารนิเทศ ซึ่ง สรุปลงได้ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ

วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศได้จำแนกออกเป็น 3 รายการ (ตารางที่ 14)

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศที่บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ระบุ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว สำหรับระดับของวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ ในระดับมากที่สุด 3 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว (4.27) เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว (4.04) และเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว (3.90)

เมื่อจำแนกวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า บรรณาธิการข่าว มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับมาก ในระดับมากที่สุดมี 1 รายการ คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว และในระดับมากมี 2 รายการ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว และเพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว

ส่วนผู้สื่อข่าว ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศทั้ง 3 รายการ ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด 3 รายการ โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว อาจเนื่องจากการทำข่าวเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน ความถูกต้องของข้อมูลข่าวถือเป็นหัวใจสำคัญ และเป็นสิ่งที่นักข่าวต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรก (มาลี บุญศิริสัมพันธ์, 2537: 28) เนื่องจากส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของข่าว การตรวจสอบข้อมูลอย่างระมัดระวัง เช่น ชื่อ - นามสกุล อายุ ตำแหน่ง ที่อยู่ รวมทั้งข้อมูลอื่นๆให้ถูกต้องแม่นยำจึงเป็นสิ่งสำคัญ (นาฎยา ตนานนท์, 2546: 48) นอกจากนี้การค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าวทำให้การรายงานข่าวมีความครบถ้วน สมบูรณ์ และมีข้อมูลรอบด้าน ส่งผลให้ข่าวมีความน่าสนใจ และถือเป็นจุดแข็งขั้นของรายการข่าวของสื่อมวลชนทุกประเภท นักข่าวยังต้องติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว เช่น อ่านข่าวหนังสือพิมพ์ นิตยสารข่าว ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ เพื่อตรวจสอบประเด็นข่าวที่เกี่ยวข้องอยู่ตลอดเวลา (วีรพงษ์ พลนิกรกิจ, 2545: 18) เพื่อตามทันกับสถานการณ์ข่าว และให้แน่ใจว่าสถานีวิทยุของตนไม่ตกข่าวที่สื่อมวลชนอื่นๆเผยแพร่อยู่ จึงทำให้บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด 3 รายการดังกล่าว

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวในระดับมาก

นอกจากนี้ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ เพื่อค้นหาข้อมูลภูมิหลังของข่าว ในระดับมาก ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบทั้งข่าวหนักและข่าวเบาใช้ศูนย์ข้อมูล หนังสือพิมพ์บ่อยที่สุด เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมประกอบการเขียนข่าว บทความ สารคดี ส่วนผลการวิจัยที่พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศ คือ เพื่อติดตามสารนิเทศที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าว ในระดับมาก ปรากฏสอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) ซึ่งพบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้สารนิเทศเพื่อหาประเด็นนำไปปฏิบัติงานข่าวในระดับมาก

อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยในส่วนนี้กับผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ผลการวิจัยของศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ (2545) และผลการวิจัยของ Garrison (2000) ซึ่งถึงแม้งานวิจัยแต่ละเรื่องจะกำหนดวัตถุประสงค์แตกต่างกันไป แต่ก็พบความสอดคล้องกันในแง่ที่ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวของสื่อมวลชนทุกประเภท ทั้งวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ต่างก็มีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อปฏิบัติงานข่าวที่รับผิดชอบทั้งสิ้น โดยผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์จำนวนมากที่สุดใช้สารนิเทศเพื่อช่วยในการปฏิบัติงานในระดับมาก ผลการวิจัยของศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ (2545) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์จำนวนมากที่สุดใช้ศูนย์ข้อมูล โทรทัศน์เพื่อค้นหาภาพข่าวเพื่อประกอบรายการข่าว และผลการวิจัยของ Garrison (2000) พบว่า บุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกาจำนวนมากที่สุดใช้คอมพิวเตอร์เพื่อรวบรวมข่าว

2.2 แหล่งสารนิเทศ

2.2.1 ประเภทของแหล่งสารนิเทศ

ประเภทของแหล่งสารนิเทศ (ตารางที่ 15) ได้จำแนกออกเป็น 5 แหล่งใหญ่ ผลการวิจัยพบว่า แหล่งสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ อินเทอร์เน็ต ส่วนระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ แหล่งอินเทอร์เน็ต (4.09) ในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แหล่งบุคคล (3.37) แหล่งสารนิเทศอื่นๆ (2.82) และแหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน (2.73) และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง คือ สมาคมวิชาชีพ (2.26)

เมื่อจำแนกแหล่งสารสนเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้แหล่งสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่งเช่นเดียวกัน คือ อินเทอร์เน็ต ส่วนในระดับปานกลาง และระดับน้อยปรากฏแตกต่างกันดังนี้

บรรณาธิการข่าว และ ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งสารสนเทศในระดับปานกลาง 4 แหล่ง ได้แก่ แหล่งบุคคล แหล่งห้องสมุด แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แหล่งบุคคล ส่วนแหล่งสารสนเทศที่ใช้ในระดับน้อยมี 1 แหล่งเช่นเดียวกัน

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสารสนเทศในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ แหล่งบุคคล แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารสนเทศในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ แหล่งบุคคล และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนใช้แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต และใช้ในระดับมากเพียงแหล่งเดียว อาจเนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งสารสนเทศที่เข้าถึงได้สะดวก รวดเร็ว จึงเป็นแหล่งที่เหมาะสมกับงานข่าวที่ต้องแข่งขันกับเวลาทุกนาทีตลอด 24 ชั่วโมง รวมทั้งต้องแข่งขันกับสถานีวิทยุคู่แข่ง และแข่งขันกับสื่อมวลชนประเภทอื่นในเวลาเดียวกัน หากสถานีวิทยุใดสามารถเสนอข่าวสารได้ครบถ้วนสมบูรณ์ รวดเร็ว สถานีวิทยุนั้นจะได้รับความน่าเชื่อถือ และความนิยมอย่างมาก (ดวงทิพย์ วรพันธ์, 2534: 268) การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อแสวงหาข้อมูล จึงเป็นแนวทางการทำงานข่าวซึ่งเป็นที่นิยมอย่างมากในปัจจุบัน (มนวิภา วงจรูระ, 2547: 370)

เมื่อพิจารณารายละเอียดของแหล่งสารสนเทศใหญ่ 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งบุคคล ห้องสมุด สมาคมวิชาชีพ หน่วยงานราชการและเอกชน อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศอื่นๆ สรุปได้ดังนี้

2.2.1.1 บุคคล

แหล่งบุคคล (ตารางที่ 16) จำแนกย่อยออกเป็น 5 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 139 คน คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน สำหรับระดับของ

การใช้แหล่งบุคคล พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งบุคคล 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน (3.71) ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา (3.59) และผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน (3.52) และในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ อาจารย์/นักวิชาการ (3.20) และบุคลากรฝ่ายงานอื่น (2.81)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งบุคคลตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้แหล่งบุคคล 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งบุคคลในระดับมาก 2 แหล่ง เช่นเดียวกัน คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์/นักวิชาการ

ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลในระดับมาก 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และในระดับปานกลางมี 2 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ อาจารย์/นักวิชาการ

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสารสนเทศบุคคลในระดับมาก 1 แหล่ง คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และในระดับปานกลางมี 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารสนเทศบุคคล คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา และผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน ในระดับมาก อาจเนื่องจาก บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกันซึ่งก็คือฝ่ายข่าว เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์และความรอบรู้เกี่ยวกับประเด็นข่าวโดยพื้นฐาน หากนักข่าวมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลข่าว เช่น ชื่อ นามสกุล ยศ ตำแหน่ง อาชีพ ของบุคคลที่ปรากฏเป็นข่าว เนื้อหาข่าว เป็นต้น บุคคลที่สามารถสอบถามได้ชั้นแรก คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน ซึ่งถือเป็นแหล่งสารสนเทศใกล้ตัวที่สามารถสอบถามข้อมูลได้ง่าย และสะดวกที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งบรรณาธิการข่าว ซึ่งเป็นบุคคลที่มีประสบการณ์การทำงานด้านข่าวในสายงานข่าวที่รับผิดชอบสูง (ชัยพร ตั้งพูลสินธนา, 2545: 440) มักเป็นบุคคลที่บุคลากรฝ่ายข่าวไว้วางใจในความถูกต้อง และใช้เป็นแหล่งสอบถามข้อมูล บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกันจึงเป็นแหล่งที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้มาก สำหรับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา บุคลากรฝ่ายข่าวจะใช้ในกรณีเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อน หรือเป็นประเด็นข่าวที่ยังไม่มีการคลี่คลาย เช่น กรณีการเสียชีวิตของนายห้างทอง ธรรมวัฒน์ เป็นต้น ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาจึง

เป็นสิ่งที่บุคลากรฝ่ายข่าวจะต้องปรึกษาและแสวงหาข้อมูลให้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญ ด้านนิติวิทยาศาสตร์ หรือนักกฎหมาย เป็นต้น ส่วนผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชนบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้และข้อมูลข่าวระหว่างกัน (บุญเลิศ ช้างใหญ่, 2545: 38)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรใน ฝ่ายงานเดียวกันในระดับมาก

2.2.1.2 ห้องสมุด

แหล่งห้องสมุด (ตารางที่ 17) จำแนกย่อยออกเป็น 9 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 108 คน คือ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยุที่ สังกัด สำหรับระดับของการใช้แหล่งห้องสมุด พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 6 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด (3.01) มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวใน สถานีวิทยุที่สังกัด (2.94) และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยุที่สังกัด(2.88) และใน ระดับน้อยมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานี วิทยุที่สังกัด (2.32)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งห้องสมุดตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และ ระดับน้อย ในระดับมากมี 1 แหล่ง คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด ในระดับ ปานกลางมี 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยุ ที่สังกัด และในระดับน้อยมี 5 แหล่ง

ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับ ปานกลางมี 6 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าว ในองค์กรที่สังกัด ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยุที่สังกัด มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวใน สถานีวิทยุที่สังกัด และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวภายนอกองค์กร (เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งห้องสมุด 3 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับปานกลางมี 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด และห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด ในระดับน้อยมี 5 แหล่ง และในระดับน้อยที่สุดมี 1 แหล่ง

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งห้องสมุด 2 ระดับ คือ ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดในระดับน้อยมี 7 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด และในระดับน้อยที่สุดมี 2 แหล่ง

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่สังกัด มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด และห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก เห็นได้ชัดเจนว่าห้องสมุดที่เป็นประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งในการทำข่าวของบุคลากรฝ่ายข่าว คือ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวโดยตรง เนื่องจากมีทรัพยากรสารสนเทศที่เหมาะสมกับการทำข่าว ซึ่งแตกต่างจากห้องสมุดโดยทั่วไป ตัวอย่างเช่น ฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด สถานีวิทยู อ.ส.ม.ท. มีเทปบันทึกภาพข่าว และฐานข้อมูลข่าว มุมหนึ่งของของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจัดเก็บบทข่าว เอกสารข่าว และเทปบันทึกเสียงข่าว และส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าวซึ่งเป็นศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีวิทยูจิจิโนวส์จัดเก็บกฤตภาคข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร หนังสืออ้างอิง เทปบันทึกเสียงข่าว และแผ่นซีดีเสียงรายการ เป็นต้น

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียบเรียงข่าวใช้มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยูที่สังกัด โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งต่างจากบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ อาจเนื่องจากหน้าที่ของผู้เรียบเรียงข่าว คือ การนำเนื้อหาข่าวจากผู้สื่อข่าว ผู้แปลข่าว กองบรรณาธิการหรือแหล่งข่าวอื่นๆมาเขียนในใหม่โดยอาจตัดต่อ แก้ไข ปรับเปลี่ยน หรือเพิ่มเติมข้อความโดยไม่ผิดความหมายหรือเบี่ยงเบนไปจากประเด็นข่าวเดิม ซึ่งในการปฏิบัติงานดังกล่าว บางครั้งจำเป็นต้องตรวจสอบความถูกต้อง และค้นหารายละเอียดเพิ่มเติม ดังนั้นทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้โดยทั่วไปจึงเป็นหนังสือพิมพ์ หนังสือทั่วไป พจนานุกรม นามานุกรม เป็นต้น ซึ่งสามารถใช้ได้จากมุมหนึ่งของฝ่ายข่าว (มณฑน ก พัฒนพงษ์, สัมภาษณ์, 2549)

2.2.1.3 สมาคมวิชาชีพ

แหล่งสมาคมวิชาชีพ (ตารางที่ 18) จำแนกย่อยออกเป็น 4 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 83 คน คือ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์

แห่งประเทศไทย สำหรับระดับของการใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทั้ง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และสมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (2.31 เท่ากัน)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพในระดับน้อยเพียงระดับเดียวทั้ง 4 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว คือ สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ส่วนแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ สมาคมนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งสมาคมวิชาชีพ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 แหล่ง คือ สมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง

2.2.1.4 หน่วยงานราชการและเอกชน

แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน (ตารางที่ 19) จำแนกย่อยออกเป็น 21 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 110 คน คือ ทำเนียบรัฐบาล สำหรับระดับของการใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 16 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ทำเนียบรัฐบาล (3.37) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (3.06) และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (3.03) ในระดับน้อยมี 5 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สมาคมกีฬาและกรีฑา (2.50)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชนตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ ทำเนียบรัฐบาล ในระดับปานกลาง 16 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ และในระดับน้อยมี 4 แหล่ง

ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ ทำเนียบรัฐบาล ในระดับปานกลาง 15 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และในระดับน้อยมี 5 แหล่ง

ผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับปานกลาง 18 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กระทรวงการคลัง ทำเนียบรัฐบาล และกระทรวงพาณิชย์ และในระดับน้อยมี 3 แหล่ง

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งหน่วยงานราชการและเอกชน ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ราชบัณฑิตยสถาน สถานเอกอัครราชทูต และสมาคมกีฬาและกรีฑา และในระดับน้อยมี 18 แหล่ง

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศหน่วยงานราชการและเอกชน คือ ทำเนียบรัฐบาล สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก อาจเนื่องจากแหล่งสารนิเทศทั้ง 3 แหล่ง เป็นแหล่งข่าวการเมือง และข่าวการเมืองเป็นข่าวที่หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ รวมทั้งสถานีวิทยุต่างๆให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เพราะข่าวการเมืองมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างยิ่ง เป็นมาตรวัดกระแสความแปรเปลี่ยนสภาพของสังคมให้รู้ว่าเหตุการณ์มีความปกติวิสัยหรือจะมีเหตุวิกฤติรุนแรงเกิดขึ้น ข่าวที่ปรากฏในสื่อต่างๆจึงให้ความสำคัญกับข่าวการเมืองเป็นอันดับแรก (พิศิษฐ์ ชวลาวัช, 2539: 127) และแหล่งสารนิเทศที่ใช้ตรวจสอบ และค้นหาข้อมูลได้ดีที่สุดจึงเป็นแหล่งสารนิเทศทั้ง 3 แหล่งดังกล่าว

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียบเรียงข่าวใช้แหล่งหน่วยงานราชการ คือ กระทรวงการคลัง ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก กระทรวงการคลังเป็นแหล่งสำคัญที่ให้ข้อมูลเชิงเศรษฐกิจ ได้แก่ งบประมาณ การจัดเก็บภาษี โครงการเมกะโปรเจกต์ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลด้านเศรษฐกิจมักเกี่ยวข้องกับตัวเลข และสถิติ ผู้เรียบเรียงข่าวจำเป็นต้องติดตามและตรวจสอบอย่างใกล้ชิด เพราะข่าวเศรษฐกิจเกิดขึ้นทุกวัน และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (กาญจนา นัยวัฒน์, สัมภาษณ์, 2549)

ส่วนการที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารนิเทศราชบัณฑิตยสถาน ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก ผู้แปลข่าวต่างประเทศมีหน้าที่แปลข่าวต่างประเทศให้เป็นภาษาไทย

ซึ่งบางครั้งต้องมีการตรวจสอบคำศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ในสาขาวิชาต่างๆ (กฤษณ์ คุณผลิน, สัมภาษณ์, 2549) ราชบัณฑิตยสถานจึงเป็นแหล่งตรวจสอบที่เหมาะสมที่สุด

2.2.1.5 อินเทอร์เน็ต

แหล่งอินเทอร์เน็ต (ตารางที่ 20) จำแนกย่อยออกเป็น 3 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ใช้ คือ เวิลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web) สำหรับระดับของการใช้แหล่งอินเทอร์เน็ต พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เวิลด์ไวด์เว็บ (4.43) กลุ่มข่าว (4.07) และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (3.72)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งอินเทอร์เน็ต ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตในระดับมากเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เวิลด์ไวด์เว็บ

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ แหล่งอินเทอร์เน็ต 2 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด และระดับมาก ในระดับมากที่สุดมี 1 แหล่ง คือ เวิลด์ไวด์เว็บ และในระดับมากมี 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ กลุ่มข่าว และไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งอินเทอร์เน็ตทั้ง 3 แหล่ง ในระดับมาก อาจเนื่องจากเวิลด์ไวด์เว็บเป็นแหล่งรวมของเว็บไซต์ต่างๆที่ให้ความรู้มากมาย สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในงานด้านงานข่าวได้ รวมทั้งสามารถใช้ตรวจสอบเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาทั้งเหตุการณ์ในประเทศและต่างประเทศจาเว็บไซต์ข่าว โดยตรวจสอบจาก เช่น เว็บไซต์สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ เว็บไซต์มติชน เว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์ เป็นต้น เพื่อให้ทันต่อกระแสข่าวที่เกิดขึ้น สำหรับไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เพื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ในกรณีที่ไม่สามารถติดต่อสัมภาษณ์ผ่านบุคคลทางโทรศัพท์ และใช้กลุ่มข่าวเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร และความคิดเห็นในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสายงานข่าวของตน (สรชัย กมลลิมสกุล, 2546: 31-43)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Garrison (2000) ที่พบว่า บุคลากรที่ทำงานในห้องข่าวของหนังสือพิมพ์รายวันในสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต/เว็ลด์ไวด์เว็บ

2.2.1.6 แหล่งสารนิเทศอื่นๆ

แหล่งสารนิเทศอื่นๆ (ตารางที่ 21) จำแนกย่อยออกเป็น 3 แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า แหล่งที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 120 คน คือ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ สำหรับระดับของการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ พบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ (3.02) สารนิเทศส่วนบุคคล (2.78) และการเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ (2.58)

เมื่อจำแนกการใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณาธิการข่าว และ ผู้สื่อข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 3 แหล่ง โดยแหล่งที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลาง 2 แหล่ง เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ และสารนิเทศส่วนบุคคล และในระดับน้อยมี 1 แหล่ง

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้แหล่งสารนิเทศอื่นๆ ในระดับปานกลาง 1 แหล่ง คือ สารนิเทศส่วนบุคคล และในระดับน้อยมี 2 แหล่ง

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้แหล่งสารนิเทศ การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจากเป็นแหล่งที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงสามารถได้รับสารนิเทศเพิ่มเติมเพื่อการปฏิบัติงาน การติดตามสถานการณ์ข่าว หรือการเพิ่มพูนความรู้ของตนเอง ตัวอย่างเช่นการประชุมประจำปีของสมาคมนักข่าววิทยุและโทรทัศน์ไทย หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การจัดสัมมนาเรื่อง “คู่มือแนวทาง

การทำข่าวประเด็นผู้หญิง” ของสมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย (สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย, 2549) เป็นต้น

2.3 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกออกเป็น 3 ประเภท (ตารางที่ 22) ผลการวิจัยพบว่า ทรัพยากรสารสนเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน เท่ากัน) คือ วัสดุตีพิมพ์ และ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สำหรับระดับของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (3.84) และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์(3.12) และวัสดุไม่ตีพิมพ์ (3.07)

เมื่อจำแนกทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ได้แก่ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับเช่นเดียวกัน คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และในระดับปานกลางมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และวัสดุตีพิมพ์

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้ทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ วัสดุตีพิมพ์ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

เมื่อพิจารณารายละเอียดของทรัพยากรสารสนเทศทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ วัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏรายละเอียดดังนี้

2.3.1 วัสดุตีพิมพ์

วัสดุตีพิมพ์ซึ่งจำแนกย่อยออกเป็น 14 ประเภท (ตารางที่ 23) ผลการวิจัยพบว่า วัสดุตีพิมพ์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ หนังสือพิมพ์ สำหรับระดับของการใช้วัสดุตีพิมพ์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้วัสดุตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ (4.40) บทข่าว (สกริปต์) (3.85) เอกสารข่าว (3.63) และวารสาร/นิตยสาร (3.51) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พจนานุกรม (3.24) หนังสือ (3.17) และ

กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด (3.13) และในระดับน้อยมี 4 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือสัปดาห์ (2.49)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง คือ บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้วัสดุพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้วัสดุพิมพ์ในระดับมาก 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ บทข่าว (สคริปต์) เอกสารข่าว และนามานุกรม/นามสงเคราะห์ ในระดับปานกลางมี 7 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วารสาร/นิตยสาร และในระดับน้อยมี 3 ประเภท

ผู้สื่อข่าว ใช้วัสดุพิมพ์ในระดับมาก 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ เอกสารข่าว บทข่าว (สคริปต์) และวารสาร/นิตยสาร ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หนังสือ และในระดับน้อยมี 5 ประเภท

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้วัสดุพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ และบทข่าว (สคริปต์) ในระดับปานกลางมี 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เอกสารข่าว และในระดับน้อยมี 6 ประเภท

ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้วัสดุพิมพ์ 4 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 ประเภท คือ พจนานุกรม ในระดับมากมี 4 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ หนังสือพิมพ์ สารานุกรม บทข่าว (สคริปต์) และนามานุกรม/นามสงเคราะห์ ในระดับปานกลางมี 8 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วารสาร/นิตยสาร และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้หนังสือพิมพ์ ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก หนังสือพิมพ์ เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่มีความสำคัญที่สุดในการผลิตข่าว เพราะเป็นแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยที่สุดที่บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้เพื่อการตรวจสอบข่าวในแต่ละวัน และจับกระแสข่าว อีกทั้งยังสามารถให้รายละเอียดของข่าวได้มากกว่าสื่อวิทยุ และโทรทัศน์ที่มีข้อจำกัดทางด้านเวลาในการออกอากาศ รวมทั้งให้ข้อมูลข่าวที่หลากหลายครอบคลุม

ข่าวทุกประเภท และมีบทความที่ช่วยให้บุคลากรฝ่ายข่าวได้ทราบข้อมูลที่ลึกและรอบด้าน (กาญจนา นัยวัฒน์, สัมภาษณ์, 2549)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ซึ่งพบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ผลการวิจัยของสวีนิยา นุ่นพันธ์ (2540) และ Herron (1986) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว หนังสือพิมพ์เศรษฐกิจ และนักหนังสือพิมพ์จำนวนมากที่สุดตามลำดับใช้หนังสือพิมพ์ ผลการวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) ที่พบว่านักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก ผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวเบาใช้หนังสือพิมพ์น้อยที่สุด รวมทั้งผลการวิจัยของวันเพ็ญ สินธุวงษ์ (2541) และสีกะ จราวิวัฒน์ (2545) ที่พบว่า ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆ และเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ตามลำดับใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ในส่วนของนักหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนักที่พบว่าใช้กฤตภาคน้อยที่สุด และผลการวิจัยของ Hansen และคนอื่นๆ (1988) ที่พบว่า นักหนังสือพิมพ์ใช้กฤตภาคมากที่สุด

นอกจากนี้การที่ผลการวิจัยพบว่า ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้ทรัพยากรสารสนเทศ คือ พจนานุกรม ในระดับมากที่สุด ซึ่งต่างจากบรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ที่ใช้หนังสือพิมพ์ในระดับมาก อาจเนื่องจาก ผู้แปลข่าวต่างประเทศมีหน้าที่แปลข่าวจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย ซึ่งบางครั้งมีศัพท์เฉพาะสาขาวิชาที่หลากหลายตามประเภทของข่าว ผู้แปลข่าวจึงจำเป็นต้องใช้พจนานุกรมศัพท์เฉพาะสาขาวิชาต่างๆ เช่น แพทยศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ เป็นต้น เพื่อความถูกต้องของข้อมูลข่าว (กฤษณ์ คุณผลิน, สัมภาษณ์, 2549)

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่กำหนดไว้ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภท หนังสือพิมพ์ในระดับมาก

2.3.2 วัสดุไม่ตีพิมพ์

วัสดุไม่ตีพิมพ์จำแนกย่อยออกเป็น 7 ประเภท (ตารางที่ 24) ผลการวิจัยพบว่า วัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 121 คน คือ เทปบันทึกเสียง/ แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ สำหรับระดับของการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย (3.58) ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียงข่าวที่ออกอากาศ (3.34) เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี (3.00) และ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ (2.99) และในระดับน้อยมี 1 ประเภท คือ ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช (2.03)

เมื่อจำแนกการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่าบรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย และ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ ในระดับปานกลางมี 4 ประเภท ประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ออกอากาศ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

ผู้สื่อข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในระดับมาก 1 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย ในระดับปานกลางมี 5 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

ส่วนผู้เรียบเรียงข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 6 ประเภท โดยประเภทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ และเทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ ในระดับปานกลาง 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว และเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ และในระดับน้อยมี 5 ประเภท

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทรัพยากรสารสนเทศ คือ เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย ในระดับมากเพียงรายการเดียว อาจเนื่องจาก หัวใจสำคัญของข่าววิทยุกระจายเสียงต้องมีแหล่งข่าวอ้างอิง จึงต้องมีการสัมภาษณ์แหล่งข่าวเป็นเสียงจริงมาประกอบข่าว หรือ เปิดเสียงสัมภาษณ์เพื่ออ้างอิงในการรายงาน หรือใช้เสียงของเหตุการณ์ประกอบการรายงานข่าว (อังธิดา ลิ้มปี่ปัทมปาณี, 2547: 92) นอกจากนี้การใช้เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญมาประกอบการรายงานข่าว ยังทำให้ข่าวมีความน่าสนใจ และน่าติดตามมากขึ้นด้วย (พนาวรรณ จิตรสมุทร, สัมภาษณ์, 2549)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของปริญานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เทปบันทึกภาพในระดับมาก การที่ผลการวิจัยปรากฏแตกต่างกัน เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อมวลชนที่เผยแพร่โดยมีภาพเป็นองค์ประกอบสำคัญ ในขณะที่วิทยุเป็นสื่อมวลชนที่ออกอากาศโดยใช้เสียงเป็นหลัก ดังนั้นทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้จึงเน้นในเรื่องของเสียง

2.3.3 สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สื่ออิเล็กทรอนิกส์จำแนกย่อยออกเป็น 4 ประเภท (ตารางที่ 25) ผลการวิจัยพบว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ประเภทที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ เว็บไซต์ สำหรับระดับของการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ (4.31) ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ (4.14) และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ (3.68) ส่วนระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม (2.56)

เมื่อจำแนกการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และ ผู้สื่อข่าว ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ และในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลซีดีรอม

ผู้เรียบเรียงข่าวใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ และฐานข้อมูล

ออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ ในระดับปานกลางมี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 ประเภท เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ เว็บไซต์ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ และในระดับน้อยมี 1 ประเภท

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เว็บไซต์ ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำ และฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดซื้อ ในระดับมาก อาจเนื่องจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 3 ประเภท เป็นทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้สะดวกและสามารถค้นคว้าได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ทันกับการทำข่าวและการแข่งขันกับสื่อประเภทอื่นๆ และสื่อประเภทเดียวกัน โดยในส่วนของเว็บไซต์ พบว่า มีเว็บไซต์ที่เป็นประโยชน์จำนวนมากที่บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถเข้าถึงและใช้ข้อมูลเพื่อการทำข่าวได้ เช่น เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาลที่ภายในเว็บไซต์ประกอบด้วยข่าวทำเนียบ ข่าวภารกิจภูมิภาค และสรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรีที่บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถตรวจสอบประเด็นข่าวของทำเนียบรัฐบาลที่เกิดขึ้นได้ในแต่ละวัน หรือเว็บไซต์ผู้จัดการออนไลน์ที่ภายในเว็บไซต์ประกอบไปด้วยข่าวหลายประเภท ทั้งรูปแบบเนื้อหาข่าว ภาพข่าว และเสียงข่าว นอกจากนี้บางเว็บไซต์ยังมีการนำเสนอข่าวที่รวดเร็ว กระชับ และตรงประเด็น เช่น เว็บไซต์สำนักข่าวรอยเตอร์ เว็บไซต์สำนักข่าวบีบีซี เป็นต้น (กฤษณ์ คุณผลิน, สัมภาษณ์, 2549)

สำหรับฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานจัดทำถือว่าเอื้อประโยชน์ต่อการทำงานของบุคลากรฝ่ายข่าวเป็นอย่างยิ่งในการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการทำข่าว เพราะการมีฐานข้อมูลข่าว หรือฐานข้อมูลประวัติบุคคลที่ดีจะช่วยให้การเสนอข่าวมีรายละเอียดและความลึกมากขึ้น (ศศิญา วิจิตรจามรี, 2545: 326) เนื่องจากฐานข้อมูลดังกล่าวจัดทำตามลักษณะการทำงาน และการเน้นข่าวของแต่ละสถานี ดังนั้นจึงตรงกับการใช้งานของบุคลากรฝ่ายข่าวแต่ละสถานีอย่างมาก เช่น สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ เป็นสถานีที่เน้นการทำข่าวกีฬา มีฐานข้อมูลศูนย์ข่าวสยามกีฬาซึ่งครอบคลุมประวัตินักกีฬา สถิติการแข่งขันกีฬาแต่ละประเภททั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ เป็นต้น สำหรับฐานข้อมูลที่จัดซื้อนั้นส่วนใหญ่เป็นฐานข้อมูลข่าว เช่น ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวของบริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) เป็นต้น บุคลากรฝ่ายข่าวสามารถใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบเพื่อเพิ่มคุณภาพในการนำเสนอข่าว และวิเคราะห์ข่าวได้ (นาฏยา ตนานนท์, 2546: 49)

เว็บไซต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวใช้

สำหรับบุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 143 คนที่ระบุว่าใช้เว็บไซต์ (ตารางที่ 25) เมื่อสอบถามถึงประเภทของเว็บไซต์ที่ใช้ โดยจำแนกเว็บไซต์ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ (ตารางที่ 26) พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา รองลงมาจำนวน 141 คน (98.60%) ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน และน้อยที่สุดจำนวน 128 คน (89.51%) ใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน

เมื่อจำแนกประเภทของเว็บไซต์ที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ทุกคน ใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา เช่นเดียวกัน และ ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ทุกคน ใช้เว็บไซต์สื่อมวลชน และเว็บไซต์โปรแกรมค้นหา เช่นเดียวกัน

เมื่อจำแนกรายละเอียดของเว็บไซต์ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน เว็บไซต์สื่อมวลชน และเว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) สรุปได้ดังนี้

เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชน

เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนได้จำแนกออกเป็น 16 ประเภท (ตารางที่ 27) ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล 89 คน (69.53%) เว็บไซต์รัฐสภา 54 คน (42.19%) และเว็บไซต์กระทรวงมหาดไทย 46 คน (35.94%)

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ/องค์กรอิสระและเอกชนของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า เว็บไซต์ที่บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนมากที่สุดของทั้ง 4 ตำแหน่งใช้ คือ เว็บไซต์ทำเนียบรัฐบาล ได้แก่ บรรณาธิการข่าว จำนวน 19 คน (70.37%) ผู้สื่อข่าวจำนวน 48 คน (71.64%) ผู้เรียบเรียงข่าวจำนวน 18 คน (75.00%) และผู้แปลข่าวต่างประเทศ จำนวน 4 คน (40.00%)

เว็บไซต์สื่อมวลชน

เว็บไซต์สื่อมวลชนได้จำแนกออกเป็น 13 ประเภท (ตารางที่ 28) ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์สื่อมวลชนที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์สำนักข่าวไทย 113 คน (80.14%) เว็บไซต์ผู้จัดการ 105 คน (74.47%) และเว็บไซต์มติชน 89 คน (63.12%)

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์สื่อมวลชนของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า เว็บไซต์ที่ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าวจำนวนมากที่สุดใช้ คือ เว็บไซต์สำนักข่าวไทย จำนวน 58 คน (80.56%) และ 25 คน (92.59%) ตามลำดับ ส่วนเว็บไซต์ที่บรรณาธิการข่าวจำนวนมากที่สุด 23 คน (79.31%) ใช้ คือ เว็บไซต์ผู้จัดการ และเว็บไซต์ที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวนมากที่สุด 12 คน (92.31%) ใช้ คือ เว็บไซต์สำนักข่าวบีบีซี

เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine)

เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine) ได้จำแนกออกเป็น 5 ประเภท (ตารางที่ 29) ผลการวิจัยพบว่า เว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่จำนวน 135 คน (94.41%) ใช้ คือ เว็บไซต์ Google รองลงมาจำนวน 81 คน (56.64%) ใช้เว็บไซต์ Sanook ส่วนเว็บไซต์ที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้น้อยที่สุด 1 คน (0.70%) คือ เว็บไซต์Infoseek

เมื่อจำแนกการใช้เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา(Search Engine) ของบุคลากรฝ่ายข่าวตามตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวส่วนใหญ่ของทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้เว็บไซต์ Google ได้แก่ บรรณาธิการข่าว จำนวน 29 คน (96.67%) ผู้สื่อข่าวจำนวน 67 คน (93.06%) ผู้เรียบเรียงข่าวจำนวน 26 คน (96.30%) และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 13 คน (92.86%)

2.4 เนื้อหาของสารนิเทศ

เนื้อหาของสารนิเทศจำแนกออกเป็น 9 เนื้อหาใหญ่ (ตารางที่ 30) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 135 คน คือ สังคมศาสตร์ สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาของสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ

แรก ได้แก่ ภาษา (3.14) สังคมศาสตร์ (2.94) และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ (2.85) และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ (2.42)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาของสารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณาธิการข่าว และผู้สื่อข่าวใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 2 ระดับ เช่นเดียวกัน คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของบรรณาธิการข่าว ได้แก่ ภาษา สังคมศาสตร์ และประวัติศาสตร์ ส่วนเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรกของผู้สื่อข่าว ได้แก่ สังคมศาสตร์ ภาษา และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา เช่นเดียวกัน

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ภาษา สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา และในระดับน้อยที่สุดมี 1 เนื้อหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาของสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ ภาษา ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ประวัติศาสตร์ และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาสารนิเทศ คือ ภาษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก ข่าววิทยุเป็นสื่อประเภทเสียงในการเผยแพร่สู่สาธารณชน ดังนั้น การตรวจสอบความถูกต้องของการอ่านออกเสียงของทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริญานุช กลอวุฒิวัฒน์ (2535) และผลการวิจัยของสักกะ จราวิวัฒน์ (2545) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้เนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เนื้อหาภาษาศาสตร์ และภาษา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเนื้อหาย่อยของเนื้อหาสารนิเทศทั้ง 5 เนื้อหา ได้แก่ เนื้อหา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ ศิลปะ และประวัติศาสตร์ สรุปได้ดังนี้

2.4.1 เนื้อหาสังคมศาสตร์

เนื้อหาสังคมศาสตร์จำแนกเป็น 18 เนื้อหา (ตารางที่ 31) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 127 คน คือ การเมืองการปกครอง สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาสังคมศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมืองการปกครอง (3.64) ในระดับปานกลางมี 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ กฎหมาย (3.27) การศึกษา (3.22) และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (3.17) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ การประกันภัย (2.49)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาย่อยของเนื้อหาสังคมศาสตร์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าวพบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การเมืองการปกครอง ยาเสพติด และกฎหมาย และในระดับปานกลางมี 15 โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาชญากรรม

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ การเมืองการปกครอง และในระดับปานกลางมี 16 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การศึกษา และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 15 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การพาณิชย์ การเงินการธนาคาร และการเมืองการปกครอง และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาย่อย 4 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด ในระดับมากมี 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการเมืองการปกครอง ในระดับปานกลางมี 7 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ กฎหมาย การเงินการธนาคาร และขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม (เท่ากัน) ในระดับน้อยมี 8 เนื้อหา และในระดับน้อยที่สุดมี 1 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาสังคมศาสตร์ คือ การเมืองการปกครอง ในระดับมาก อาจเนื่องจาก ข่าวการเมืองการปกครองถือเป็นข่าวหลัก และข่าวสำคัญของสื่อมวลชนทุกประเภท ข่าวที่เกี่ยวกับฝ่ายปกครองจะช่วยให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของ

ชาติ ได้รู้ถึงกิจกรรมทางการเมือง เข้าใจถึงนโยบาย และแนวทางการทำงานที่จะมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชน ในปัจจุบันจะเห็นได้ว่าประชาชนมีความตื่นตัวทางด้านการเมืองเป็นอย่างมาก มีการติดตามข่าวสารอยู่ตลอดเวลา สื่อมวลชนจึงต้องทำหน้าที่เสนอข่าวเกี่ยวกับรัฐบาลทั้งสองด้าน เพื่อให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงในการทำงานของรัฐบาล (สุรัตน์ เมธิกุล, 2545: 58)

นอกจากนี้หากพิจารณาในส่วนของผลการวิจัยเกี่ยวกับประเภทข่าวที่บุคลากรฝ่ายข่าวรับผิดชอบ (ตารางที่ 12) จะเห็นได้ว่า บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวนสูงถึง 91 คน รับผิดชอบข่าวการเมืองการปกครอง ได้แก่ ข่าวทำเนียบรัฐบาลจำนวน 44 คน และข่าวรัฐสภาจำนวน 47 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงกว่าข่าวประเภทอื่นๆ จึงทำให้ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาการเมืองการปกครองในระดับมาก

ผลการวิจัยในส่วนนี้ พบว่า แตกต่างจากผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความประจำของหนังสือพิมพ์รายวันใช้เนื้อหาสื่อสารมวลชนด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.4.2 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติจำแนกเป็น 7 เนื้อหา (ตารางที่ 32) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 107 คน คือ อดุณิยมติยา สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 1 เนื้อหา คือ อดุณิยมติยา (2.97) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นิเวศวิทยา (2.42)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาย่อยของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ อดุณิยมติยา และนิเวศวิทยา และในระดับน้อยมี 5 เนื้อหา

ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 1 เนื้อหา คือ อดุณิยมติยา และในระดับน้อย 6 เนื้อหา เช่นเดียวกัน

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับ

ค่าเฉลี่ย ได้แก่ อุดุนิยมวิทยา และดาราศาสตร์ และในระดับน้อย 5 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คือ อุดุนิยมวิทยา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจากข่าวพยากรณ์อากาศเป็นข่าวหลักประเภทหนึ่งของสถานีวิทยุกระจายเสียง ซึ่งต้องใช้ข้อมูลด้านอุดุนิยมวิทยามาประกอบการทำข่าวจากกรมอุดุนิยมวิทยาซึ่งเป็นหน่วยงานหลัก เนื่องจากข่าวพยากรณ์อากาศมีผลต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในอาชีพต่างๆ มาก โดยเฉพาะอาชีพชาวประมง ชาวเกษตรกร ซึ่งเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับดินฟ้าอากาศโดยตรง ข่าวพยากรณ์อากาศช่วยให้รับรู้ถึงสัญญาณการเตือนภัยพิบัติต่างๆ จากการฟังข่าววิทยุ เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่จะเกิดขึ้นต่อชีวิต และทรัพย์สินได้ทันทั่วทั้ง ข่าวพยากรณ์อากาศจึงเป็นข่าวที่ผู้ฟังให้ความสนใจเป็นอันมาก (ธีรารักษ์ โภธิสุวรรณ, 2542: 38) และทำให้บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ คือ อุดุนิยมวิทยา ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.4.3 เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์

เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์จำแนกเป็น 7 เนื้อหา (ตารางที่ 33) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 127 คน คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 1 เนื้อหา คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (3.81) ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข (2.96) อุตสาหกรรม (2.74) และเกษตรศาสตร์(2.73) และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การก่อสร้างและวัสดุก่อสร้าง (2.42)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาย่อยของเนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาย่อย 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และ ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับมาก 1 เนื้อหา เช่นเดียวกัน คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข นอกจากนี้บรรณาธิการข่าวยังใช้เนื้อหาอุตสาหกรรมด้วย ค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากันอีกด้วย และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา เช่นเดียวกัน

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับมาก 1 เนื้อหา คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ แพทยศาสตร์ การสาธารณสุข คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต และวิศวกรรมศาสตร์ และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ในระดับมาก คือ คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต อาจเนื่องจาก ในปัจจุบันคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อวิถีชีวิตของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในสังคมเมือง และมีการเกิดเทคโนโลยีใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ดังนั้นคำศัพท์เฉพาะด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และจำเป็นอย่างมากที่บุคลากรฝ่ายข่าวต้องขวนขวายหาความรู้และทำความเข้าใจ บุคลากรฝ่ายข่าวจึงต้องหมั่นติดตามเนื้อหาดังกล่าวจากสื่อต่างๆ อยู่เสมอ

2.4.4 เนื้อหาศิลปะ

เนื้อหาศิลปะได้จำแนกเป็น 9 เนื้อหา (ตารางที่ 34) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 108 คน คือ การกีฬา สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาศิลปะพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาน้อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา (2.93) ดนตรี (2.62) และการถ่ายภาพ (2.54) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ศิลปะการแสดง (2.43)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาน้อยของเนื้อหาศิลปะ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทั้ง 4 ตำแหน่ง ใช้เนื้อหาน้อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาน้อย ในระดับปานกลาง 1 เนื้อหา เช่นเดียวกัน คือ การกีฬา และในระดับน้อยมี 8 เนื้อหา

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาน้อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา การถ่ายภาพ และดนตรี และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาน้อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การกีฬา ดนตรี และศิลปะการแสดง (เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 6 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาศิลปะ คือ การกีฬา ในระดับ

ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก ขวากีฬาเป็นข่าวอีกประเภทหนึ่งที่สถานีวิทยุทุกสถานีนำเสนอ เช่น การแข่งขันกีฬาระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานีวิทยุที่นำเสนอเฉพาะขวากีฬา ได้แก่ สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ บุคลากรฝ่ายข่าวต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับกีฬามาประกอบรายการข่าวเป็นอย่างมาก เช่น วิธีการเล่นกีฬา สถิติของการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆที่ผ่านมา ประวัติของนักกีฬา กฎ กติกา และมารยาทในการแข่งขัน วัฒนธรรมการกีฬาของแต่ละประเทศ เป็นต้น เพื่อให้ข่าวมีความครบถ้วนสมบูรณ์ มีความน่าสนใจ และน่าติดตามมากยิ่งขึ้น (เจษฎาชัย แก้วพิทักษ์, สัมภาษณ์, 2549)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบขวาเบาใช้เนื้อหาการกีฬาย่อยที่สุด

2.4.5 เนื้อหาประวัติศาสตร์

เนื้อหาประวัติศาสตร์จำแนกเป็น 5 เนื้อหา (ตารางที่ 35) ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้จำนวนมากที่สุด 115 คน คือ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว สำหรับระดับของการใช้เนื้อหาประวัติศาสตร์ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาย่อย 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชีวิตประวัติ (2.93) ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (2.90) และประวัติศาสตร์ไทย (2.78) และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา คือ โบราณคดี (2.35)

เมื่อจำแนกการใช้เนื้อหาย่อยของเนื้อหาประวัติศาสตร์ ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลางทั้ง 5 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชีวิตประวัติ ประวัติศาสตร์ไทย และภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว

ผู้สื่อข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 4 เนื้อหา โดยเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์ไทย และชีวิตประวัติ และในระดับน้อยมี 1 เนื้อหา

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 2 เนื้อหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว และชีวิตประวัติ และในระดับน้อยมี 3 เนื้อหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้เนื้อหาย่อย ในระดับปานกลาง 3 เนื้อหา เรียงตามลำดับ

ค่าเฉลี่ย ได้แก่ ประวัติศาสตร์ของประเทศต่างๆ ชีวิตประวัติ และภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว และในระดับน้อยมี 2 เนื้อหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาชีวิตประวัติ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจาก ในการทำข่าวสิ่งที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับข่าวโดยตรง คือ บุคคลที่ปรากฏเป็นข่าว เช่น ข่าวการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ข่าวการแข่งขันกีฬา ต้องมีการนำเสนอประวัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง และประวัติของนักกีฬา เป็นต้น องค์กรต่างๆ ที่ผลิตรายการข่าวหลายองค์กร จึงมีการจัดทำฐานข้อมูลประวัติบุคคลสำคัญ เพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการนำเสนอข่าว เพื่อความสะดวก รวดเร็วในการสืบค้น เช่น สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ มีการจัดทำฐานข้อมูลศูนย์ข่าวสยามสปอร์ตซึ่งครอบคลุมภาพข่าว เนื้อหาข่าว ข่าวต้นชั่วโมง และรายชื่อบุคคล เป็นต้น

ผลการวิจัยในส่วนที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้เนื้อหาประวัติศาสตร์ คือ เนื้อหาชีวิตประวัติ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของเขมิกา กมลโชติ (2540) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์ที่รับผิดชอบข่าวหนักและข่าวเบาใช้เนื้อหาชีวิตประวัติบุคคลสำคัญน้อยที่สุด

3. ภาษาของสารนิเทศ

ภาษาของสารนิเทศ จำแนกเป็น 2 ภาษา คือ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ (ตารางที่ 36) ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคน (143 คน) ใช้สารนิเทศภาษาไทย สำหรับระดับของการใช้ภาษาของสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด (4.71) และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง (3.17)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลสีล (2532) และผลการวิจัยของปริญานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ตามลำดับใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุดรวมทั้งผลการวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) และผลการวิจัยของศักดิ์กะ จราวิวัฒน์ (2545) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมือง และบุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ตามลำดับใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด

เมื่อจำแนกภาษาของสารนิเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ผู้สื่อข่าว และผู้เรียบเรียงข่าว ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ส่วนผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้สารนิเทศทั้ง 2 ภาษาในระดับมากที่สุดเพียงระดับเดียว

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าว 3 ตำแหน่ง ใช้สารนิเทศภาษาไทยในระดับมากที่สุด และใช้ภาษาอังกฤษในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้สารนิเทศทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากผู้แปลข่าวต่างประเทศมีงานในความรับผิดชอบ คือ แปลข่าวต่างประเทศเป็นภาษาไทย และการแปลข่าวต้องมีความเข้าใจในคำศัพท์ของทั้ง 2 ภาษา เป็นอย่างดี จึงทำให้ผู้แปลข่าวต่างประเทศใช้สารนิเทศทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับมากที่สุด

4. อายุของสารนิเทศ

อายุของสารนิเทศแบ่งออกเป็น 6 ช่วงอายุ (ตารางที่ 37) ผลการวิจัยพบว่า ช่วงอายุของสารนิเทศที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวใช้ทุกคน (143 คน) คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน สำหรับระดับของการใช้สารนิเทศช่วงอายุต่างๆ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวใช้ 3 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากที่สุดมี 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน (4.44) ในระดับปานกลางมี 3 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน (3.45) ช่วงอายุ 4- 6 เดือน (2.93) และช่วงอายุ 7- 9 เดือน (2.58) และในระดับน้อยมี 2 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ช่วงอายุ 10- 12 เดือน (2.43)

เมื่อจำแนกอายุของสารนิเทศที่ใช้ตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าวใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน และในระดับปานกลาง 5 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน

ผู้สื่อข่าว ใช้สารนิเทศ ในระดับมากที่สุด 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับปานกลาง 2 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน และช่วงอายุ 4- 6 เดือน และในระดับน้อยมี 3 ช่วงอายุ

ผู้เรียบเรียงข่าว ใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน ในระดับปานกลาง 2 ช่วงอายุ เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน และช่วงอายุ 4- 6 เดือน และในระดับน้อยมี 3 ช่วงอายุ

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ใช้สารนิเทศในระดับมากที่สุด 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน และในระดับมาก 1 ช่วงอายุ คือ ช่วงอายุ 1- 3 เดือน และในระดับปานกลางมี 4 ช่วงอายุ โดยช่วงอายุที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ช่วงอายุ 4- 6 เดือน

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวทุกคนใช้สารนิเทศที่มีช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือน และใช้ในระดับมาก เพียงช่วงอายุเดียว อาจเนื่องมาจากทรัพยากรสารนิเทศใหม่ ทันสมัยมีความสำคัญอย่างยิ่งในการผลิตรายการข่าวซึ่งต้องการความรวดเร็ว ความสด ความใหม่ และความทันสมัยซึ่งเป็นองค์ประกอบของข่าวที่สำคัญเป็นอันดับแรก (พีระ จิระโสภณ, 2547: 2 ; รจิตลักษณ์ แสงอุไร, 2548: 3) การที่ทรัพยากรสารนิเทศใหม่ยังถูกใช้มาก เนื่องจากบุคลากรฝ่ายข่าวจำเป็นต้องค้นข่าวที่ยังเป็นกระแสต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นข้อมูลรอบด้านของข่าว ทั้งข้อมูลข่าวที่เคยเสนอไปแล้ว และข่าวที่เข้ามาใหม่ ในขณะที่ทรัพยากรสารนิเทศที่มีอายุมากก็จะถูกใช้น้อยลดหลั่นลงไปตามลำดับ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) และผลการวิจัยของสักกะ จราวิวัฒน์ (2545) ที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ใช้สารนิเทศช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมาก ผลการวิจัยของจิรพรรณ บุญหนุน (2542) ที่พบว่า นักข่าวหนังสือพิมพ์สายเศรษฐกิจและสายการเมืองใช้สารนิเทศช่วงอายุไม่เกิน 1 เดือนในระดับมากที่สุด และผลการวิจัยของชนันนา ผสมกุศลศิลป์ (2532) พบว่า ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันใช้ออกสารใหม่ช่วงอายุไม่เกิน 6 เดือน ในระดับมาก

3. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะ

3.1 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศ ได้จำแนกออกเป็น 4 ด้าน (ตารางที่ 38) ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหา และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาทั้ง 4 ด้าน ในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวโดยปัญหาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ (3.10) ปัญหาด้านอื่นๆ (3.09) และปัญหาด้านเนื้อหา (3.00)

เมื่อจำแนกปัญหาในการใช้สารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่าบรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ประสบปัญหา ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านอื่นๆ และในระดับ ปานกลางมี 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านเนื้อหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหา ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ในระดับปานกลางมี 3 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัญหาด้านอื่นๆ

ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ด้าน โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ ปัญหาด้านอื่นๆ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

เมื่อจำแนกรายละเอียดของปัญหาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ปัญหาด้านเนื้อหา และปัญหาด้านอื่นๆ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ

ปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศได้จำแนกย่อยเป็น 12 ปัญหา (ตารางที่ 39) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีบุคลากรระบุจำนวนมากที่สุด 136 คน คือ บุคลากรในฝ่ายงานเดียวกันบางครั้งให้สารนิเทศไม่ตรงกัน ทำให้ไม่ทราบข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง ส่วนระดับของปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 3 ระดับคือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับระดับมากมี 1 ปัญหา คือ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า (3.55) ในระดับปานกลางมี 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/ การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ (3.50) หน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารนิเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ (3.35) และสถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง (3.30) ส่วนในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ขาดทักษะในการใช้อินเทอร์เน็ต (2.41)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า บรรณาธิการข่าว และผู้เรียบเรียงข่าวประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

บรรณาธิการข่าว ประสบปัญหา ในระดับมาก 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากติดภาระงานประจำ และการขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงาน

ราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า ในระดับปานกลางมี 9 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานีวิจัยที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

ผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ ในระดับมาก 1 ปัญหา คือ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า และในระดับปานกลางมี 10 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆ ในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากติดภาระงานประจำ และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

ผู้สื่อข่าว ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 11 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆ ในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากติดภาระงานประจำ และหน่วยงานราชการและเอกชนบางครั้งไม่สามารถให้สารนิเทศได้ เนื่องจากเป็นข้อมูลลับหรือห้ามเผยแพร่ และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านแหล่งสารนิเทศ 2 ระดับ คือ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเข้าร่วมประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมปฏิบัติการที่จัดโดยสถาบันต่างๆ ในบางครั้งไม่สามารถกระทำได้นี้เนื่องจากติดภาระงานประจำ การขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า และสถานีวิจัยที่สังกัดไม่มีห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง และในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สมาคมวิชาชีพสื่อมวลชนจัดส่งข้อมูลและเผยแพร่ข่าวสารก่อนข้างล่าช้า

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาการขอใช้สารนิเทศจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนมีขั้นตอนที่ยุ่งยากและล่าช้า ในระดับมากเพียงรายการเดียว อาจเนื่องจากการขอข้อมูลจากหน่วยงานราชการและหน่วยงานเอกชนจะต้องทำจดหมายอย่างเป็นทางการเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอความอนุเคราะห์ข้อมูล ซึ่งบางหน่วยงานอาจใช้ระยะเวลานาน เพราะต้องได้รับการอนุญาตจากผู้บังคับบัญชาระดับสูง จึงไม่ทันกับงานข่าวที่ต้องอาศัยความรวดเร็วในการนำเสนอ โดยเฉพาะข่าววิทยุกระจายเสียงที่มีกรนำเสนอข่าวทุกกลางชั่วโมงและ/หรือทุกต้นชั่วโมง

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิรพรรณ บุญหนูน (2542) ที่พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สารนิเทศของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมือง ส่วนใหญ่เกิดจากนักข่าวในด้านของการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของแหล่งสารนิเทศ วิธีการใช้สารนิเทศ การค้นคืนสารนิเทศ

ผลการวิจัยในส่วนนี้ยังพบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาดังกล่าวในระดับปานกลาง

การที่ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาสถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง ในระดับปานกลาง อาจเนื่องจากบุคลากรฝ่ายข่าวสามารถหาสารนิเทศที่ต้องการได้จากแหล่งอื่นๆ เช่น มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว เว็บไซต์ ฐานข้อมูลที่หน่วยงานจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการทำข่าว เป็นต้น ในกรณีที่เป็นการข่าวด่วน ผู้เรียบเรียงข่าว หรือผู้แปลข่าวต่างประเทศ ที่ไม่ต้องออกไปทำข่าวนอกสถานที่ สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในหน่วยงานเพื่อค้นหาข่าวได้จากเว็บไซต์ที่มีการเสนอข่าวได้โดยตรง หรือสามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลที่หน่วยงานได้จัดทำขึ้นซึ่งอาจจะดีกว่าที่จะไปใช้บริการห้องสมุดข่าวหรือศูนย์ข้อมูลข่าวซึ่งอาจใช้เวลาในการสืบค้นนานกว่า และอาจไม่ทันกับการเสนอข่าวของวิทยุ (ศักดิ์ จิวธยา กุล, สัมภาษณ์, 2549) นอกจากนี้บุคลากรฝ่ายข่าวบางคนยังมีทรัพยากรสารนิเทศของตนเองอยู่ส่วนหนึ่ง จึงอาจใช้ทรัพยากรสารนิเทศของตนเองได้โดยไม่ต้องใช้ศูนย์ข้อมูลข่าว

ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ

ปัญหาด้านทรัพยากรสารนิเทศ ได้จำแนกย่อยเป็น 9 ปัญหา (ตารางที่ 40) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 118 คน คือ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารนิเทศที่ต้องการ ส่วนระดับของปัญหาในด้านทรัพยากรสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหา 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารนิเทศที่ต้องการ (3.03) ไม่มีการจัดเก็บเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป (2.96) และไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด (2.93) และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา คือ ไม่ทราบว่ามีเว็บไซต์ใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับงานข่าว (2.25)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่าย
ข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก และระดับปานกลาง ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มี สารนิเทศที่ต้องการ และในระดับปานกลางมี 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่มีการ จัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป

ผู้สื่อข่าวและผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 2 ระดับ คือ ระดับปานกลาง และระดับน้อย ดังนี้

ผู้สื่อข่าว ประสบปัญหา ในระดับปานกลาง 8 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารนิเทศที่ต้องการ ไม่มีการ จัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด และไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาด แหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

ผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหา ในระดับปานกลาง 7 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ หนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี เป็นต้น ไม่ทันสมัย เว็บไซต์ของหน่วยงานราชการ และเอกชนไม่มีสารนิเทศที่ต้องการ และไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด ไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาดแหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้ง ต่อไป และเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปรายมีจำนวนน้อย (เท่ากัน) และในระดับน้อยมี 2 ปัญหา

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านทรัพยากรสารสนเทศ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 3 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ไม่มีการจัดทำกฤตภาคข่าว/ข่าวตัดในหน่วยงานที่สังกัด ไม่มีการจัดเทปบันทึกเสียงข่าวทำให้ขาด แหล่งอ้างอิงเพื่อการนำเสนอข่าวประกอบเสียงในครั้งต่อไป และหนังสืออ้างอิง เช่น พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม/นามสงเคราะห์ หนังสือรายปี เป็นต้น ไม่ทันสมัย และ ในระดับปานกลางมี 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ไม่มีการจัดซื้อฐานข้อมูลที่ ต้องการใช้เพื่อประกอบในการทำข่าว เช่น ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าว เป็นต้น และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

จากผลการวิจัยที่พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงประสบปัญหาเว็บไซต์ของหน่วยงานราชการและเอกชนไม่มีสารนิเทศที่ต้องการ ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด พบว่าไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของวันเพ็ญ สินธุวงษ์ (2541) ที่พบว่า ปัญหาที่ผู้บริหาร พนักงานฝ่ายต่างๆและเจ้าหน้าที่ศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ประสบในระดับมาก ได้แก่ เอกสารและเทปบันทึกภาพมีจำนวนน้อย ไม่ทันสมัย และคอมพิวเตอร์ในการช่วยสืบค้นมีจำนวนน้อยและล้าสมัย และผลการวิจัยของสักกะ จราวิวัฒน์ (2545) ที่พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูลมีจำนวนไม่เพียงพอ รวมทั้งผลการวิจัยของปริยานุช คลอวุฒิวัฒน์ (2535) ที่พบว่าปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีโทรทัศน์ประสบในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ในห้องสมุดสถานีโทรทัศน์ไม่ได้หยิบเล่ม จึงทำให้ข้อมูลกระจายและขาดหายได้ง่าย และผลการวิจัยของสวินยา นุ่นพันธ์ (2540) ที่พบว่า ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์เศรษฐกิจประสบซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หนังสือพิมพ์ที่มีบริการในศูนย์ข้อมูลมีจำนวนน้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ปัญหาด้านเนื้อหา

ปัญหาด้านเนื้อหาได้จำแนกย่อยเป็น 4 ปัญหา (ตารางที่ 41) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 131 คน คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น ส่วนระดับของปัญหาในด้านทรัพยากรสารนิเทศ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียว ทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น (3.18) เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ (3.08) และเนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา (3.06)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านเนื้อหาตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว และผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านเนื้อหา 2 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก และระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ในระดับมากมี 1 ปัญหา คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของบรรณาธิการข่าว คือ เนื้อหา

สารนิเทศที่มีอยู่ไม่ตรงกับความต้องการ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้แปลข่าวต่างประเทศ คือ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา

ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาด้านเนื้อหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 4 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว คือ เนื้อหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว คือ เนื้อหาของทรัพยากรสารนิเทศที่ให้บริการไม่ครอบคลุมทุกสาขาวิชา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงประสบปัญหาสารนิเทศที่มีอยู่ไม่มีข้อมูลเชิงลึก เช่น ไม่มีข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับประเด็นของแต่ละข่าว เป็นต้น โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจากบางครั้งผู้สื่อข่าวต้องไปทำข่าวสายอื่นที่ไม่อยู่ในความรับผิดชอบหรือทำข่าวบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆที่รับผิดชอบซึ่งจำเป็นต้องค้นหาข้อมูลเชิงลึกบางประเด็นที่จำเป็น แต่แหล่งสารนิเทศของสถานีวิทยุอาจตอบสนองได้ไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้สื่อข่าวประสบปัญหาเกี่ยวกับการไม่มีข้อมูลเชิงลึกในประเด็นนั้นๆ ด้วยค่าเฉลี่ยสูงสุด (ยุวรัตน์ดา พานทอง, สัมภาษณ์, 2549)

ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของของชนันนา ผสมกุศลศีล (2532) ที่พบว่า ปัญหาที่ผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวันประสบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือเอกสารที่มีอยู่ให้ข้อมูลทั่วไปไม่ลึกซึ่งเฉพาะด้าน

ปัญหาด้านอื่นๆ

ปัญหาด้านอื่นๆ ได้จำแนกย่อยเป็น 5 ปัญหา (ตารางที่ 42) ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวประสบจำนวนมากที่สุด 124 คน คือ สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว ส่วนระดับของปัญหาอื่นๆ พบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวประสบปัญหาในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารนิเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ (3.27) ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว (3.26) และทรัพยากรสารนิเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา (3.12)

เมื่อจำแนกปัญหาด้านอื่นๆตามตำแหน่งงานของบุคลากรฝ่ายข่าว พบว่า

บรรณาธิการข่าว ประสบปัญหาในระดับมาก 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณาธิการหรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ และผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว และในระดับปานกลางมี 3 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สารนิเทศที่ได้รับไม่ทันสมัย ไม่ทันต่อเหตุการณ์และไม่สามารถนำมาใช้ได้กับงานข่าว และทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา (เท่ากัน)

ผู้สื่อข่าว และ ผู้เรียบเรียงข่าว ประสบปัญหาด้านอื่นๆในระดับปานกลางเพียงระดับเดียวทั้ง 5 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้สื่อข่าว ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณาธิการหรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดของผู้เรียบเรียงข่าว ได้แก่ ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว

ผู้แปลข่าวต่างประเทศ ประสบปัญหาด้านอื่นๆ 3 ระดับ ได้แก่ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย ในระดับมากมี 2 ปัญหา เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ ผู้บริหารไม่มีนโยบายและ/หรือให้ความสำคัญในการจัดตั้งห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวเพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงในการทำข่าว และทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆอยู่อย่างกระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการจัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา ในระดับปานกลางมี 2 ปัญหา โดยปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณาธิการหรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ และในระดับน้อยมี 1 ปัญหา

การที่ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงประสบปัญหาห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มีบรรณาธิการหรือนักเอกสารสนเทศให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศหรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องจากในสภาพที่เป็นอยู่ มีสถานีวิทยุเพียง 4 สถานี ที่มีห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูลข่าว ได้แก่ สถานีวิทยุจีเอ็นวีส์ สถานีวิทยุเนชั่น สถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. และสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุ 2 สถานี มีบรรณาธิการให้บริการ คือ สถานีวิทยุเนชั่น และสถานีวิทยุ อ.ส.ม.ท. ส่วนอีก 2 สถานี ไม่มีบรรณาธิการให้บริการ และสถานีวิทยุ 7 สถานี ที่มีมุมหนึ่งของฝ่ายข่าวก็มีเฉพาะบุคลากรฝ่ายข่าวดูแลรับผิดชอบเอง จึงทำให้ระบบสารสนเทศของแหล่งสารนิเทศดังกล่าวขาดการพัฒนา และขาดผู้ให้บริการที่มีความรู้ และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 ข้อเสนอแนะ

บุคลากรฝ่ายข่าวจำนวน 62 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 18 คน ผู้สื่อข่าว 30 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 7 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 7 คน ได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียง โดยข้อเสนอแนะที่มีบุคลากรฝ่ายข่าวเสนอ ตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีดังนี้

- ควรจัดเก็บสารนิเทศให้เป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการใช้งาน (19 คน)
- เนื้อหาสารนิเทศควรทันสมัยอยู่เสมอ (19 คน)
- ควรครอบคลุมเนื้อหาสารนิเทศทุกสาขาวิชา (14 คน)
- ควรมีห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลเพื่อเป็นแหล่งรวบรวมสารนิเทศทุกประเภทเพื่อการทำข่าว (8 คน)
- ควรจัดเก็บสารนิเทศประเภทข้อมูลข่าว เสียงของแหล่งข่าวหรือเหตุการณ์สำคัญๆ ในฐานข้อมูลโดยแยกตามประเภท (6 คน)
- บุคลากรที่ให้บริการควรจบการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ (6 คน)

การทดสอบสมมุติฐาน

จากสมมุติฐานที่กำหนดไว้ 2 ข้อ คือ 1) บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก และ 2) ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง สามารถสรุปได้ว่ามีทั้งที่สอดคล้อง และไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่กำหนดไว้ดังนี้

สมมุติฐานข้อ 1 พบว่า สอดคล้องกับสมมุติฐาน คือ บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารนิเทศเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าว ใช้แหล่งสารนิเทศที่เป็นบุคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน และใช้ทรัพยากรสารนิเทศประเภทหนังสือพิมพ์ในระดับมาก

สมมติฐานข้อ 2 พบว่า ไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน คือ ปัญหาที่บุคลากรฝ่ายข่าวสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานครประสบในระดับมาก คือ สถานีวิทยุที่สังกัดไม่มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานีโดยตรง แต่ผลการวิจัยพบว่าประสบในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะและประยุกต์ผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียงในการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศให้สอดคล้องกับการใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว รวมทั้งการสร้างความร่วมมือในด้านทรัพยากรสารสนเทศ และบริการสารสนเทศระหว่างห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิทยุกระจายเสียง และหน่วยงานสารสนเทศอื่นๆ ดังนี้

ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลวิทยุ

1. การบริหารงาน

1.1 สถานีวิทยุกระจายเสียงควรจัดให้มีศูนย์ข้อมูลข่าวของสถานี โดยจัดหาและจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศที่สำคัญต่อการผลิตข่าวให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ได้แก่ บทข่าว (สคริปต์) กฤตภาคข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร หนังสืออ้างอิง เอกสารข่าว เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าว เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงบันทึกการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ

1.2 สำหรับสถานีวิทยุกระจายเสียงที่มีมุมหนึ่งของฝ่ายข่าวเป็นแหล่งสารสนเทศสำคัญ และสถานีไม่มีห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูล บรรณาธิการข่าว ควรพัฒนามุมดังกล่าวให้มีทรัพยากรสารสนเทศที่จำเป็นอย่างพอเพียง และมีระบบสืบค้นที่เหมาะสม

1.3 ผู้บริหารสถานีวิทยุควรรับผู้สำเร็จการศึกษาด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อทำหน้าที่ประจำห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าว และ/หรือมุมหนึ่งของฝ่ายข่าว เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้

1.4 ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาคอมพิวเตอร์สำหรับการสืบค้นอินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลออนไลน์ อย่างพอเพียงสำหรับบุคลากรฝ่ายข่าว

2. การจัดหา ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าว หรือมุมหนึ่งของฝ่ายข่าว ควรพิจารณาจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ดังนี้

2.1 ควรรวบรวมบทข่าวที่ออกอากาศทุกช่วงเวลาทั้งข่าวหลัก และข่าวต้นชั่วโมง และกลางชั่วโมงให้ครบถ้วนสมบูรณ์

2.2 ควรจัดหาหนังสือพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้มีจำนวนซื้อเพียงพอต่อการใช้งาน

2.3 ควรจัดหาเอกสารข่าวที่ผลิตโดยหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมประชาสัมพันธ์ สำนักข่าวไทย เป็นต้น โดยอาจจัดซื้อเฉพาะของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งอย่างต่อเนื่อง

2.4 หนังสืออ้างอิงประเภทพจนานุกรม และนามานุกรม ควรจัดหาฉบับพิมพ์ใหม่ๆ เพื่อให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ

2.5 ควรจัดทำกฤตภาคข่าวจากหนังสือพิมพ์ที่ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวบอกรับ

2.6 ควรรวบรวมเทปบันทึกเสียง หรือแผ่นซีดีเสียงข่าวทั้งข่าวที่ออกอากาศ และไม่ได้ออกอากาศ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยประสานงานกับกองบรรณาธิการหรือฝ่ายข่าว

2.7 ควรรวบรวมเทปบันทึกเสียง หรือแผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุม และการอภิปรายที่เกี่ยวข้องกับการเมือง หรือในวาระสำคัญต่างๆ ให้ครบถ้วน และสอดคล้องกับนโยบายการทำข่าวของสถานีวิทยุแต่ละสถานี

2.8 ควรจัดหาเทปบันทึกเสียง หรือแผ่นซีดีเสียงเพลง/ดนตรีที่หลากหลาย ที่สามารถเข้าได้กับสถานีการณต่างๆของข่าว เพื่อให้รายการข่าวน่าสนใจ และน่าติดตาม

2.9 ควรจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์อย่างน้อย 2 ฐาน คือ ฐานข้อมูลข่าว และฐานข้อมูลบุคคล เพื่อความสะดวกในการสืบค้นและการใช้งาน โดยฐานข้อมูลข่าว ครอบคลุมเนื้อหาข่าว และเสียงของผู้สื่อข่าว และฐานข้อมูลบุคคล ครอบคลุม ประวัติบุคคลสำคัญทุกวงการ และผลงานของบุคคลนั้น และควรทำให้ข้อมูลมีความทันสมัยอยู่เสมอ

2.10 หากห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวได้รับจัดสรรงบประมาณเพียงพอ ควรจัดซื้อฐานข้อมูลข่าวออนไลน์ของหน่วยงานต่างๆ เช่น ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวของ บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน) ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวของ บริษัท ไอเอ็นเอ็น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด ฐานข้อมูล News Center ของ บริษัท อินโฟเควสท์ จำกัด ฐานข้อมูลข่าวออนไลน์ ของ สำนักข่าวไทย เป็นต้น เพื่อให้บุคลากรฝ่ายข่าวเข้าถึงข้อมูลได้กว้างขวาง และหลากหลาย และสามารถใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบ และเปรียบเทียบข่าวของสถานีวิทยุของตนเองและสื่อมวลชนอื่นๆ

2.11 ทรัพยากรสารสนเทศทุกรูปแบบที่จัดหาควรพิจารณาให้มีเนื้อหาสอดคล้องกับนโยบายในการทำข่าวของแต่ละสถานี และควรให้มีเนื้อหาเชิงลึก และรอบด้านของข่าวทุกประเภท รวมทั้งมีเนื้อหาที่ทันสมัย

3. การจัดระบบและการจัดเก็บ

3.1 ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภทของห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าว ควรมีการ

จัดระบบและจัดเก็บอย่างเหมาะสมกับประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อให้สะดวกในการสืบค้นและการเข้าถึง สำหรับทรัพยากรสารสนเทศที่สัมพันธ์กับการทำข่าวโดยตรง ควรดำเนินการดังนี้

- บทข่าวควรจัดเก็บใส่แฟ้มเรียงตามวันและเวลาที่ออกอากาศ และหากเป็นไปได้ควรจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลออนไลน์
- เอกสารข่าวควรจัดเก็บใส่แฟ้มเรียงตามวัน เดือน ปี
- กฤตภาคข่าวควรจัดเก็บใส่แฟ้มแยกตามประเภทของข่าว เช่น ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าวภัยพิบัติ ข่าวกีฬา เป็นต้น และภายใต้แต่ละประเภทข่าว เรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง
- เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ หรือบุคคลที่เป็นข่าวในแต่ละวัน ควรแยกเสียงสัมภาษณ์บุคคลแต่ละคนไว้ในเทปบันทึกเสียงม้วนเดียวกัน หรือแผ่นซีดีเสียงแผ่นเดียวกัน ส่วนการประชุม การอภิปราย ควรแยกบันทึกเก็บตามชื่อหรือประเภทของการประชุม/การอภิปราย
- เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ออกอากาศ ควรบันทึกเก็บตามวันเวลาที่ออกอากาศ

3.2 ทรัพยากรสารสนเทศประเภทบทข่าว เอกสารข่าว และกฤตภาคข่าว ควรแยกเก็บข้อมูลใหม่และเก่าออกจากกัน โดยอาจแยกข้อมูลใหม่อายุไม่เกิน 3 เดือนไว้เป็นชั้นแยกต่างหาก ส่วนข้อมูลเก่ากว่านั้นอาจเก็บไว้ในชั้นต่างหากในบริเวณห้องสมุดถ้ามีพื้นที่พอ หรือหากมีพื้นที่ไม่เพียงพอ อาจแยกเก็บไว้ในส่วนอื่นภายนอกห้องสมุด

3.3 ควรจัดทำเครื่องมือช่วยค้นทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท ทั้งสิ่งพิมพ์ และโสตทัศนวัสดุในรูปแบบข้อมูลออนไลน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเครื่องมือช่วยค้นข่าว ควรจัดทำดัชนีกฤตภาคข่าว ดรรชนีเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าว ดรรชนีเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญ การประชุมและการอภิปราย โดยสร้างทางเลือกในการสืบค้นให้เหมาะสม เช่น ชื่อบุคคลที่เป็นข่าว สถานที่ของข่าวหรือเหตุการณ์ วันเดือนปีของข่าว คำสำคัญ และหัวเรื่อง เป็นต้น สำหรับเทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงทุกประเภท ผลการสืบค้นต้องระบุได้ว่าข่าวนั้นๆ เรื่องนั้นๆ หรือบุคคลนั้นๆ อยู่ในเทปบันทึกเสียงม้วนใด หรือแผ่นซีดีเสียงแผ่นใด ระหว่างนาฬิกาที่เท่าใด จำนวนกี่นาที เป็นต้น

4. บริการ

4.1 ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวควรรวบรวมข้อมูลเว็บไซต์ต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อการทำข่าว โดยอาจทำการเชื่อมโยง (Link) ไว้ในเว็บไซต์ของห้องสมุด หรือทำในรูปคู่มือการใช้เว็บไซต์ หรือเอกสารประชาสัมพันธ์

4.2 ควรให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าทางโทรศัพท์ เพื่อเอื้อต่อการทำงานของบุคลากรฝ่ายข่าวที่ต้องการความรวดเร็วในการทำข่าว

4.3 ควรประชาสัมพันธ์บริการของห้องสมุด และจัดอบรมผู้ใช้ให้สามารถค้นคว้าข้อมูลออนไลน์ด้วยตนเอง

การสร้างความร่วมมือ

1. ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวควรสร้างความร่วมมือกับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวอื่นๆ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือขอสำเนาข้อมูลบางด้าน หรือทรัพยากรสารนิเทศบางประเภท เพื่อให้ นักข่าวสามารถติดตามข่าวด้านต่างๆ ได้ ในเชิงลึกและรอบด้าน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำข่าว

2. ควรมีการร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวต่างๆ ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่แต่ละหน่วยงานจัดทำร่วมกัน

3. ควรมีการประสานงานกับห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลข่าวอื่นๆ และสมาคมวิชาชีพด้านสื่อมวลชนในการจัดทำรายชื่อผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อขอความเห็นในประเด็นข่าว

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรศึกษาการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายรายการในสถานีวิทยุกระจายเสียง
2. ควรศึกษาการใช้สารนิเทศของบุคลากรในวิชาชีพสื่อมวลชนอื่นๆ เช่น นักเขียนบทความนิเทศสารบันเทิง และนิเทศสารข่าว เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลาศ วรรณอุดม. ความต้องการและการใช้สารนิเทศของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- กรรณิการ์ โต้ะมินา. ผู้จัดการฝ่ายบริหารงานรายการและข่าว. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2549.
- กฤษณ์ คุณผลิน. ผู้แปลข่าวต่างประเทศ สำนักข่าวไทย. สัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2549.
- กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสารมวลชน: ทฤษฎีและแนวทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- กาญจนา นัยวัฒน์. ผู้เรียบเรียงข่าว สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 30 มีนาคม 2549.
- การค้นคว้าและการเขียนรายงาน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- กิติมาภรณ์ จิตราทร. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของสื่อข่าววิทยุศูนย์ข่าวแปซิฟิก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- เจมิกา กมลโชติ. บทบาทของศูนย์ข้อมูลหนังสือพิมพ์ในกระบวนการผลิตข่าวในสังคมสารสนเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- จินตนา สุกาญจนะ. หัวหน้าบรรณาธิการ ห้องสมุดเครือข่าย. สัมภาษณ์, 24 กุมภาพันธ์ 2549.
- จิรพรรณ บุญหนู. ความต้องการและการใช้สารนิเทศเพื่อการปฏิบัติงานของนักข่าวสายเศรษฐกิจและสายการเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.

- เจษฎาชัย แก้วพิทักษ์. บรรณาธิการข่าว สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2549.
- ชนันนา ผสมกุศลศิลป์. การใช้เอกสารของผู้เขียนบทความประจำในหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ชัยพร ตั้งพลูสินธนา. การสร้างมาตรฐานสถานีโทรทัศน์และรายการโทรทัศน์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ชุตินา นันทะวงษ์. บรรณาธิการข่าวการศึกษา สถานีวิทยุศึกษา. สัมภาษณ์, 24 กรกฎาคม 2546 และ 16 กุมภาพันธ์ 2549.
- ณิชากร เจริญกิจ. เจ้าหน้าที่ธุรการ ห้องสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2549.
- ดวงทิพย์ วรรณพันธ์. การจัดรายการวิทยุกระจายเสียงประเภทข่าวสาร. ใน เอกสารการสอนการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 6, หน้า 262 – 297. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- ธีราวดี ธนะรังสฤษดิ์. รูปแบบการบริหารการจัดผังรายการเพื่อการศึกษาของสถานีวิทยุศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. รายงาน โครงการเฉพาะบุคคล วารสารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.
- ธีรภัทร ช่วยชู. ผู้จัดการสถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2549.
- ธีรารักษ์ โพธิ์สุวรรณ. เทคนิคการสื่อข่าวและการเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงเบื้องต้น. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2542.
- นพพร อุไทยธราทร. บรรณาธิการข่าว สถานีวิทยุเนชั่น. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2549.
- นภสร ไกรศิริวุฒิ. ผู้สื่อข่าวสายเศรษฐกิจ สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 2 เมษายน 2549.
- นภาพรณ อัจริยะกุล. ประเภทและรูปแบบรายการวิทยุกระจายเสียงเพื่อข่าวสาร. ใน เอกสารการสอนการจัดรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่ 7, หน้า 151-204. พิมพ์ครั้งที่ 3. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2534.
- นาฎยา ตนานนท์. การรายงานข่าว. กรุงเทพมหานคร: Nut Republic, 2546.

- นุสรรา สุเมธี. บรรณารักษ์ฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด สำนักข่าวไทย. สัมภาษณ์, 21 กุมภาพันธ์ 2549.
- ในบุญ พรวศิน. โครงสร้างการบริหารและการจัดการสถานีวิทยุข่าวที่ดำเนินงานเชิงพาณิชย์ (พ.ศ. 2535-2542). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.
- บุญมา ศรีหมาด. ผู้ประกาศข่าว สถานีวิทยุจีอีนิวส์. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2547.
- บุญเลิศ ช่างใหญ่. นักข่าวมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: มติชน, 2545.
- ปณิตา พุกขากิจ. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดภาพ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2549.
- ปรมะ สตะเวทิน. การสื่อสารมวลชน: กระบวนการและทฤษฎี. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ 2 ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ปรมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8 แก้ไข. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. การใช้และการแสวงหาสารนิเทศของเกษตรกร อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ประภาวดี สืบสนธิ์. สารสนเทศในบริบทของสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยฯ, 2543.
- ปริยานุช คลออุทัยวัฒน์. ความต้องการและการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.
- ปาริชาติ กรรณสูต. หัวหน้าฝ่ายประสานการผลิตสื่อคนตรีและคลังเพลง สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2549.
- พนาวรรณ จิตรสมุทร. ผู้สื่อข่าวสายการเมือง สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2549.
- พรรณพิมล กุลบุญ. การดำเนินงานห้องสมุดหนังสือพิมพ์. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

- พันธ์ทิพย์ สุนันท์ยกุล. ผู้อำนวยการส่วนสื่อข่าว และรายงานข่าว สำนักข่าว
กรมประชาสัมพันธ์. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2549.
- พิมพ์มาส รัตนาวดีนัวรรณา. การปรับตัวของนักข่าวกรณีการขยายธุรกิจข้ามสื่อใน
กลุ่มเดอะเนชั่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาวารสารสนเทศ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- พิมพ์จำไพ เปรมสมิทธิ์. ฐานข้อมูลบรรณานุกรม : การสร้างและการใช้. กรุงเทพมหานคร:
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- พิมพ์จำไพ เปรมสมิทธิ์. “แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดเก็บสารนิเทศ.” โดมทัศน์
16,1 (ม.ค.- มี.ย. 2538) : 59-66.
- พิศิษฐ์ ชาวลาธวัช . การรายงานข่าวชั้นสูง. กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า, 2539.
- พีระ จิระโสภณ. เอกสารประกอบการเรียนการสอนการสื่อข่าวเขียนข่าว.
กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- มณฑน ก พัฒนพงษ์. ผู้เรียบเรียงข่าว สำนักข่าวไทย. สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2549.
- มนวิภา วงรุจิระ. “การเปลี่ยนแปลงของข่าวในยุคสารสนเทศ.” ใน เอกสารการสอน
การข่าวเบื้องต้น หน่วยที่ 15, หน้า 351 – 385 นนทบุรี: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.
- มันทนา ศรีเพ็ญประภา. บรรณาธิการข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา. สัมภาษณ์,
16 กุมภาพันธ์ 2549.
- มาลี บุญศิริสัมพันธ์. หลักการทำหนังสือพิมพ์เบื้องต้น. ฉบับปรับปรุงใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2537.
- ยุวรรณดา พานทอง. ผู้สื่อข่าวสายการศึกษา สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์.
สัมภาษณ์ 4 เมษายน 2549.
- รจิตลักษณ์ แสงอุไร. เอกสารประกอบการเรียนการสอนการสื่อข่าวและเขียนข่าวเบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- วรรณลักษณ์ ศรีสด. หัวหน้ากองบรรณาธิการ 2 สำนักข่าวไทย สัมภาษณ์, 4 ธันวาคม 2546.
- วันเพ็ญ ลินธุวษ์. การดำเนินงานศูนย์ข้อมูลทางโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์สี่
กองทัพบกช่อง 7. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

- วิโรจน์ จงกลาง. หัวหน้าส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าว สถานีวิทยุจีนิวส์. สัมภาษณ์,
2 มีนาคม 2549.
- วีรพงษ์ พลนิกรกิจ. การเขียนข่าววิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์เบื้องต้น.
กรุงเทพมหานคร: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์, 2545.
- ศศิยา วิจิตรจามรี. การสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานหนังสือพิมพ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎี
บัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2545.
- ศักดิ์ดา จิวรัชากุล. บรรณาธิการบริหาร สำนักข่าวไอเอ็นเอ็น. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2549.
- ศิริวรรณ อาษาศรีเพชร. การศึกษากระบวนการผลิตรายการข่าวต่างประเทศของ
สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- ศุภรัศมี จิตติกุลเจริญ. ข่าววิทยุกระจายเสียง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาสื่อสารมวลชน
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ. โครงสร้างสถานี [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
<http://www.sportradiothai.com/asr.html> [9 มกราคม 2549]
- สถานีวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. โครงสร้างสถานี [ออนไลน์] แหล่งที่มา:
<http://www.curadio.chula.ac.th> [9 มกราคม 2549]
- สมาคมนักข่าวหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย. คู่มือแนวทางการทำข่าวประเด็นผู้หญิง
[ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.tja.or.th/womannews47/index-women.htm>
[1 เมษายน 2549]
- สมใจ เทิดอุดม. เจ้าหน้าที่ห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สถานีวิทยุศึกษา.
สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549.
- สรชัย กมลลิมสกุล. การใช้สารสนเทศจากสำนักข่าวและอินเทอร์เน็ตเพื่อการผลิต
รายการข่าวโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- สวินยา นุ่นพันธ์. การใช้และปัญหาการใช้สารนิเทศของบุคลากรฝ่ายข่าวหนังสือพิมพ์
เศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และ
สารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.

- สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน). โครงสร้างองค์กรใหม่ บมจ. อสมท. [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://umcot.org/mcot250248pdf>. [10 สิงหาคม 2548]
- ศักดิ์กะ จราวิวัฒน์. “การใช้ศูนย์ข้อมูลโทรศัพท์ของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีโทรทัศน์ใน กรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. การดำเนินงานและโครงสร้าง [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.thaisnews.com/prdnews/nbn/nbn1.html> [9 เมษายน 2549]
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. การเผยแพร่ข่าวทางวิทยุ [ออนไลน์] แหล่งที่มา: <http://www.thaisnews.com/prdnews/nbn/nbn1.html> [9 เมษายน 2549]
- สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. เอกสารส่งมอบงานของนายสมศักดิ์ ชันธิกุล ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์, 2546
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2546.
- สุรัตน์ เมธิกุล. การปฏิรูปสื่อในยุคสังคมไร้พรมแดน: วิเคราะห์สถานการณ์ แนวโน้มและผลกระทบที่มีต่อการปฏิรูปวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ของไทย. กรุงเทพมหานคร: คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.
- สุรินทร์ แปลงประสพโชค. การผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียง. ใน เอกสารการสอน การผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง หน่วยที่4, หน้า 191-267. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- หนึ่งนุช บุญมาวงศ์. หัวหน้าข่าวการเมือง สถานีวิทยุจีจีนิวส์. สัมภาษณ์, 31 มีนาคม 2549.
- อรกมล เทพานนท์. บรรณาธิการข่าว สำนักข่าวไทย. สัมภาษณ์, 16 กรกฎาคม 2547
- อังชิตา ลิ้มปี่ปัทมปาณี. ประเภทของข่าว. ใน เอกสารการสอนการข่าวเบื้องต้น หน่วยที่3, หน้า 83 – 128. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.
- อัญชลี ชุ่มชาติ. บรรณาธิการห้องสมุดเทพ สถานีโทรทัศน์ Nation Channel TTV 1. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2549.
- อารีรัตน์ วิชาช่าง. ผู้อำนวยการกลุ่มงานห้องสมุด หอสมุดรัฐสภา. สัมภาษณ์, 16 กุมภาพันธ์ 2549.

อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. ระบบวิทยุและโทรทัศน์ไทย: โครงสร้างทางเศรษฐกิจการเมือง.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ และเมธา เสรีชนาวงศ์. วิทยุ. ใน สื่อสารมวลชนเบื้องต้น:
สื่อมวลชน วัฒนธรรม และสังคม, หน้า 385 -441. พิมพ์ครั้งที่ 4 (ฉบับปรับปรุง
เพิ่มเติม). กรุงเทพมหานคร: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

ภาษาอังกฤษ

- ALA Glossary of Library and Information Science. Chicago: ALA, 1983.
- Boyd, A. Broadcast Journalism: Techniques of Radio and Television News.
5 th ed. Oxford: Focal Press, 2001.
- Butcher, H. Meeting Managers' Information Needs. London: Aslib, 1998.
- Campell, F. "Journalistic Construction of News: Information Gathering."
New Library World 98,2 (1997): 60-64
- Chen, C., and Hernon, P. Information Seeking : Assessing and Anticipating User
Needs. New York: Neal – Schuman Publishers, 1982.
- Ford, M. G. "Research in User Behavior in University Libraries." Journal of
Document 29,1 (1973): 85-106.
- Garrison, B. "Online Information Use in Newsroom : A Longitudinal Diffusion Study."
[Online] Available from: <http://www.miami.edu/com/car/phoenix1.htm>
[2002 January 1]
- Hansen, K.A., and others. "Role of the Newspaper Library In the Production of News."
Journalism Quarterly 64,4 (1988): 714-720.
- Harrod, M.L. Harrod' s Librarian 's Glossary : of Terms Used in Librarianship,
Documentation and the Book Crafts and Reference Book. 6 th .ed. Hants:
Gower, 1987.
- Hart, R. L. "Information Gathering among the Faculty of a Comprehensive College:
Formality and Globality." The Journal of Academic Librarianship 23 (1997):
21-27.

Hartley, J., and Others. Making Sense of the Media : the Media Industries. London: Comedia,1985.

Herron, N.L. Information Seeking Behavior and the Perceptions of Information Channels by Journalists Two Daily Metropolitan Newspapers. Doctoral Dissertation University of Pittsburgh,1986.

Kaye, D. “Source of Information, Formal and Informal.” Management Decision 33,5 (1995): 16-19

Long, L.E. Computers: Information Technology in Perspective. 9 th ed. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall, 2002.

Nicholas, D. Assessing Information Needs: Tools and Technics. London: Aslib, 1996.

Nicholas, D., and Martin, H. “Assessing Information Needs : a Case Study of Journalist.” Aslib Proceedings 49,2 (February 1997): 43-52

Seidman, R. K. “Information Rich, Knowledge Poor : the Challenge of the Information Society.” Special Libraries 82,1 (Winter 1991): 64-70.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งสารสนเทศภายในสถานีวิทยุกระจายเสียงในกรุงเทพมหานคร

1.) สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภาเป็นหน่วยงานระดับสำนักอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีการแบ่งส่วนราชการภายในออกเป็น 5 กลุ่มงาน ได้แก่ กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มงานข่าวและประเมินผล กลุ่มงานผลิตรายการวิทยุกระจายเสียง กลุ่มงานผลิตรายการโทรทัศน์ และกลุ่มงานเทคนิค (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2546: 98 – 103)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 6 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 2 คน และ ผู้สื่อข่าว 4 คน ไม่มีการแบ่งสาขางานข่าว

แหล่งสารสนเทศ: มี 2 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และหอสมุดรัฐสภา

1. มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว: สังกัดกลุ่มงานข่าวและประเมินผล (มันทนา ศรีเพ็ญ ประภา, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 3 อาคารรัฐสภา 1

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 8.00 – 17.00 น.

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ ไม่มีผู้ให้บริการ

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีวัสดุพิมพ์ 2 ประเภท ได้แก่ หนังสือวิชาการ (เน้นด้านการเมือง) และทำเนียบนามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา

เครื่องมือช่วยค้น: ไม่มี

บริการ: ไม่มี

2. หอสมุดรัฐสภา: สังกัดกลุ่มงานห้องสมุด สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (อารีรัตน์ วิชาช่าง, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารรัฐสภา 3

เวลาทำการ: วันจันทร์ - ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

บุคลากร: จำนวน 7 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีทั้งวัสดุพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูล
ออนไลน์ 21 ฐาน

- วัสดุตีพิมพ์มี 13 ประเภท ได้แก่ เอกสารข่าว หนังสือพิมพ์
วารสาร/นิตยสาร หนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม รายงานการวิจัย/
วิทยานิพนธ์ แผนที่ ราชกิจจานุเบกษา รายงานการประชุมสภา และหนังสืออนุสรณ์งานศพ

- วัสดุไม่ตีพิมพ์ 3 ประเภท ได้แก่ แผ่นซีดีรอม เทป
บันทึกเสียง และวีดิทัศน์(การถ่ายทอดการประชุมสภา)

- ฐานข้อมูลออนไลน์ มี 21 ฐาน จำแนกเป็นฐานข้อมูล
ออนไลน์ที่จัดทำจำนวน 16 ฐาน เช่น ฐานข้อมูลรายงานการวิจัย ฐานข้อมูลรายงานการวิจัย/
วิทยานิพนธ์ ฐานข้อมูลรายงานการประชุมสภา เป็นต้น และฐานข้อมูลออนไลน์ที่จัดซื้อจำนวน
5 ฐาน เช่น ฐานข้อมูลLexis ฐานข้อมูลNexis ฐานข้อมูลDAO เป็นต้น

เครื่องมือช่วยค้น: มี 6 ประเภท ได้แก่ รายการออนไลน์(OPAC)
บรรณนิรายนการประชุมสภา บรรณนิรฐสภาสาร บรรณนิกฤตภาคข่าว บรรณนิราชกิจจานุเบกษา
และบรรณนิตบทความวารสารภาษาไทย

บริการ: มี 8 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล
4. บริการแนะนำการใช้ห้องสมุดและการใช้ฐานข้อมูล
5. บริการจัดทำเอกสารเผยแพร่
6. บริการสารนิเทศคัดสรร
7. บริการยืมระหว่างห้องสมุด
8. บริการรวบรวมเอกสารเผยแพร่ที่สำคัญของหน่วยงาน

ราชการอื่น

2.) สถานีวิทยุเนชั่น

โครงสร้างการบริหารของสถานี: บริหารและผลิตรายการโดยบริษัท เนชั่นเรดิโอ เน็ทเวอร์ค จำกัด สำหรับการบริหารภายในกองบรรณาธิการวิทยุเนชั่นแบ่งการทำงานออกเป็น 3 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ และฝ่ายเทคนิคและออกอากาศ (นพพร อุไทยธรรมาทร, สัมภาษณ์, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 9 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 3 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 3 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 3 คน ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว

แหล่งสารนิเทศ: มี 2 แหล่ง ได้แก่ ห้องสมุดเครือข่ายเนชั่น และห้องสมุดเทพ

1. ห้องสมุดเครือข่ายเนชั่น: สังกัดกองบรรณาธิการเนชั่น (จินตนา สุกาญจนะ, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 4 อาคารเนชั่น 2

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 8.30 – 17.30 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร: จำนวน 8 คน จำแนกเป็น

- หัวหน้าห้องสมุด 1 คน
- รองหัวหน้าห้องสมุด 1 คน
- บรรณารักษ์ 3 คน
- เจ้าหน้าที่ 3 คน

ทรัพยากรสารนิเทศ: มีทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูล

- วัสดุตีพิมพ์มี 11 ประเภท ได้แก่ กฤตภาคข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร จุลสาร หนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม รายงานประจำปีของบริษัท และแผนที่

- วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 3 ประเภท ได้แก่ แผ่นซีดีรอม ไมโครฟิล์ม และสไลด์

- ฐานข้อมูลที่จัดทำมี 4 ฐาน ได้แก่ ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าว ฐานข้อมูลชีวประวัติของบุคคลสำคัญ ฐานข้อมูลการเลือกตั้ง และฐานข้อมูลภาพ

เครื่องมือช่วยค้น: มี 4 ประเภท ได้แก่ บัตรรายการ รายการออนไลน์ (OPAC) วรรณีกฤตภาคข่าว และวรรณีหนังสือพิมพ์

บริการ: มี 6 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการถ่ายเอกสาร
4. บริการชี้แนะแหล่งสารนิเทศ
5. บริการสำเนาฤตภาคลงในแผ่นดิสก์
6. บริการสารนิเทศเชิงพาณิชย์

2. ห้องสมุดเทพ: สังกัด ฝ่ายรายการ สถานีโทรทัศน์ Nation Channel TTV 1 (อัญชลี ชุ่มชาติ, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 12 A อาคารเนชั่นทาวเวอร์

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 8.00 – 20.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร: จำนวน 3 คน จำแนกเป็น

- บรรณารักษ์ห้องสมุดเทพ 2 คน
- เจ้าหน้าที่ห้องสมุดเทพ 1 คน

ทรัพยากรสารนิเทศ: วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว และเทปบันทึกภาพรายการ

เครื่องมือช่วยค้น: มี 1 ประเภท คือ วรรณีภาพข่าวและภาพรายการ ซึ่งจัดเก็บในรูปแบบข้อมูลคอมพิวเตอร์

บริการ: มี 6 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน ให้ยืมใช้เฉพาะภายในสถานี
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว
4. บริการสืบค้นแหล่งสารนิเทศจากฐานข้อมูล
5. บริการสอนการใช้เครื่องมือช่วยค้น

6. บริการภาพข่าวและรายการเชิงพาณิชย์

3.) สถานีวิทยุศึกษา

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถานีวิทยุศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีผู้อำนวยการศูนย์การเทคโนโลยีทางการศึกษาทำหน้าที่เป็นนายสถานีฯ มีการแบ่งหน่วยงานหลักออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนผลิตรายการวิทยุเพื่อการศึกษาตามอัธยาศัย ส่วนรายการและออกอากาศ ส่วนเทคนิควิทยุ ฝ่ายผลิตรายการข่าววิทยุ (ธีราวดี ชนะรังษฤษฎ์, 2547: 32-35)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 6 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว จำนวน 1 คน ผู้สื่อข่าว 4 คน และผู้เรียบเรียงข่าว 1 คน ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว

แหล่งสารสนเทศ: มี 2 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

1. มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว: สังกัดฝ่ายผลิตรายการข่าววิทยุ (ชุติมา นันทะวงษ์, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 3 อาคารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 8.30 – 16.30 น.

บุคลากร: บุคลากรฝ่ายข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารสนเทศ: วัสดุตีพิมพ์มี 1 ประเภท คือ ข่าวต้นชั่วโมง
วัสดุไม่ตีพิมพ์ 1 ประเภท คือ แผ่นซีดีรายการ

ข่าว

เครื่องมือช่วยค้น: ไม่มี

บริการ: มี 1 บริการ คือ บริการทำสำเนาแผ่นซีดีเสียงรายการข่าว

2. ห้องสมุดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา: สังกัดศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา
(สมใจ เทิดอุดม, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 3 อาคารศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา

เวลาทำการ: วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 8.30 – 16.30 น.

บุคลากร: มีเจ้าหน้าที่ทั่วไปจำนวน 1 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีทั้งวัสดุตีพิมพ์ และวัสดุไม่ตีพิมพ์

- วัสดุตีพิมพ์มี 7 ประเภท ได้แก่ วารสาร หนังสือ
พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม และวิทยานิพนธ์
- วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ แผ่นเสียงดนตรี และ
แผ่นซีดีเสียงดนตรี

เครื่องมือช่วยค้น: มี 1 ประเภท คือ บัตรรายการ

บริการ: มี 2 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

4.) สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเป็นหน่วยงานสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ แต่การผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงของสถานีฯ รับผิดชอบโดยสำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านข่าวและงานกองบรรณาธิการข่าวทั้งที่เป็นข่าวภายในประเทศและข่าวต่างประเทศเพื่อนำเสนอทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แบ่งการดำเนินงานภายในออกเป็น 1 ฝ่าย และ 4 ส่วน ได้แก่ ฝ่ายบริหารทั่วไป ส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าว ส่วนผลิตรายการข่าว ส่วนเทคนิค และ ส่วนข้อมูลและเอกสารข่าว (สำนักข่าวกรมประชาสัมพันธ์, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 28 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 5 คน ผู้สื่อข่าว 16

คน ผู้เรียบเรียงข่าว 4 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศจำนวน 3 คน มีการแบ่งสายงานข่าว ออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข่าวการเมืองและความมั่นคง ครอบคลุม ทำเนียบรัฐบาล รัฐสภา ราชสำนัก ทหาร และต่างประเทศ กลุ่มข่าวเศรษฐกิจ ครอบคลุม พาณิชย์ เกษตร อุตสาหกรรม คมนาคม การเงิน และการคลัง และกลุ่มข่าวสังคม ครอบคลุม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม การศึกษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาดไทย แรงงาน อาชญากรรม และกีฬา

แหล่งสารนิเทศ: มี 4 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว ห้องสมุดภาพ ห้องสมุดเสียง และห้องสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

1. มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว: สังกัดส่วนสื่อข่าวและรายงานข่าววิทยุ สำนักข่าว กรมประชาสัมพันธ์ (พันธทิพย์ สุนันท์ยกุล, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 3 อาคารศูนย์พัฒนาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์

เวลาทำการ: วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวในแต่ละเวรเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารนิเทศ: วัสดุตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ บทข่าว และ เอกสารข่าว

บันทึกเสียงข่าว วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 1 ประเภท ได้แก่ เทป

เครื่องมือช่วยค้น: ไม่มี

บริการ: มี 1 บริการ คือ บริการสำเนาเทปบันทึกเสียงข่าว

2. ห้องสมุดภาพ: สังกัดสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (ปณิตา พฤกษ์ากิจ, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 2 อาคารศูนย์พัฒนาวิทยุกระจายเสียงและวิทยุ โทรทัศน์

เวลาทำการ: วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 9.00-17.30 น. นอกเวลาทำการมี เจ้าหน้าที่ให้บริการ 2 คน

บุคลากร: มีจำนวน 7 คน จำแนกเป็น

- หัวหน้างานห้องสมุดภาพ 1 คน
- งานเก็บเทปและงานดีวีดี/ซีดี 3 คน
- งานตรวจสอบภาพข่าวและข้อมูล 3 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีวัสดุตีพิมพ์ 1 ประเภท ได้แก่ บทข่าว และวัสดุ
ไม่ตีพิมพ์มี 3 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าวที่ออกอากาศ เทปบันทึกภาพข่าวที่ไม่ได้
ออกอากาศ และแผ่นภาพดีวีดี

เครื่องมือช่วยค้น: มี 2 ประเภท ได้แก่ วรรณิภาพข่าว และวรรณิบท
ข่าว

บริการ: มี 5 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว
4. บริการสืบค้นแหล่งสารสนเทศจากฐานข้อมูล
5. บริการชี้แนะแหล่งสารสนเทศ

3. ห้องสมุดเสียง: สังกัด ฝ่ายประสานการผลิตสื่อดนตรีและคลังเพลง
ส่วนบริหารการดนตรี (ปาริชาติ วรรณสูตร, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
(อาคาร 1)

เวลาทำการ: วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

บุคลากร: จำนวน 3 คน จำแนกเป็น

- นักประชาสัมพันธ์ 1 คน
- เจ้าหน้าที่ธุรการ 1 คน
- เจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด 3 1 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีวัสดุไม่ตีพิมพ์ 5 ประเภท ได้แก่ แผ่นครั้ง แผ่น

เสียงดนตรีแผ่นซีดีเสียงดนตรี/รายการ/ถ่ายทอดเสียง เทปม้วน และ เทปบันทึกเสียงดนตรี/รายการ/ถ่ายทอดเสียง และฐานข้อมูลที่ห้องสมุดจัดทำ ได้แก่ ฐานข้อมูลวรรณคดีเสียง ฐานข้อมูลวรรณคดีรายการ และฐานข้อมูลวรรณคดีถ่ายทอดเสียง

เครื่องมือช่วยค้น: มี 4 ประเภท ได้แก่ บัตรรายการ วรรณคดีเสียงบุคคลสำคัญ วรรณคดีข้อมูลถ่ายทอดเสียง และวรรณคดีข้อมูลเทปบันทึกเสียง

บริการ: มี 3 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล

4. ห้องสมุดสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย: สังกัดฝ่ายบริหารทั่วไป (นิชชากร เจริญกิจ, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย (อาคาร 2)

เวลาทำการ: วันจันทร์-ศุกร์ เวลา 08.30 – 16.30 น.

บุคลากร: มีเจ้าหน้าที่ทั่วไปจำนวน 1 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีวัสดุพิมพ์ 9 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร จุลสาร หนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ นามานุกรม และ รายงานประจำปี

เครื่องมือช่วยค้น : มี 1 ประเภท คือ บัตรรายการ

บริการ: มี 1 ประเภท คือ บริการยืมคืน

5.) สถานีวิทยุจีจีนิวส์

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถานีวิทยุจีจีนิวส์เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดบริษัท จีจีนิวส์ เน็ทเวิร์ค จำกัด โดยการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงของสถานีฯ รับผิดชอบโดยสำนักข่าวจีจีนิวส์ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานด้านข่าวทั้งที่เป็นข่าวใน

ประเทศ และข่าวต่างประเทศเพื่อนำเสนอทางสถานีวิทยุจີทีนิวส์ และขายข่าวให้แก่สถานีวิทยุ Breze FM. 98.5 เมกะเฮิรตซ์ สำนักข่าวจີทีนิวส์แบ่งการดำเนินงานออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าว และฝ่ายรายการ (หนึ่งนุช บุญมาวงศ์, สัมภาษณ์, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: 17 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 2 คน ผู้สื่อข่าว 11 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 2 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 2 คน มีการแบ่งเป็นสายข่าว 4 สาย ได้แก่ การเมือง เศรษฐกิจ อาชญากรรมและสังคม และต่างประเทศ

แหล่งสารนิเทศ: มี 1 แหล่ง ได้แก่ ส่วนงานสารสนเทศและข้อมูลข่าว (วิโรจน์ จงกลาง, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: อาคาร A ชั้น 10 ตึกช้างปลาซ่า

สังกัด: ฝ่ายข่าว สำนักข่าวจີทีนิวส์

เวลาทำการ : วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 09.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร: จำนวน 3 คน จำแนกเป็น

- หัวหน้าส่วนงาน 1 คน
- เจ้าหน้าที่ 2 คน

ทรัพยากรสารนิเทศ: มีทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูล

- วัสดุตีพิมพ์มี 6 ประเภท ได้แก่ กฤตภาคข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร/นิตยสาร หนังสือทั่วไป หนังสืออ้างอิง และรายงานประจำปี

- วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 3 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกเสียงข่าว แผ่นซีดีเสียงข่าว และแผ่นซีดีเสียงรายการ

- ฐานข้อมูลที่จัดทำมี 1 ฐาน คือ ฐานข้อมูลกฤตภาคข่าว

เครื่องมือช่วยค้น: มี 2 ประเภท ได้แก่ บัตรรายการ และสารบัญเพิ่มกฤตภาคข่าว

บริการ: มี 3 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน

2. บริการสำเนาเทปบันทึกเสียง
3. บริการขึ้นทะเบียนแหล่งสารนิเทศ

6.) สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ

โครงสร้างการบริหารสถานี: อยู่ภายใต้การบริหารงานของบริษัท สยามอินเตอร์มีเดียมีเดีย จำกัด (มหาชน) โดยมีผู้จัดการฝ่ายธุรกิจสื่อวิทยุเป็นผู้บริหารส่วนงานวิทยุสปอร์ตเรดิโอ ซึ่งประกอบด้วย 4 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าว ฝ่ายผลิตรายการ ฝ่ายเทคนิคซ่อมบำรุง และฝ่ายการตลาด (สถานีวิทยุสปอร์ตเรดิโอ, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: 8 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 5 คน ผู้สื่อข่าว 3 คน ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว

แหล่งสารนิเทศ: มี 1 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว (ธีรภัทร ช่วยชู, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง : ชั้น 4 อาคารสยามกีฬา

เวลาทำการ : ทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวในแต่ละเวรเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารนิเทศ: มีทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูล

- วัสดุตีพิมพ์มี 3 ประเภท ได้แก่ บทข่าว หนังสือพิมพ์ (ในเครือสยามอินเตอร์มีเดีย) และหนังสือ

- วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ แผ่นซีดีเสียงดนตรี และเทปบันทึกเสียงข่าวและรายการ (จัดเก็บเป็นเวลา 15 วัน)

- ฐานข้อมูลที่จัดทำมี 1 ฐาน คือ ฐานข้อมูลศูนย์ข่าวสยามสปอร์ต ครอบคลุม ภาพข่าว เนื้อหาข่าว รายชื่อบุคคล และข่าวต้นชั่วโมง

เครื่องมือช่วยค้น: มี 1 ประเภท คือ วรรณิ์เทปบันทึกเสียงข่าวและรายการ

บริการ: มี 2 บริการ ได้แก่ บริการยืมคืน และบริการทำสำเนาเทปบันทึกเสียงข่าวและรายการ

7.) สถาบันวิทยุ อ.ส.ม.ท.

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถาบันวิทยุ อ.ส.ม.ท. เป็นหน่วยงานในสังกัดบริษัท อสมท จำกัด (มหาชน) โดยการผลิตรายการข่าววิทยุกระจายเสียงของสถานีฯ รับผิดชอบโดยสำนักข่าวไทย สำนักข่าวไทยมีหน้าที่รับผิดชอบหลักในการผลิต รวบรวม จัดเก็บ วิเคราะห์ และรายงานข่าว เพื่อออกอากาศทั้งทางวิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และ โทรศัพท์เคลื่อนที่ สำนักข่าวไทย แบ่งเป็น 2 สำนัก คือ 1.)สำนักกิจการข่าวระหว่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายประสานงานสำนักงานข่าวต่างประเทศ และฝ่ายข่าวต่างประเทศ และ2.)สำนักกิจการข่าวในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ฝ่ายรายการข่าว ฝ่ายปฏิบัติการข่าว ฝ่ายข่าวธุรกิจ และฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด (สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ บริษัท อสมท จำกัด (มหาชน), 2548)

บุคลากรฝ่ายรายการข่าว: มี 51 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการ 8 คน ผู้สื่อข่าว 22 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 16 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 5 คน มีการแบ่งสายงานข่าว ได้แก่ สายข่าวการเมือง สายข่าวเศรษฐกิจ สายข่าวสังคม-ทั่วไป สายข่าวเทคโนโลยี และสายข่าวภูมิภาค

แหล่งสารนิเทศ: มี 2 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว ฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด

1. มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว: สังกัดฝ่ายปฏิบัติการข่าว สำนักข่าวไทย (มณฑก พัฒนพงษ์, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารใหม่

เวลาทำการ : ทุกวัน เวลา 08.30 – 17.00 น.

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารนิเทศ: วัสดุตีพิมพ์มี 5 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ หนังสือ พจนานุกรม นามานุกรม และแผนผังรายการ

เครื่องมือช่วยค้น : ไม่มี

บริการ: ไม่มี

2. ฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด: สังกัดสำนักข่าวไทย (นุสรรา สุเมธี, สัมภาษณ์, 2549)

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารใหม่

เวลาทำการ : วันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 9.00-17.00 น. นอกเวลาทำการมีเจ้าหน้าที่ให้บริการ 3 คน

บุคลากร: จำนวน 8 คน จำแนกเป็น

- หัวหน้าฝ่าย	1 คน
- บรรณารักษ์อาวุโส	1 คน
- เจ้าหน้าที่ข้อมูลข่าวอาวุโส	1 คน
- พนักงานธุรการ	5 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 1 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกภาพข่าว และฐานข้อมูลที่จัดทำ 1 ฐาน คือ ฐานข้อมูลฝ่ายข้อมูลข่าวและห้องสมุด

เครื่องมือช่วยค้น: มี 1 ประเภท คือ วรรณนิภาพข่าว จัดทำในฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์

บริการ: มี 5 บริการ ได้แก่

1. บริการยืมคืน
2. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
3. บริการสืบค้นฐานข้อมูล
4. บริการทำสำเนาเทปบันทึกภาพข่าว
5. บริการภาพข่าวเชิงพาณิชย์

8.) สถานีวิทยุ 101 INN News Channel

โครงสร้างการบริหารงานของสถานี: สถานีวิทยุ 101 INN News Channel เป็นการร่วมผลิตรายการระหว่างบริษัท ไอเอ็นเอ็น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด และ บริษัท เรดิโออาร์ม จำกัด ภายใต้การบริหารงานของ บริษัท วีอาร์วัน จำกัด โดยมีสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นทำหน้าที่ผลิตรายการข่าวต้นชั่วโมง และกลางชั่วโมง รวมทั้ง News Update ส่วนบริษัท เรดิโออาร์ม จำกัด มีหน้าที่ผลิตรายการต่างๆ

สำหรับสำนักข่าวไอเอ็นเอ็นประกอบด้วย 9 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายข่าว ฝ่ายรายการ ฝ่ายเทคนิค ฝ่ายเครือข่าย ฝ่ายอำนวยการ ฝ่ายกิจกรรมพิเศษ ฝ่ายครีเอทีฟ ฝ่ายการตลาดและ โฆษณา และฝ่ายสำนักพิมพ์ (ศักดิ์ จิวรัชกุล, สัมภาษณ์, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 15 คน จำแนกเป็น บรรณาธิการข่าว 3 คน ผู้สื่อข่าว 10 คน ผู้เรียบเรียงข่าว 1 คน และผู้แปลข่าวต่างประเทศ 1 คน มีการแบ่งสายงานข่าว ได้แก่ ข่าวการเมือง ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม และข่าวอาชญากรรม ข่าวภูมิภาค ข่าวเฉพาะกิจ ข่าวต่างประเทศ และ ข่าวกีฬา

แหล่งสารนิเทศ: มี 1 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว

ที่ตั้ง: ชั้น 1 อาคารไอเอ็นเอ็น

เวลาทำการ: ทุกวันตลอด 24 ชั่วโมง

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารนิเทศ: มีทั้งวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และฐานข้อมูล

- วัสดุตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ แฟ้มกฤตภาคข่าว/ข่าวตัด และหนังสือพิมพ์
- วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 2 ประเภท ได้แก่ เทปบันทึกเสียงรายการ และแผ่นซีดีภาพข่าว
- ฐานข้อมูลที่จัดทำ 2 ฐาน ได้แก่ ฐานข้อมูลข่าว (News Base) ครอบคลุมเสียงรายงานข่าวของผู้สื่อข่าว และเนื้อหาข่าวเต็ม สามารถสืบค้นข่าวได้ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา และฐานข้อมูลกฤตภาคข่าวไอเอ็นเอ็น (INN NEWS Clipping) สามารถสืบค้นข่าวได้ตั้งแต่ปี 2547

เครื่องมือช่วยค้น: มี 2 ประเภท ได้แก่ วรรณิบุคคล และวรรณิภาพข่าว ซึ่ง อยู่ในฐานข้อมูลข่าว

บริการ: ไม่มี

9.) สถาบันวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างการบริหารสถานี: ประกอบด้วย 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายบริหารงานทั่วไป และฝ่ายบริหารงานรายการและข่าว ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย แผนกบริหารทั่วไป และแผนกพัฒนาตลาด ฝ่ายบริหารงานรายการและข่าว ประกอบด้วย แผนกข่าว แผนกรายการ แผนกควบคุมออกอากาศ และแผนกเทคโนโลยีสารสนเทศ (สถาบันวิทยุแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549)

บุคลากรฝ่ายข่าว: มี 3 คน จำแนกเป็นบรรณาธิการข่าว 1 คน และผู้สื่อข่าว 2 คน ไม่มีการแบ่งสายงานข่าว

แหล่งสารนิเทศ: มี 2 แหล่ง ได้แก่ มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว และห้องสมุดแผ่นเสียงและซีดี (กรณีการ์ โต๊ะมีนา, สัมภาษณ์, 2549)

1. มุมหนึ่งของฝ่ายข่าว: สังกัดแผนกข่าว

ที่ตั้ง: ชั้น 7 อาคารวิทยพัฒนา

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 08.00 -17.00 น.

บุคลากร: บรรณาธิการข่าวเป็นผู้รับผิดชอบ

ทรัพยากรสารนิเทศ: วัสดุตีพิมพ์มี 9 ประเภท ได้แก่ บทข่าว หนังสือพิมพ์ วารสาร จุลสาร หนังสือ พจนานุกรม สารานุกรม หนังสือสถิติ และ นามานุกรม

วัสดุไม่ตีพิมพ์มี 1 ประเภท คือ เทปบันทึกเสียงข่าว (รายการเจาะข่าวเช้านี้)

เครื่องมือช่วยค้น: ไม่มี

บริการ: มี 1 บริการ คือ บริการถ่ายเอกสาร

2. ห้องสมุดแผ่นเสียงและซีดี: สังกัดแผนกรายการ

ที่ตั้ง: มีห้องเป็นสัดส่วน ชั้น 7 อาคารวิทยพัฒนา

เวลาทำการ: ทุกวัน เวลา 8.00 – 17.00 น. นอกเวลาทำการ
เจ้าหน้าที่ให้บริการ 1 คน

บุคลากร: จำนวน 2 คน

ทรัพยากรสารสนเทศ: มีวัสดุไม่ตีพิมพ์มี 3 ประเภท ได้แก่ แผ่นเสียงดนตรี แผ่นซีดีเสียงดนตรี และเทปเสียงดนตรี

เครื่องมือช่วยค้น: มี 1 ประเภท คือ ฐานข้อมูลเพลง

บริการ: มี 1 บริการ คือ บริการยืมคืน ระยะเวลา 3 วัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เลขที่แบบสอบถาม

□-□□□

แบบสอบถามเรื่อง
การใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว สถานีวิทยุกระจายเสียง
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมีทั้งหมด 3 ตอนดังนี้
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การใช้สารสนเทศของบุคลากรฝ่ายข่าว
  - ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารสนเทศและข้อเสนอแนะ
2. โปรดอ่านคำนิยามต่อไปเพื่อความเข้าใจในการตอบแบบสอบถาม

สารสนเทศ (Information) หมายถึง ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ข้อเท็จจริง และความคิดต่างๆที่ได้มีการสื่อสาร บันทึก จัดพิมพ์ และ/หรือเผยแพร่ในรูปแบบต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ เทปบันทึกเสียงข่าว เป็นต้น

ทรัพยากรสารสนเทศ (Information Resources) หมายถึง วัสดุรูปแบบต่างๆ ที่มีการบันทึกสารสนเทศไว้ ได้แก่

-วัสดุตีพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ เอกสารข่าว กฤตภาคข่าว พจนานุกรม นามานุกรม/นามสงเคราะห์ ฯลฯ

-วัสดุไม่ตีพิมพ์ เช่น เทปบันทึกเสียงรายการ เทปบันทึกเสียงข่าว ฯลฯ

-สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลซีดีรอม ฯลฯ

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [ ] หน้าคำตอบที่ท่านต้องการ และกรอกข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้

1. ตำแหน่งที่ท่านรับผิดชอบเป็นหลัก (โปรดระบุเพียง 1 ตำแหน่ง)

☐ บรรณาธิการข่าว	☐ ผู้สื่อข่าว
☐ ผู้เรียบเรียงข่าว	☐ ผู้แปลข่าวต่างประเทศ

2. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน คือ

☐ ปริญญาตรี	สาขาวิชา.....
☐ ปริญญาโท	สาขาวิชา.....
☐ ปริญญาเอก	สาขาวิชา.....
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....	
	สาขาวิชา.....

3. ประสบการณ์ในการทำข่าววิทยุกระจายเสียงของท่าน คือ

☐ น้อยกว่า 1 ปี	☐ 11 - 15 ปี
☐ 1 - 5 ปี	☐ 16 - 20 ปี
☐ 6 - 10 ปี	☐ มากกว่า 20 ปี

4. ท่านรับผิดชอบข่าวประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ราชสำนัก	☐ แรงงาน
☐ ทำเนียบรัฐบาล	☐ การแพทย์และสาธารณสุข
☐ รัฐสภา	☐ การศึกษาและศาสนา
☐ ทหาร/กลาโหม	☐ อาชญากรรม
☐ ต่างประเทศ	☐ ศิลปวัฒนธรรมและบันเทิง
☐ การคลัง	☐ กีฬา
☐ พาณิชย์	☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

6. ท่านใช้สารนิเทศหรือข้อมูลจากแหล่งสารนิเทศ *ต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด (ไม่รวมแหล่งข่าว) **กรุณา**
ตอบทุกข้อ

แหล่งสารนิเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
บุคคล						
-บุคคลากรในฝ่ายงานเดียวกัน	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-บุคคลากรฝ่ายงานอื่น	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-ผู้ร่วมวิชาชีพสื่อมวลชน	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อาจารย์/นักวิชาการ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
ห้องสมุด						
-ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในสถานีวิทยที่ สังกัด	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-มุมหนึ่งของฝ่ายข่าวในสถานีวิทยที่สังกัด	.....	.....	.....	.....	.....	.....
--ห้องสมุดแผ่นเสียง/เทปบันทึกเสียงในสถานีวิทยที่สังกัด	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-ห้องสมุดข่าว/ศูนย์ข้อมูลข่าวในองค์กรที่ สังกัด	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-ห้องสมุดสิ่งพิมพ์ในองค์กรที่สังกัด	.....	.....	.....	.....	.....	.....

.....
*แหล่งสารนิเทศ (Information Sources) หมายถึง แหล่งที่ให้สารนิเทศที่ต้องการได้ เช่น บุคคล ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูล สมาคมวิชาชีพ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ในงานวิจัยนี้ แหล่งสารนิเทศครอบคลุมเฉพาะแหล่งที่ใช้ในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อทำข่าวเท่านั้น ไม่รวมถึงแหล่งข่าว

แหล่งสารสนเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
อินเทอร์เน็ต						
-ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Mail)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เว็ลด์ไวด์เว็บ (World Wide Web)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-กลุ่มข่าว (Newsgroup)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
แหล่งสารสนเทศอื่นๆ						
-การเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาชีพ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-การประชุม/การสัมมนา/การอบรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-สารนิเทศส่วนบุคคล	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

7. ท่านใช้ทรัพยากรสารสนเทศหรือข้อมูลประเภทต่างๆต่อไปนี้ในระดับใด (กรุณาตอบทุกข้อ)

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
วัสดุตีพิมพ์						
-บทข่าว (สคริปต์)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด*	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เอกสารข่าว**	.....	.....	.....	.....	.....	.....

* กฤตภาคข่าว/ข่าวตัด เป็นบทความที่คัดเลือกจากหนังสือพิมพ์ วารสาร นามาคัดและปะลงบนกระดาษรองพร้อมระบุแหล่งที่มาและหัวข้อเรื่อง

**เอกสารข่าว เป็นสิ่งพิมพ์ที่รวบรวมข่าวสารที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงในแต่ละช่วงเวลาของแต่ละวัน

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้					ไม่ใช้
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
วัสดุตีพิมพ์ (ต่อ)						
-หนังสือพิมพ์	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-วารสาร/นิตยสาร	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-จุลสาร*	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-หนังสือ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-พจนานุกรม	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-สารานุกรม	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-หนังสือสถิติ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-นามานุกรม/นามสงเคราะห์	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-หนังสือรายปี	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-แผนที่	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-แผนผังรายการ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
วัสดุไม่ตีพิมพ์						
-เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ ออกอากาศ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงข่าวที่ไม่ได้ ออกอากาศ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เทปบันทึกภาพข่าว	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เทปบันทึกเสียง/แผ่นเสียง/แผ่นซีดีเสียงดนตรี	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงรายการ	.....	.....	.....	.....	.....	.....

* จุลสาร เป็นสิ่งพิมพ์ขนาดเล็กมีความยาวตั้งแต่ 5-48 หน้า รูปเล่มไม่ถาวรมีปกอ่อนหรือเป็นแผ่นพับ เนื้อหากล่าวถึงเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวและจบภายในเล่ม

ทรัพยากรสารสนเทศ	ระดับการใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
วัสดุไม่ตีพิมพ์ (ต่อ)					
- เทปบันทึกเสียง/แผ่นซีดีเสียงการสัมภาษณ์ บุคคลสำคัญ การประชุม การอภิปราย	.....	.....	.....	.....	.....
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช*	.....	.....	.....	.....	.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
สื่ออิเล็กทรอนิกส์					
- ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานของท่าน จัดทำ (โปรดระบุฐานข้อมูลที่ใช้)	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ฐานข้อมูลออนไลน์ที่หน่วยงานของท่าน จัดซื้อ (โปรดระบุฐานข้อมูลที่ใช้)	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
- ฐานข้อมูลซีดีรอม	.....	.....	.....	.....	.....
- เว็บไซต์	.....	.....	.....	.....	.....
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

* ไมโครฟิล์ม เป็นฟิล์มม้วนยาวประมาณ 100 ฟุต สารนิเทศที่บรรจุในไมโครฟิล์มมักเป็นสารนิเทศที่มีความต่อเนื่อง เช่น วารสารฉบับย้อนหลัง หนังสือพิมพ์ เป็นต้น ส่วนไมโครฟิช เป็นแผ่นฟิล์มขนาด 4x6 นิ้ว บรรจุภาพประมาณ 98 กรอบภาพ มักใช้บันทึกสารนิเทศขนาดสั้นไม่ต่อเนื่อง เช่น หนังสือ วิทยานิพนธ์ เป็นต้น

8. ในกรณีที่ท่านตอบว่าใช้เว็บไซต์ โปรดระบุเว็บไซต์ที่ท่านใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

8.1 เว็บไซต์หน่วยงานราชการ /รัฐวิสาหกิจ /องค์กรอิสระ และเอกชน

☐ ทำเนียบรัฐบาล	☐ รัฐสภา	☐ กระทรวงมหาดไทย
☐ กระทรวงการคลัง	☐ กระทรวงพาณิชย์	☐ กระทรวงพลังงาน
☐ ธนาคารแห่งประเทศไทย	☐ บริษัทหลักทรัพย์	☐ กรุงเทพมหานคร
☐ กระทรวงสาธารณสุข	☐ กระทรวงยุติธรรม	☐ ศาลรัฐธรรมนูญ
☐ กระทรวงศึกษาธิการ	☐ ราชบัณฑิตยสถาน	☐ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย
☐ ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

8.2 เว็บไซต์สื่อมวลชน

☐ ไทยรัฐ	☐ เดลินิวส์	☐ มติชน
☐ ข่าวสด	☐ ผู้จัดการ	☐ คมชัดลึก
☐ เนชั่น	☐ สำนักข่าวไทย	☐ สำนักข่าวประชาสัมพันธ์
☐ สำนักข่าวเอพี	☐ สำนักข่าวเอเอฟพี	☐ สำนักข่าวรอยเตอร์
☐ สำนักข่าวบีบีซี	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

8.3 เว็บไซต์โปรแกรมค้นหา (Search Engine)

☐ Google	☐ Yahoo	☐ Alltheweb
☐ Sanook	☐ Infoseek	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

รายการปัญหา	ระดับปัญหา					ไม่เป็น ปัญหา
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
ปัญหาด้านอื่นๆ (ต่อ)						
-ทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ อยู่อย่าง กระจัดกระจาย เนื่องจากไม่มีการ จัดระบบทำให้เสียเวลาในการค้นหา	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-ห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลที่สังกัดไม่มี บรรณารักษ์ หรือนักเอกสารสนเทศ ให้บริการโดยตรงทำให้การใช้สารสนเทศ หรือข้อมูลขาดประสิทธิภาพ	.....	.....	.....	.....	.....	.....
-อื่นๆ(โปรดระบุ)	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อเสนอแนะ

13. โปรดระบุข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาห้องสมุด/ศูนย์ข้อมูลของสถานีวิจัย
กระจายเสียงให้สอดคล้องกับความต้องการของท่าน

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านที่กรุณาใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

กรุณาส่งแบบสอบถามกลับภายใน

.....

หากมีข้อสงสัยในแบบสอบถามกรุณาติดต่อ
คุณวิศิษฐ์ ชีรวัดนเศรษฐ์ โทร. 06-6238876

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายวิศิษฐ์ ธีรวัฒน์เศรษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2522 สำเร็จการศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2543 หลังจากนั้นได้เข้าทำงานบริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) (ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อ เป็นบริษัท ทู คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน)) ระยะเวลา 8 เดือน และได้ขอลาออกเพื่อศึกษาต่อ ในหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2545 ต่อมาได้รับใบเกียรติบัตรเพื่อ แสดงว่าเป็นผู้ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนิสิตดีเด่นระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารนิเทศศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา 2547

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย